СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CIX П'ЯТНИЦЯ, 4 ЖОВТНЯ 2002 РОКУ ЧИСЛО 40 VOL. CIX FRIDAY, OCTOBER 4, 2002 No. 40

Україна та Індія: новий рівень взаємин

У середу, 2 жовтня, почалася перша офіційна візита Президента України Леонід Кучми до Індії. В цілому українська делегація налічує близько 60 осіб. У програмі – зустріч українського державного керівника з президентом, віце-президентом, міністрами закордонних справ і оборони Індії. Нижче пропонуємо уривки зі статті на цю тему Миколи Сірука, журналіста з „Defense-Express", яку вмістила київська газета „День".

Для України ця візита є важливою з багатьох поглядів і свідчить про потепління взаємин між двома країнами. Делійський уряд заявив, що пакистанський чинник більше не впливає на взаємини України й Індії. Тобто, індійську сторону більше не турбуватиме постачання Україною 320 танків Т-80УД Пакистанові, що мало місце впродовж 1996–1999 років. По-друге, Індія визнала в Україні важливого партнера, з яким можна розвивати взаємовигідні стосунки у сфері металургії, енергетики та військово-технічної співпраці. Про щирість індійських намірів може свідчити така деталь: перший день візити українського Президента збігається з днем народження Магатми Ганді.

Україна й Індія тісно співпрацювали за часів колишнього Радянського Союзу. Українські фахівці допомагали будувати в Індії металургійні комбінати й об'єкти енергетики. В Індію постачалися озброєння, вироблені в Україні. Після підписання пакистанського контракту 1996 року настало похолодіння між Індією й Україною. Було розірвано деякі військові контракти, зокрема контракт щодо модернізації військово-транспортних літаків для індійських ВПС. До кінця минулого року високопоставлені представники обох країн не обмінювалися візитами.

Поштовх до розвитку прагматичних взаємин, як і розраховували в Києві, дала візита в Україну в грудні минулого року державного міністра закордонних справ Індії Абдули Омара. Очевидно, можливості України, які він побачив і які дуже цікавлять Індію, зокрема необхідність модернізації металургійних заводів, парку „Антоновських" літаків, сприяли активізації інтересу до України в політичних і ділових колах Індії. Можливо, певну ролю відіграв той факт, що український Президент не здійснив візити до Ісламабаду, яка спочатку плянувалася на квітень цього року. Україні, до речі, вдалося зберегти присутність на пакистанському ринку, свідченням чого є підписання цього року 100- мільйонного контракту на постачання 285 танкових двигунів у Пакистан.

Напередодні візити Л. Кучми до Делі новопризначений Посол Індії в Україні Шекхолен Кіпген під час зустрічі з журналістами заявив, що індійський уряд зацікавлений у залученні українських підприємств до модернізації металургійних заводів, побудованих 40 років

(Закінчення на стор. 3)

Уряд України запропонував розслідування щодо звинувачень у продажу радарних систем Іракові

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Як повідомляла „Свобода" (ч. 39), на підставі записаної колишнім охоронцем Президента України М. Мельниченком розмови Л. Кучми щодо продажу Іракові радарних систем „Кольчуга" Державний департамент США почав перегляд ставлення до України.

Уряд США заявив 28 вересня, що надсилає до Києва свого офіційного представника, щоб обговорити пропозиції України щодо проведення ретельного розслідування стосовно звинувачень у продажу українських систем раннього попередження „Кольчуга" до Іраку.

1-2 жовтня в Україні перебувала заступниця секретаря Державного департаменту з питань Европи та Евразії Елізабет Джонс. Перед тим, як прибути до Києва, Е. Джонс відвідала Туреччину, де обговорила майбутні дії американців проти Іраку і можливість використання турецьких військових баз.

1 жовтня у Києві Е. Джонс мала переговори з українським керівництвом. В центрі переговорів – звинувачення офіційного Києва у незаконному постачанні військової техніки Іракові.

„Україна готова до проведення спільного зі США експертного розслідування щодо звинувачення у продажу зброї Іраку", – сказав Леонід Кучма на зустрічі з Елізабет Джонс в Києві. Під час зустрічі Л. Кучма підкреслив, що Україна не постачала зброї Іраку в обхід санкцій ООН і готова подати необхідну інформацію з цього питання.

У ході зустрічі Л. Кучма і Е. Джонс дали оцінку нинішньому станові американсько-українських взаємин і обговорили їх перспективи.

Глава Адміністрації Президента України Віктор Медведчук зустрівся з Елізабет Джонс і докладно поінформував її про виробництво та поставки систем „Кольчуга", процедуру контролі щодо торгівлі зброєю, яка діє в Україні. Під час зустрічі було досягнуто домовлености, що 13 жовтня до України прибуде група американських та британських фахівців.

Е. Джонс ознайомилася з документацією щодо розвідувальних комплексів „Кольчуга", у продажу яких Іракові звинувачують високих українських посадовців. Візита Е. Джонс була короткою. Уже 2 жовтня вранці вона відлетіла назад до Вашінґтону. У Києві її приймали також представники Міністерства закордонних справ і Міністерства оборони. Експерти, які входять до складу американської делеґації, мали вивчити надані Україною документи щодо експорту „Кольчуг", участи цих комплексів у міжнародних виставках, розміщенні цих установок на території країни. Цим же питанням па-

(Закінчення на стор. 4)

УНІАН протестує проти тиску на пресу

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 1 жовтня журналісти (21 особа) Українського Національного інформаційного агентства „Незалежність" (УНІАН) оприлюднили заяву з приводу тяжкої службової ситуації в УНІАН. Її спричинив, як підкреслюється в цьому документі, „шалений тиск" на незалежну інформаційну діяльність. Цей тиск посилився з призначенням в останній тиждень вересня на посаду виконавчого директора УНІАН Василя Юричка. „В журналістські справи агентства втручаються люди, які представляють політичні інтереси влади, зокрема Адміністрації Президента України, – говориться в заяві. – Якщо ситуація не зміниться і влада продовжуватиме грубо втручатися в редакційну політику УНІАН, а також чинити тиск на власників агентства, ми залишаємо за собою право на страйк... Ми вважаємо свою неупереджену діяльність запорукою існування демократії в Україні, готові її відстоювати та звертаємося до журналістів інших українських ЗМІ й наших користувачів з проханням підримати нас".

Виступаючи того ж дня на прес-конференції у будинку парламенту, голова Комітету Верховної Ради з питань свободи слова та інформації Микола Томенко сказав, що „після приходу Віктора Медведчука на посаду глави Адміністрації Президента зріс ступінь політичної цензури".

Голова Верховної Ради Володимир Литвин визнав існування політичного тиску на журналістів з боку власників телеканалів. Тим часом Президентська Адміністрація відкидає звинувачення на свою адресу, хоч одним з прикладів її тиску на пресу може послужити й той факт, що минулого тижня близько ста журналістів підписали лист до керівників держави, але відкликали його, боячись помсти з боку Адміністрації Президента.

Також того дня, 1 жовтня, М. Томенко звернувся з відкритим листом до Президента Леоніда Кучми, в якому стверджує, що „з боку Адміністрації Президента є намагання позбавити Верховну Раду права впливати на прийняття принципових рішень в державі". З листа випливає, що В. Медведчук самочинно змінює „пріоритети та характер управління інформаційною політикою держави". За період нового складу Адміністрації Президента з етеру практично зникли політичні дебати з участю представників влади та опозиції, „до комітету надходять численні звернення журналістів про факти політичної цензури у різноманітній формі", – зазначається у листі, тому стан справ в інформаційній сфері України „викликає серйозне занепокоєння".

Слабою втіхою є повідомлення, що свобода преси зазнає утисків не лише в Україні, але й у Росії. Відомі російські правозахисники Олена Боннер і Сергій Ковальов, журналісти Отто Лавіс, Ганна Політковська, Андрій Бабицький звернулися до усіх працівників преси в Росії зі закликом боронити свободу слова, зокрема відмовитися від нав'язаної владою лексики, яка подає війну в Чечні, як боротьбу з „тероризмом і бандитизмом".

П. Ч.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Опозиція збирається з думками

КИЇВ. – В Україні очікують відповіді опозиції на заяву Президента Леоніда Кучми, який 28 вересня відкинув заклики до його відставки. Л. Кучма у спеціяльному зверненні визнав право громадян висловлювати невдоволення, але назвав себе всенародно обраним керівником, який відчуває всю повноту відповідальности за те, що діється в Україні, і сказав, що залишатиметься на посаді до кінця свого терміну. У своїй заяві Л. Кучма не торкнувся міжнародного скандалу довкола звинувачень у тому, нібито він давав згоду на продаж Іракові радіольокаційних систем „Кольчуга". Водночас Л. Кучма визнав, що учасники віч і демонстрацій, організованих опозицією, мають, „реальні причини для невдоволення". Президент додав, що невдоволення станом справ не повинно перетворюватися на вимоги „насильницької зміни влади і суспільної системи". На переконання Л. Кучми, „Україні революція не потрібна". У своєму зверненні Президент України гостро скритикував опозицію. За його словами, через те, що опозиція зірвала ухвалення закону про боротьбу з відмиванням „брудних" грошей, створюється неґативний образ України в світі, і міжнародні організації можуть через це застосувати проти неї санкції. Президент Кучма закликав опозицію повернутися до роботи в парляменті, а не виводити людей на демонстрації.

Президент Польщі радить не відвертатися від України

ВАРШАВА, Польща. – 1 жовтня під час зустрічі президента, прем'єрміністра та міністра закордонних справ Польщі вирішувалося питання про участь чи неучасть в економічному форумі у Львові 3 жовтня польського прем'єра Лєшека Мілєра. Президент Александер Кваснєвський висловив стурбованість становищем в Україні, зокрема звинуваченнями США на адресу Києва у незаконному продажу зброї Іракові. Напередодні він заявляв, що від України не можна відвертатися у складний час. Можливе скасування візити Л. Мілєра до Львова мотивувалось тим, що він може бути використаний для досягнення „внутрішньополітичних цілей" в Україні. Президент Кваснєвський заявив, що звинувачення України у порушенні ембарго ООН є одним із найболючіших для Польщі питань, що неґативно впливають на польсько-українські взаємини. Водночас польський президент висловив надію на те, що звинувачення не підтвердяться. „Ситуація в Україні не є добра. Передусім, погано те, що якусь державу чи керівників якоїсь держави звинувачують у порушенні ембарго ООН. Ми чекаємо з'ясування цих звинувачень. Знаю, що Україна висловила готовність прийняти міжнародних спостерігачів та інспекторів. Дуже добре, що вона так швидко ухвалила такий крок, бо якщо ці звинувачення неправдиві, то світ повинен швидко про це дізнатися. А якщо вони правдиві, то особи, які винні у порушенні ембарго ООН, під яким підписувалися і ми, Польща, повинні бути покарані". Пізно ввечері того ж дня після консультацій з президентом Кваснєвським та іншими провідними польськими політиками прем'єр-міністер Польщі Лєшек Мілєр вирішив таки взяти участь в економічному форумі у Львові. Щоправда, він здійснить лише кількагодинну візиту на Міжнародний економічний форум у Львові, проте не проводитиме жодних офіційних зустрічей. Напередодні Л. Мілєр висловлював сумніви щодо доцільности запланованої візити, з огляду на внутрішньополітичні проблеми в Україні.

Верховна Рада припинила сесійну працю до 8 жовтня

КИЇВ. – У Верховній Раді є більшість, але засідання припинені до 8 жовтня. Дев'ять пропрезидентських фракцій і груп у Верховній Раді 27 вересня оголосили, що створюють парляментську більшість і що заяву про це підписали 226 депутатів. Заяву підписано представниками фракцій „Трудової України" і Партії промисловців і підприємців, „Реґіонів України", Соціял-демократичної партії (об'єднаної), Народно-демократичної партії, „Аґрарників України", а також депутатських груп „Европейський вибір", „Народовладдя", „Демократичні ініціятиви" і „Народний вибір". Під заявою поставили підписи і деякі незалежні депутати. Бльок Юлії Тимошенко, Соціялістична партія та інші сили вимагали скасувати результати голосування 26 вересня, що відбувалося за відсутности найчисельнішої фракції „Наша Україна" та бойкотування сесії іншими опозиційними фракціями. Опозиція каже, що пропрезидентські сили змогли 26 вересня набрати необхідну кількість голосів лише тому, що голосували картками відсутніх депутатів. 26 вересня фракція „Наша Україна" у повному складі залишила залю на знак протесту, а решта опозиції – соціялісти, комуністи та БЮТ хоч і лишались у залі, але не брали участи в голосуванні. Попри їхню неучасть, Раді вдалося зібрати більшість і проголосувати з кількох питань.

Українська опозиція запросила до зустрічі В. Путіна

КИЇВ. – Провідники української опозиції – Віктор Ющенко, Юлія Тимошенко, Петро Симоненко та Олександер Мороз – 1 жовтня надіслали листа президентові Росії Володимирові Путіну з пропозицією зустрітися з ними і вислухати їхнє бачення ситуації в Україні. У зверненні сказано, що президентові Росії може бути цікавою думка партій, які, як написано, формуватимуть зовнішню та внутрішню політику України на подальші роки. Опозиційні провідники також повідомили про нову масову акцію протесту „Народний трибунал" 12 жовтня, збір підписів за відставку Л. Кучми серед громадян України та про створення штабів акції „Повстань, Україно!". Віктор Ющенко вважає, що зустріч із президентом Росії В. Путіним є одним з елементів сценарію подолання політичної кризи. „Ми хочемо продемонструвати Президентові Росії, що ми не та сила, яка проводить антиросійську політику", – так В. Ющенко пояснив в інтерв'ю тижневикові „Киевский телеграф" причини звернення українських політиків до В.Путіна. В. Ющенко заявив, що „Наша Україна" зацікавлена у „прозорому неупередженому діялозі". Він вважає, що Україні нині „бракує здорового міжнародного діялогу".

Хочуть позбавити Л. Кучму почесного громадянства

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Рада політичних партій і громадських організацій Дніпропетровщини, що бере участь у всеукраїнській акції „Повстань, Україно!" ухвалила 2 жовтня звернення до депутатів міської ради Дніпропетровська з вимогою позбавити Президента Кучму звання Почесного громадянина міста. Таке звання Леонідові Кучмі було присвоєно в січні 1996 разом із тодішнім першим віце-прем'єром українського уряду Павлом Лазаренком. Вимога позбавити Л. Кучму почесного громадянства мотивується тим, що він, мовляв, порушує клятву Президента України і не виконує передвиборчих обіцянок.Учасники акції виставили постійну заставу біля прохідної рідного підприємства Леоніда Кучми – „Південмашу". Від 7:30 до 9:00 ранку, коли працівники йдуть на зміну, вони там збирають підписи за відставку Президента.

Звернення підписали мільйон громадян

КИЇВ. – Під зверненням про негайну відставку з посади Президента України Леоніда Кучми, котре було ухвалено 16 вересня, поставили свої підписи 1 млн. громадян України. Про це 1 жовтня заявила провідник фракції БЮТ Юлія Тимошенко на прес-конференції з участю провідників Компартії Петра Симоненка та Соцпартії Олександра Мороза. За її словами, це є продовженням акції „Повстань, Україно!", яка триватиме до передчасного припинення повноважень Президента. Провідник БЮТ заявила, що зараз „уже ні в кого не викликає сумніву те, що акція матиме свій результат", і підтвердженням цьому, на її думку, є „спеціяльне звернення" Президента України Л.Кучми до народу України від 28 вересня . Ю.Тимошенко вважає, що цим зверненням Л.Кучма спростував свої попередні твердження про те, що дії опозиції є дрібними. І цим зверненням він „розпочав процес свого передчасного усунення з посади", – сказала вона.

Грузія закупить українські ракети

ТБІЛІСІ, Грузія. – У столиці цієї республіки повідомлено, що Грузія незабаром отримає на озброєння своєї армії протиповітряні ракети з України. Про це 30 вересня сказав командувач Генерального штабу грузинської армії генерал Йоні Парцхалаїшвілі. Неофіційні джерела кажуть, що ракети мають бути розташовані для захисту столиці країни. Раніше грузинський уряд звинувачував Росію у тому, що її літаки порушували повітряний простір Грузії і бомбардували цілі у віддаленій Панкіській ущелині.

Однакові ціни для чужоземних туристів і громадян України

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. – Голова Івано-Франківської обласної державної адміністрації Михайло Вишиванюк 20 вересня підписав розпорядження щодо дотримання законодавства при наданні послуг чужоземцям та особам без громадянства. Відтепер чужоземні туристи на Прикарпатті за відпочинок на курортах реґіону платитимуть таку саму ціну, як і громадяни України. М. Вишиванюк зобов'язав головне управління зовнішніх зв'язків, туризму та торгівлі привести ціни та тарифи на послуги, що надаються чужоземцям, у відповідність із законодавством. Правоохоронні органи повинні відтепер стежити також і за тим, щоб суб'єкти господарської діяльности у сфері туризму не порушували цінової дисципліни щодо чужоземців.

Кримські татари вимагають реабілітації

СІМФЕРОПОЛЬ. – У Криму кримськотатарські громадські організації розпочали збір підписів з вимогою до українського парляменту ухвалити закон про реабілітацію кримськотатарського народу. Організовувати збір підписів у Криму буде координаційна рада, до якої увійшла Організація кримськотатарського народного руху, Національний рух кримських татар, громадсько-політичний рух „Міллет", повідомив Губедін Курбедінов, голова кримського осередку української партії „Новий світ", що також приєдналася до акції. Ініціятори збору підписів подали до Верховної Ради і Президентові України свій варіянт закону. Проєкт зокрема передбачає відновлення в Криму національно-територіяльної автономії у складі України, ґарантоване представництво кимських татар у її органах влади, надання кримськотатарській мові статусу офіційної на території півострова та повернення історичних назв населеним пунктам Криму. Крім того, в документі є положення про відшкодування збитків, завданих кримськотатарському народу під час сталінських репресій та депортації. Якщо український парлямент залишить без уваги цей законопроект, то, як вважає Губедін Курбедінов, кримські татари матимуть законне право на влаштування акцій протесту.

Мати Сильвестра Сталоне шукає родинні корені

ОДЕСА. – Мати американського актора Сильвестра Сталоне, Жаклін, яка до заміжжя носила прізвище Лобович, прибула 27 вересня до Одеси в пошуках родинних коренів. У готелі „Моцарт" вона і розповіла журналістам про мету візити. За словами американської гості, яка представилася „професійним астрологом", вона ще в юності „пророкувала своєму Сильвестрові велике майбутнє", а в роки „перебудови СРСР складала гороскоп для Михайла Горбачова". Тоді Жаклін і звернулася до радянських властей – допомогти „дослідити родове дерево". З Москви надійшла відповідь, що корені родоводу слід шукати в Одесі. „Мені також сказали, – розповідала Ж. Сталоне, – що це красиве і романтичне місто, у якому живуть енергійні і талановиті люди. Ж.Сталоне також побувала на Одеській кіностудії, у клініці пластичної хірургії „Віртус", зустрілася з міським головою Русланом Боделаном, якому пообіцяла, що наступного разу, можливо, у 2003 році, приїде до Одеси зі Сильвестром. Цілком можливо, додала вона, „що під час тієї візити вдасться зняти фільм про Одесу".

За повідомленнями інформаційних агентств

Україна і Індія...

(Закінчення зі стор. 1)

тому в Індії за допомогою радянських фахівців. Енергетика є ще однією сферою, куди можна залучити підприємства України. Одна українська компанія вже отримала контракт на постачання турбін для двох атомних електростанцій, що будуються. Підприємства та компанії України будуть запрошені до участи в тендерах на будівництво гідроелектростанцій і теплоелектростанцій. В Індії також реалізовуватимуться великі проекти з будівництва газопроводів. Передбачається, що індійські компанії спільно з українськими підприємствами братимуть участь у тендері на постачання труб і різного обладнання для газопроводів.

Зі свого боку, Індія розраховує розширити свою присутність в Україні й у інших галузях, крім фармацевтичної. (Щодо експорту фармацевтичної продукції в Україну вона поступається тільки ФРН.) У жовтні цього року на київських маршрутах з'являться індійські мікроавтобуси.

Не менш вражаючі можливості розвитку має сфера військово-технічної співпраці. В Індії, здається, вже розуміють, що багато зброї можна отримати в Україні, й при цьому дешевше, ніж у Росії. Під час нещодавньої візити в Україну начальника штабу ВПС Збройних сил Індії Срінівасапура Крішнасвамі було досягнуто домовлености про постачання запчастин для парку близько 300 індійських МіГ-21. Крім того, індійські ВПС зацікавлені в модернізації та подовженні ресурсу парку близько 100 літаків Ан-32, а також запорізьких двигунів, встановлених на вертольотах індійських ВПС.

Цікаво, що Індія може врятувати українсько-російський проект серійного виробництва унікального військово-транспортного літака короткого зльоту й посадки Ан-70. Нещодавно український і російський прем'єри надіслали індійському уряду пропозицію про приєднання до цього проекту. Під час візити української делегації Індія хоче почути більш конкретні пропозиції щодо цього проекту, щоб висловити свої міркування.

Індію також цікавлять українські розробки у сфері ракетної техніки. Посол Індії висловив надію, що „траєкторії президентів" України й Індії, що мали професійний стосунок до ракетної техніки, збіжаться під час переговорів.

Генеральний прокурор сумнівається у свідченнях М. Мельниченка

КИЇВ. – Генеральний прокурор України Святослав Піскун 2 жовтня на засіданні прес-клюбу Міністерства закордонних справ України поставив під сумнів місце, де начебто робив свої записи колишній майор служби охорони Микола Мельниченко, який стверджує, що свої записи він робив цифровим диктофоном, який знаходився під диваном у кабінеті Президента України.

С. Піскун вважає, що техніка, за допомогою якої М. Мельниченко вів запис, була набагато вищою за якістю, ніж він про це говорить. Він нагадав, що українська сторона зверталася до американців і до М. Мельниченка з проханням надати оригінали записів для вивчення фахівцями, але слідству надаються лише змонтовані копії.

С . Піскун сказав також, що вбивство Г. Гонгадзе було вигідне особам, які вже мали плівки М. Мельниченка. Він висловив впевненість у тому, що безпосередніх виконавців вбивства журналіста вже немає в живих. С. Піскун відзначив плідне спілкування Генеральної прокуратури та його особисто з генеральним секретарем міжнародної правозахисної організації „Репортери без кордонів" Робером Менаром, який є офіційним представником вдови та матері журналіста.

Від скоєння злочину вже минуло два роки і нині слідство змушене виправляти помилки виконавців, які займалися цією справою на її початку, зокрема прокурора Таращанського району.

Генеральний прокурор України повідомив, що він найближчими днями відвідає США, де плянуються зустрічі з керівництвом генпрокуратури, ФБР, суддями. На цих зустрічах буде обговорено питання щодо спільних дій у справі Лазаренка-Тимошенко, відмивання брудних коштів і надання Україні оригіналу авдіозапису М. Мельниченка для проведення експертизи.

УНІАН

Розлад національного мислення

Нижче вміщуємо ще один відгук на болючу для соборницького почуття і світоглядну тему „федералізації України" та „автономізації Галичини". Він належить яскравому перу одного з найвідоміших колись українських дисидентів і політв'язнів – філософа Євгена Сверстюка. З дозволом передруковуємо цей відгук з київської газети „Наша віра".

„Автономія для Галичини". Під такою назвою американська газета „Свобода" надрукувала статтю Володимира Павліва, вперше опубліковану польською мовою в журналі „Polityka".

Вже сама публікація чужою мовою національно дітливої речі є національно безтактністю. Але нині люди поняття „некоректність", „нетактовність", „безсовісність" вважають сміливістю. В статті є підзаголовки „Туга за бабцею Австрією", „Бундесреспубліка Україна", „Львів, що виривається вперед".

Я наперед вибачаюсь перед достойними галичанами і волинняками, які 10–12 років тому, зібравши скромні кошти на бензин і вузлики з харчами, вирушали з прапорами ламати пропагандистську стіну між східньою і західньою Україною.

Люди з Полтавщини, Запоріжжя, Нікополю і досі згадують їх зі сльозами вдячности. Цього національного спалаху не змогли пригасити бузувіри, що були і є при владі. Я гадаю, він записаний в історію настільки великими літерами, що навіть провокативно мислячі журналісти бачать їх своїми байдужими очима.

Згадаймо, що Галичина не вперше виявляє здоровий національний інстинкт. Досить задуматися над тим, хто підносив Шевченка як загальнонаціонального пророка, коректно обминувши антиклерикальні „антикатолицькі" мотиви, цілком достатні для кишенькових розумників, щоб зав'язнути в них.

Згадаймо, що репресована і дискримінована Галичина після війни поставилася до совєтизованих „східняків" найгіршого гатунку по-християнськи: „Прости їм, Господи, бо не відають, що творять".

Отже, в наш час великого безладу і беззаконня Галичина теж не упаде духом настільки, щоб потакувати філософам з кав'ярень.

Мова не про народ Галичини, що опинився нині під пильним наглядом і грубим тиском російського капіталу. І не тільки. Досить прочитати одвертості неприязної російської преси, яка хоче повернути нас до совєтських стереотипів – „націоналізм", „бандерівці", „уніяти" – досить вчитатися, щоб зрозуміти, хто обґрунтовує поділ України і як вибираються „голоси" для свідчень.

Зрозуміло, що „державотворці" з кабінету Президента не зацікавлені в розпаді держави. Але їм завжди бракувало сміливого і чесного погляду на речі, щоб протиставити імперському divide et impera. Вони не закріпили і не продовжили ланцюг єднання. За браком відповідального національного мислення, вони залишили схід України в російському, по суті – совєтському інформаційному полі. Отож не дивно, що навіть прозору об'єднувальну програму Віктора Ющенка „За нашу Україну" там можна було нанизувати на старі совєтські стереотипи „націоналізм" і „проамериканську політику".

Гірше того, „державотворці" перед виборами використовують патріотичну орієнтованість Галичини, а після виборів сильно орієнтуються на безплатну патріотичну працю галичан. А мали б животворити і плекати національний організм саме на тому позитивному надбанні. Але то речі загальновідомі.

Мене тривожать симптоми розладу національного мислення і втрата господарно-будівничого первня, що є ненормальним для здорового організму. Ослаблення національного інстикту.

В пресі закріпилася мода, орієнтована чітко на сенсаційний примітив (убивства, ґвалтування і т. п.) – при збайдужінні до здоров'я скривдженого народу.

В Церкві закріплюється тенденція до поділу єдиної Христової віри, причому поділ фраґментаризується, а об'єднань не видно. В порізнених громадах національний чинник втрачає одвічну доцентрову силу, яка мала б ставити амбітність в рамки смиренномудрія.

Проклямований у всьому світі принцип зближення і діялогу в українському просторі не діє.

Успадковану від комуністів безвідповідальність перейменовано в „свободу" і „об'єктивізм", а байдужість до брата – в закон ринку. Безвідповідальність плутають з безкарністю, що до краю ослаблює моральні імперативи в суспільстві.

Національна і моральна зневіра в голосі працівників засобів масової інформації звучить як пропитий голос актора перед перехожими.

Невіра в те, що дощ перестане, сніги розтануть, посів зійде – якимсь чином поєднується з ...релігією. Адже вона гріх зневіри ставить поряд з гріхом лінивства, гніву і печалі, вона вчить вірити.

Кожен раз після виборів політики і журналісти дивуються, що народ виявився розумнішим, ніж вони думали. Але після того – не підтягуються.

Свист егоїзму в порожнечі стає піснею тих, що опускаються до гніву, до відчаю, до зневіри, до готовности заснувати свою секту або еміґрувати. Мене завжди дивувала рішучість засновників нової секти або голів поділеної партії. Я розумію Мартіна Лютера: він був людиною справжньої віри, за ним стояла Німеччина і він ставив на карту своє життя. Не розумію тих, що починають з особистої незгоди.

Якщо у вас немає великої віри і праведности, якою переважите опонента, то дбайте про елементарні чесноти – любити, плекати корінь, берегти честь і постійно знаходити ґрунт для побудови спільного дому, укріплюйте фундамент, на якому стоїмо.

Зважте: хворий організм хилиться до відмирання і відпадання.

А що стосується шанування галичанами історії свого краю, то вони чесні з собою: поскидали чужих ідолів і повикреслювали їх імена.

У багатьох містах і селах Лівобережжя і Правобережжя України залишаються старі назви, незрозумілі і смішні для молоді.

Чи корелює це з політичною орієнтацією? Чи тільки з облупленими стінами і неметеним двором? Стан сьогоднішньої України потребує обережної діягнози. Це стан знесиленого, недоживленого організму. Біль покрився корою байдужости. Герої політичних перемог на телеекрані наводять відчай – однаково на всіх.

АМЕРИКА І СВІТ

У Відні обговорили умови повернення інспекторів до Іраку

ВІДЕНЬ, Австрія. – Ірак погодився на всі умови відновлення міжнародних інспекцій, які були висунуті Радою Безпеки ООН. Про це 2 жовтня заявив голова комісії ООН із роззброєння Ганс Блікс після завершення дводенних переговорів у Відні з іракською делеґацією 30 вересня та 1 жовтня. Експерти ООН матимуть доступ до усіх об'єктів, які вони вважатимуть за необхідне оглянути. Ця вимога була головною під час обговорення питання про повернення інспекторів ООН до Іраку. Голова комісії з роззброєння також зазначив, що для відновлення інспекцій не потрібне спеціяльне рішення Ради Безпеки. Він висловив стурбованість тим, що у випадку ухвалення нової, суворішої резолюції стосовно Іраку, повернення інспекторів може бути зірване. Голова іракської делеґації заявив, що перші групи експертів ООН можуть прибути у Багдад уже за два тижні. Ганс Блікс 3 жовтня доповів Раді Безпеки про підсумки переговорів у Відні.Незважаючи на узгіднені з Іраком нові пляни ООН щодо інспекцій зброї, Президент Дж. Буш і провідники Палати представників 2 жовтня узгіднили резолюцію, котра дозволить полагодити справу іракського президента Садама Гусейна „якщо можливо дипломатичним способом, а коли ні то військовим". Сподіваються, що Сенат також прийме цю резолюцію.

Боротьба за більшість в Сенаті

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Несподіване рішення 30 вересня Роберта Торіселі, сенатора з Нью-Джерзі, кандидата від Демократичної партії, відтягнути свою кандидатуру з листи листопадових виборів тільки пожвавила змагання щодо контролі в Сенаті країни, в котрому тепер переважають демократи – більшістю в одну особу. Кандидатура Р. Торіселі, через кількамісячні натяки щодо його хабарництва, зазнала на думку багатьох демократів поразки. З уваги на це, керівники Демократичної партії погодилися на його резиґнацію та вирішили на виборчу листу поставити ім'я колишнього сенатора, 78-річного Френка Р. Лавтенберґа. Тим часом республіканці, котрі не погодилися на зміну кандидата на виборчій листі, подали судовий позов у цій справі до Верховного суду стейту. Вони твердять, що речинець можливих змін на листі кандидатів вже проминув і її зміна тепер є не законною. Очікується рішення Верховного суду Нью-Джерзі, а в разі неґативного рішення демократи готові звернутися в цій справі до Верховного суду країни.

США реєструють відвідувачів з деяких мусульманських країн

ВАШІНҐТОН. –У США від 1 жовтня запроваджується обов'язкова реєстрація усіх чужоземців, які прибувають із деяких арабських та мусульманських країн. Насамперед це стосуватиметься громадян тих держав, яких США звинувачують у підтримці терористів. Зокрема це Іран, Ірак, Лібія, Судан та Сирія. Під час в'їзду до США вони залишатимуть відбитки пальців та фотографії. Крім того, працівники еміґраційної служби мають право допитати тих, хто здаватиметься їм підозрілим. Постанова Департаменту юстиції США також дозволяє опитування усіх громадян, які тривалий час провели на Близькому Сході, країнах Північної Африки, на Кубі та у Північній Кореї, якщо в них немає прийнятного пояснення мети своїх подорожей. Відтепер усі чужоземці, які прибули до США, зобов'язані протягом місяця повідомити свою адресу, місце навчання чи праці. Усі ці заходи запроваджуються у рамках боротьби з тероризмом. Влада Малайзії та Пакистану, а також араби, які проживають у США, висловлюють глибоке обурення і стурбованість тим, що людей переслідуватимуть з расових і релігійних міркувань.

Конгрес хоче визнати Єрусалим столицею Ізраїлю

ВАШІНҐТОН. – Президент Джордж Буш 30 вересня підписав законопроєкт закордонної допомоги на суму 8.6 мільйонів долярів на різні програми в світі. У згаданому законопроєкті Конґрес включив вимогу щоб Уряд США розпочав справу перенесення американської амбасади в Ізраїлю з Тель-Авіву до Єрусалиму та щоб в усіх офіційних американських документах Єрусалим уважати офіційно столицею Ізраїлю. Проте Президент відкинув цю вимогу Конґресу щодо Єрусалиму. Дж. Буш заявив, що політика його адміністрації стосовно Єрусалиму залишається незмінною і полягає у тому, що статус міста мають визначити ізраїльтяни і палестинці шляхом переговорів. Він додав, що якби вимога Конґресу носила не дорадчий, а обов'язковий характер, це порушувало б права Президента плянувати і здійснювати зовнішню політику країни.

Фідель Кастро не проти торгівлі зі США

ГАВАНА, Куба. – Майже 80 американських підприємців з продуктами своїх фірм перебували цього тижня у Гавані, ведучи переговори з приводу контрактів на постачання харчових продуктів. Делеґацію очолює президент Американо-кубинської торговельно-економічної ради Джон Кавулік. Два роки тому у США було прийнято закон, за яким дозволено продаж Кубі харчів і медикаментів, але виключно за готівку. Тепер американським компаніям дозволено виділяти Гавані кредити. Дж.Кавулік повідомив 30 вересня, що уже підписано 50 контрактів на загальну суму 52 мільйони долярів. Президент Куби Фідель Кастро вітав несподіваних гостей.

Ізраїль відвів війська від штаб-квартири Ясира Арафата

ЄРУСАЛИМ. – Ізраїльський уряд 29 вересня відвів війська від штабквартири палестинського провідника Ясира Арафата в місті Рамаллах на Західному Березі. В перебігу облоги, котра тривала від 20 вересня, після чисельних терористичних актів палестинців, бульдозери ізраїльської армії зруйнували майже всі споруди довкола головної квартири. Ясир Арафат відразу підкреслив, що резолюцію Ради Безпеки ООН, яка вимагає виведення ізраїльського війська, виконано не повністю, оскільки ізраїльтяни відійшли лише на декілька метрів. Ізраїльтяни залишили війська невіддалік штаб-квартири, оскільки не відмовились від наміру допитати кілька десятків войовничих палестинців, які, як твердять ізраїльтяни, перебувають у штабквартирі Ясира Арафата. США здійснювали потужний тиск на Ізраїль щоб припинити облогу, розпочату після поновлення самогубчих вибухів проти ізраїльських громадян. Я. Арафат заявив, що дії ізраїльтян мають на меті „ввести світ в оману".

Поліція в Туреччині перехопила незаконне перевезення урану

АНКАРА, Туреччина. – Сили безпеки на півдні Туреччини 28 вересня вилучили близько шістнадцяти кілограмів урану з таксі, яке зупинили поблизу міста Санліурфа. Поліція не оприлюднює подробиць, але каже, що перехоплений уран є придатним для вироблення зброї і коштує приблизно п'ять мільйонів долярів. За останні кілька років турецька поліція перехопила кілька подібних партій ядерних матеріялів. Припускають, що велика частина тих матеріялів на чорному ринку була викрадена з ядерних підприємств у колишньому СРСР.

Мілошевич заперечує причетність до трагедії

ГАҐА, Голяндія. – Колишній югославський президент Слободан Мілошевіч 28 вересня сказав трибуналові з воєнних злочинів у Газі, що масове убивство тисяч мусульманських чоловіків і юнаків біля боснійського міста Сребреніца 1995 року було частиною змови з метою знеславити сербів. С. Мілошевіч сказав, що вбивства були здійснені підрозділами найманців у війську боснійських сербів в результаті підбурювання боснійського мусульманського уряду та французьких спецслужб, аби отримати привід для міжнародних військових дій проти сербів. Вбивства біля Сребрениці, що сталися після того, як територію захопила армія боснійських сербів, називають найгіршою різаниною Европі, скоєною після Другої світової війни. С.Мілошевіч сказав, що нічого не знав про убивства до того, як вони сталися.

За матеріялами ЗМІ

Уряд України...

(Закінчення зі стор. 1)

рально займуться експерти ООН, прибуття яких очікується цього тижня.

Україна запросила ООН надіслати міжнародних експертів для розслідування звинувачень у можливому порушенні санкцій проти Іраку. Українське запрошення 26 вересня висловив міністер закордонних справ України Анатолій Зленко, який терміново прибув до Нью-Йорку, перервавши свою візиту до Домініканської Республіки. Він 27 вересня зустрівся з Генеральним секретарем ООН Кофі Ананом, діючим головою Ради Безпеки ООН Стефаном Тавровим та іншими провідними діячами ООН. У головній квартирі ООН А. Зленко заявив: „Україна відкрита до консультацій, до того, щоб здійснити розстеження і переконати кожного, що Україна абсолютно дотримується санкцій Ради Безпеки ООН (проти Іраку) і ніколи не постачала озброєння згаданій країні". За словами А. Зленка, звинувачення проти України в продажі озброєнь до Іраку „безпідставні". Учасники зустрічі високо оцінили готовність України співпрацювати з Радою Безпеки ООН у з'ясуванні істини. Голова Ради Безпеки С. Тавров повідомив, що уже 28 вересня Рада Безпеки проведе необхідні консультації з цього питання. Кофі Анан підтримав ініціятиву Києва про спрамування в Україну незалежних експертів ООН для повного і остаточного з'ясування ситуації.

27 вересня Анатолій Зленко зустрівся в Брюселі з Генеральним секретарем НАТО Джорджем Робертсоном і розповів йому про результати зустрічей, які він щойно провів у Нью-Йорку. Він повідомив, що Україна займає відкриту позицію і готова прийняти міжнародну перевірку з цього питання.

Напередодні візити експертів голова парляментського комітету з питань безпеки та оборони Георгій Крючков заявив, що його комітет даними про порушення Україною санкцій щодо Іраку не володіє. Тим часом виробник „Кольчуг" – донецьке підприємство „Топаз" – повідомило, що поставило три установки до Етіопії. Водночас і посол США у Києві К. Паскуаль, і речник Державного департаменту Р. Бавчер заявили, що не мають великих надій на те, що майбутнє розслідування зможе зняти з Президента Л. Кучми підозри в тому, що в липні 2000 року він дозволив продаж „Кольчуг" Іракові. Речник Державного департаменту Ричард Бавчер заявив, що уряд України в минулому не був щирим у цьому питанні з американською адміністрацією.

Комісар Европейського Союзу у зовнішніх справах Крис Патен сказав 1 жовтня, що стурбований звинуваченнями на адресу України про згоду Президента Л. Кучми продати Іракові радарні системи „Кольчуга". Міністри закордонних справ ЕС на нараді, що тривала до пізньої ночі, обговорювали майбутні взаємини Евросоюзу з Україною, Молдовою та Білоруссю, які стануть сусідами організації після наступного етапу розширення ЕС. Є певне розчарування тим розривом, що існує між тими намірами, які виголошує Україна, і поступом у здійсненні реформ.

Міністрство закордонних справ України опублікувало заяву, у якій говориться, що звинувачення у продажу радарних систем Іркові базуються тільки на припущенні, що це могло статися. Часткове призупинення допомоги Україні з боку США, говориться у заяві, має негативне значення. Висловлено упевненість, що непорозуміння буде швидко владнане і не затьмарить українсько-американських взаємин.

1 жовтня начальник прес-служби МЗС України Сергій Бороденков заявив журналістам, що Україна ніколи не отримувала офіційних звинувачень з боку США у поставці до Іраку озброєнь на порушення санкцій ООН.

Л. Х.

В совєтському дусі: „запрєщать!“

Р. Л. Хомяк

КИЇВ. – Бідний Ігор Сторожук! Бідний Іван Чиж! Вони увійшли в журналістику, коли в Україні був „порядок“. Коли в Україні була одна партія, яка відала усіми засобами масової інформації. Коли кожний керівник медії знав, що і як треба висвітлювати для читачів, глядачів і слухачів. Знав – бо партія кожного дня, тижня і місяця точно інформувала про це керівників ЗМІ.

Тепер на бідних Ігоря Сторожука й Івана Чижа ліг тягар керувати державними засобами масової інформації за умов „гнилої демократії“ з її багатопартійною системою, з її неслухняними членами парляменту, які висувають претензії до керівників типу Сторожука й Чижа. Як так можна працювати?!

Наприклад, 23 вересня їм довелось не допустити до „захоплення“ українського телебачення. Ким? Трьома депутатами Верховної Ради – Юлією Тимошенко, Олександром Морозом і Петром Симоненком.

Ігор Сторожук тепер відає „Першим Національним“ – мережею телебачення, яка доходить до майже усіх кутків України (звичайно, коли у всіх тих кутках не вимикають електрики). Він – президент Національної телекомпанії України (НТКУ). Він починав там свою журналістську кар'єру у 1980-их роках, коли – декілька метаморфоз тому – НТКУ була частиною Держтелерадіо УРСР, а Ігор Сторожук був коментатором мовлення на закордонні країни. Себто розповідав нам, діяспорникам. про мудру політику партії в Країні Рад і Радянській Україні зокрема.

Акції Сторожука піднялись, коли Україна стала самостійною, і він, фотоґенічний телевізійник, почав їздити по світі і по Україні з новим Президентом Леонідом Кравчуком і висвітлював на екранах його діяльність. Але коли 1994 року Президентом України став Леонід Кучма, акції пана Сторожука помітно впали – на пару років. Він далі займався телебаченням, але у новій тоді в Україні недержавній сфері. Та в Україні є хронічний дефіцит кадрів: багато кращих спеціялістів роками переселювались в Москву, а після розпаду Союзу – ще й в інші закордонні країни. Згодом нова влада таки прийняла фахівця Сторожука назад в лоно Держтелерадіо, як керівника Другого Національного каналу, або УТ-2. Згодом він піднявся вище по драбині Національної телекомпанії. Півтора року тому акції Ігоря Сторожука зросли до такої міри, що його запросили до адміністрації Президента Кучми – спочатку як керівника зв'язків з громадськістю, відтак – як прес-секретаря Президента. Але коли Президентові Кучмі таки довелося зняти з посади аґресивного керівника НТКУ Вадима Долганова, він призначив на це місце тепер вже близького йому Сторожука. За дуже короткий проміжок часу Ігореві Сторожукові, якому тепер 45 років, знову доводилось друкувати нові візитні картки.

А Іван Чиж, якому 50 років, більшу частину свого дорослого життя провів у політиці, на рідній Хмельниччині, хоч у 1970-их роках працював там в районній і обласній газетах. Він з тих комуністів, які з Олександром Морозом перетворились у соціялістів, тримаючись при тому своїх лівих переконань. Згодом він навіть очолив новий варіянт колишніх компартійців – Всеукраїнське об'єднання лівих „Справедливість“ і у Верховній Раді працював в комісії свободи слова.

Коли Президент Кучма зняв Івана Драча з керівництва Державного комітету (майже міністерства) інформаційної політики, він призначив Чижа не це місце. Чиж перестав бути законодавцем і став чиновником.

Посади як Сторожука, так і Чижа – невдячні хоч би тому, що ні одне, ні друге відомство не має досить грошей. Надто коли Україна ще досі не вирішила, якою має бути її інформаційна політика і що має робити державне телебачення і радіомовлення – за умов демократії і розбудови громадянського суспільства.

На чільних посадах все ще є повно людей, які добре пам'ятають той час, коли завдання одного і другого відомства були ясні. Тепер – одні тягнуть за німецьким прикладом, інші – за італійським, третім подобається те, що вони бачили в Британії чи Канаді, чи навіть у США. Роками точаться розмови про перетворення національної телекомпанії на громадське ТБ, але у кожного свій погляд на те, що воно таке. Тим часом влада, як влада – хто б у ній не був – не хоче так собі позбуватись потужного засобу впливу, яким є телебачення.

Чимало працівників державного телебачення розуміють, що воно має працювати „на державу“, а держава – це влада, а влада – це Президент чи Адміністрація Президента.

Знову ж, у цій демократичній системі народні депутати – також влада. Але що, коли вони ще й опозиція? Не вміщається все це у світогляд вихованої в часи „порядку“ пересічної особи.

Під час останньої передвиборчої кампанії державне телебачення всіляко заважало висвітленню акцій „невладних“ кандидатів, і вони про це весь час говорили. А 16 вересня, коли по всій Україні збиралися протестні віча, організовані опозицією, усі телевізійні канали були вимкнуті. Таким чином навіть школяр дійшов би до висновку, що це ще один захід „влади“. І треба було бачити Івана Чижа увечорі, коли телеекрани засвітились, як він показував якийсь папір, на якому мало бути написано, що ще торік, в грудні, на цей день, 16 вересня, було заплянувано профілактику („майнтенанс“) телевізійної системи. І що це не був захід, спрямований проти акції „Повстань, Україно!“. Непереконливо!

Через тиждень, увечорі 23 вересня, лідери опозиції Юлія Тимошенко, Олександер Мороз і Петро Симоненко прийшли до телецентру перед випуском новин і вимагали змоги виступити зі своїми інформаціями для громадян України „в прямому етері“, себто живцем. З ними доводилось спілкуватись Ігореві Сторожукові, який зірвав випуск новин і дав доручення технікам пустити на екран стрічку текст, якої вказував, що новин не буде „через захоплення ... студії народними депутатами“ Тимошенко, Морозом і Симоненком. То яка могла бути реакція на таку „тривожну ситуацію“ глядача новин в Дружківці чи Хоружівці? Революція іде!

Все з'ясувалося через 24 години. Співробітники Сторожука знімали усі ці переговори і „захоплення“ і показали це у своїх новинах 24 вересня. І ще показали Івана Чижа, який цитував різні закони і постанови; і Президента, який був озброєний фактами щодо усіх програм на державному ТБ і радіо, які висвітлюють працю Верховної Ради; і критичні вислови „представників громадськости“, наприклад, хірурга, який казав, що б то було, якби до його операційної залі зайшли народні депутати, бо лікарня також є державним об'єктом. (Народні депутати-опозиціонери мотивували своє прибуття то телестудії тим, що мають право відвідувати усі державні будинки.)

В нашій добі телебачення є потужним політичним засобом. Воно вже не раз вирішувало успіх революцій (оксамитових і неоксамитових) і великих змін. Досі Україні вдавалось уникати політичних катаклізмів, чи навіть справжніх захоплень телецентрів.

Треба сподіватись, що та вайлуватість українців і цим разом спрацює на їхню користь. Старий совєтський імпульс „запрєщать“ також вже втрачає свій ефект, хоч для багатьох в керівництві він все ще привабливий.

Треба б таки сісти і балакати; розпочинати діялог.

Успішна економіка служить основою доброї політики

Ніхто не слухатиме старця ні в рідному селі, ні у широкому світі. Так само найпильніше прислухаються до голосу тих держав, які не стільки просять допомоги, скільки самі можуть допомагати іншим. Яким бурхливим не було б політичне життя в нинішній Україні, але її економіка стає все стабільнішою. Минулого року Україна здивувала світ рекордними темпами зростання економіки, а у нинішньому встановила новий рекорд – найнижчий з часу надбання незалежности рівень інфляції. Цього року інфляція складе не більше 3 відсотків – набагато менше, ніж плянував уряд на початку року. Проте західні експерти попереджають, що інфляційний спад триватиме недовго. Попереду – підвищення тарифів та можливі емісії, що часто передують новим виборам в Україні.

Не сприяють стабільності й взаємини з найбільшим торговельним партнером – Росією. 1 жовтня вступила в дію постанова уряду Російської Федерації про підвищення експортного мита на нафту і нафтопродукти з 21.9 дол. до 26. 2 дол. за тонну. У відповідь власники нафтопереробних підприємств України пообіцяли стримувати зростання цін на нафтопродукти до кінця року, дотримуючись взятих на себе зобов'язань згідно з угодою, підписаною з урядом. Не все вдається у взаєминах зі США. Останнім часом активно збільшується імпорт США в Україну (на 81.13 відс.) на тлі не менш активного зменшення експорту з України до США (на 21.32 відс.). Зменшення постачань металопродукції з групи чорних металів викликане антидемпінговими розслідуваннями, що ведуться з боку США проти українських товарів цієї групи. Можливо, саме тому Україна вирішила перенести свою увагу зі США на Евросоюз. Голова Еврокомісії Романо Проді пообіцяв Президентові України подати на розгляд Еврокомісії українсько-ринкове питання, негайно розпочати роботу і підготувати висновки для Еврокомісії у шестимісячний термін.

Тим часом українська економіка дивує не тільки закордонних оглядачів, а й самих українців. Навряд чи той з них, хто відраховував мільйон купонів за один закуп на ринку на початку 1990-их, міг би уявити що менше, ніж за десять років, ціни в Україні почнуть падати, а річна інфляція не перевищить 3 відс. З початку нинішнього року вартість харчів зменшилася на 6 відс. Аналітики додають до цього ще й стабільний обмінний курс, низькі ціни на імпорт та стабільні тарифи на послуги, передусім енергетичні. Оглядачі зауважують, що структура української економіки поволі, але впевнено змінюється – зменшується питома вага важкої металюргії і зростає виробництво у харчовій та харчопереробній промисловості. Аналітики вважають, що зменшення внутрішніх цін в Україні посприяло тому, що український експорт став більш конкурентноздатним за кордоном, особливо це стосується сільськогосподарських продуктів.

Сільське господарство порадувало високим врожаєм зернових. У цьому позначилися не тільки сприятливі погодні умови, а й приватизація землі, завдяки якій на полях з'являється справжній, працьовитий господар, не стає крадіїв.

На тлі цих досягнень постає проблема політичних незгод в Україні. Останнім часом сталося багато подій, які істотно зашкодили авторитетові України у світі. Чи у селі шануватимуть господаря, який має добру хату, але не може досягнути злагоди у власній родині? Звісно, ні. Успіхи української економіки свідчать про те, що нинішній провід, хоча часто-густо й заслуговує на критику, усе ж знає, як рентабельно провадити господарство.

Проте у державному будівництві йому часто бракує не тільки досвіду (для молодої держави це зрозуміло), а й виважености, спокою, вміння об'єднувати зусилля різних політичних течій в ім'я загального добра. Ще кілька років тому у світі відзначали успіхи зовнішньої політики України. Відновлення такої оцінки залежить тепер від вміння провідників уряду бачити за буденними непогодженнями загальноукраїнську перспективу.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про дві батьківщини

От, скажуть давні читачі „Свободи", – відай, О-КА не має вже про що писати, якщо повертається до цієї „оклепаної" теми. Правда, тема ця повторюється паки і паки на різні лади та з різних нагод – вона постійно актуальна та постійно приносить щось нового: нову думку, новий підхід, а може, і нове поняття: що це, власне кажучи, означає – поняття двох батьківщин.

Спонукала мене повернутися до цієї теми стаття у польському щоденнику, що появляється в Нью-Йорку. Там один журналіст пише про дивний присуд у польському суді Варшави, де суддя засудив на два роки в'язниці молодого поляка за те, що він служив в Чужоземному Легіоні. Підставою засуду було ствердження судді, що „не можна служити в чужій армії, як і не можна мати двох батьківщин". Розуміється, цей цікавий присуд викликав роздуми журналіста, який живе в США: чи справді не можна мати двох батьківщин і чи це може бути причиною поважної кари для молодої людини?

У своїх міркуваннях журналіст доходить висновку, що кожний еміґрант має не одну батьківщину, немов адоптована дитина, що мала колись маму, яка її породила, і має маму, що взяла її за свою і дала любов та виховання. Так думає автор статті. А що ми ми можемо відповісти на проблему двох батьківщин? Чи не маємо ми усі, хто волею незалежних від нас обставин опинився в далеких краях, двох батьківщин?

Але тут приходить ще одне запитання стосовно цієї гіркої дилеми: хто це – ті „ми"? Чи маємо право відповідати на це запитання за наших дітей, або вже й онуків? Чи довели ми своїм життям та вчинками, що нашою батьківщиною залишилася Україна – чи ми це тільки патетично декляруємо? А як думають на цю тему молодші за нас, ті, що вже народилися на американському континенті? Яке їхнє наставлення до України – справжнє, а не у наших побожних бажаннях? Саме закінчила читати допис, що вміщений у цьому числі „Свободи", – про одну з численних патріотичних імпрез з приводу 11-річчя Незалежности, і там читаю: „Юний... у вірші „Який твій край" зумів передати свою безмежну любов до рідного краю...". Чи автор допису справді вірить, що цей юний деклярматор має таку безмежну любов до ніколи не баченої і не відчутної України? Ні, таки проблема двох батьківщин не є такою легкою до розв'язання, а накидати любов комусь – це вже зовсім не годиться. А все ж багато молодших членів нашої спільноти на проблему двох батьківщин дивляться спокійно, розважно, вже з домішкою тут здобутого праґматизму.

– Що в цьому поганого – мати дві батьківщини? – запитує мене один із близьких в родині. – Я живу тут, і США для мене є країною, що пригорнула вас і усіх подібних, але водночас я маю великий сантимент до України, як батьківщини вашої і подібних до вас, та хочу цій Україні допомогти стати „на ноги".

– Для мене батьківщина – ціла Европа, – зраджує своє почування інший, – але американський континент дає мені добре почуття захисту і цього дому, в якому тепло і затишно.

А що ви думаєте, шановні читачі? Чи справді треба було засудити цього молодого поляка, бо, мовляв, „не можна мати двох батьківщин"? Що ж тоді ми зробимо із цими усіми молодими нашими дітьми чи онуками, що їдуть в Україну, щоб допомогти її, але відтак вертаються „додому", до батьків чи дідів на американському континенті?

О-КА

16 листопада: відзначення річниці голодомору

НЬЮ-ЙОРК, Н.Й. – З ініціятиви Крайової екзекутиви УККА 16 листопада українська громада збереться у катедрі св. Патрика в Нью-Йорку, де відбудеться соборна Панахида з участю Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви Любомира Кардинала Гузара, Єпископа Василя Лостена, Митрополита Костянтина та Архиєпископа Антонія з Української Православної Церкви в США на відзначення голодомору в Україні. Співатиме хор „Думка".

На відзначення запрошено губернатора штату Нью-Йорк Джорджа Патакі, посадника Нью-Йорку Майкла Блумберга, посла України до США Костянтина Грищенка, постійного представника України в ООН Валерія Кучинського, генерального консула України в Нью-Йорку Сергія Погорельцева. Головним промовцем на відзначенні буде Владика Гузар. Окрім годинної програми в катедрі св. Патрика, відбудеться засідання та пресова конференція Крайової екзекутиви та Крайової ради УККА. На конференції буде оголошене рішення Екзекутиви УККА почати кампанію зі спорудження у Вашінґтоні пам'ятника жертвам Голодомору в Україні.

УККА

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор —Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Подяка від губернатора Дж. МкҐріві

24 серпня губернатор штату Нью-Джерзі Джеймс МкҐріві запросив українську громаду до своєї резиденції у Принстоні на свято з нагоди Дня незалежности України. Про цю подію „Свобода" розповіла в числах 35 і 36.

Після свята його учасники отримали від губернатора листи з подякою за участь в імпрезі. Голова організації „Американці в обороні людських прав в Україні" **Божена Ольшанівська** переслала до редакції такого листа, у якому губернатор, між іншим, пише:

„Дякую Вам за підтримку визволеної України і утвердження її незалежности. У новому столітті ми повинні допомогти Україні у її повній інтеграції у великій економічній спільноті Европи, продовжити підтримку України щодо її входження як повноправного члена до НАТО. Підтримуючи незалежність України, ми повинні сприяти розгортанню її військового співробітництва зі США. Історія агресії Росії і СРСР проти України повинна широко оприлюднюватися, щоб це сприяло гарантуванню незалежности молодої держави. Україна з честю бере участь у боротьбі проти тероризму.

Майбутньому України має служити її історія, основана на релігійній вірі і рішучости її народу. В імені моєї дружини і родини дякую за надану нам честь візити до нашого дому і участь у піднесенні державного прапора України і виконанні її Славня.

Слава Україні!

Боже, благослови Америку!".

Ми були тоді голодні

Коли ми жили в Реґензбурському таборі, то не знали докладно про наше життєве майбутнє. До нас в Реґензбурґ приїхав з Мінеаполісу професор О. Грановський, який після свого реферату сказав: „Усі чомусь дуже повільні, а в Америці цінують енергійних, поворотких людей". На це я професорові відповів, що ми просто голодні.

Усі ми тоді не тільки вірили у добре майбутнє, а й молилися Господеві. Я маю світлини з таборової Служби Божої православної, в якій брали участь Архиєпископ Володимир Малець, диякон Володимир Боровський, отці Яковкевич і Новицький.

Тепер і в майбутньому ми теж є і будемо вірними дітьми Божими, тож не забуваймо про матір-Україну.

о. Володимир Боровський,
Мінеаполіс, Мін.

Дякуємо усій громаді

Цим шляхом хочу в імені моєї студентки Сефанії Довган подякувати українській громаді, за допомогу в покритті її коштів учасниці у Літній програмі Маямського університету в Зальцбурґзі.

Українська громада з вирозумінням і жертвенністю відгукнулася на прохання допомогти цій талановитій дівчині.

Стефанія стала переможцем конкурсу Леопольдскрон 2002, який був частиною тієї Зальцбурґзької програми, та її представили у замку Леопольдскрон. Вона також здобула третю нагороду міжнародних змагань для молодих оперних співаків Міжатлантичної музичної фундації у місті Пловдів у Болгарії – й це після того, як через візові непорозуміння мусіла двічі брати участь у конкурсі того самого дня. Переможці були нагороджені на величавому концерті оркестри Державної Філармонії Пловдів.

Будучи батьками і вчителями намагаємося дати нашим дітям пізнання їхнього походження та крила розмаху в майбутність. Дякую всім серцем усім, які своєю допомогою дали Стефанії крила.

Марта Рендал,
учителька Музичної школи
Мерилендського університету

* * *

Управа і членкині 17 Відділу СУА в Маямі щиросердечно дякують за матеріяльну підтримку при збиранні пожертв для допомоги потерпілим від авіокатастрофи у Львові. Дякуємо голові Українсько-Американського клюбу в Канзас-Ситі Петрові Смокоровському, секретарці Ірені Косик за допомогу в сумі 500 дол., Лесі Бондар, кандидатові біологічних наук, яка надіслала чек на 25 дол., і Михайлові Біликові за організацію цієї акції і 100 дол. на цю потребу.

Ірина Дзюбинська,
голова 17 Відділу СУА

Уточнення

Дякую за поміщення нашого допису про відзначення 11-ої річниці Незалежности України в повіті Рокленд, Н.Й. („Свобода", ч. 37).

На жаль, під знимкою підписано „На піднятті прапора України в Дейтона Біч", а це, правдоподібно, мало б відноситися до іншого допису. На сторінці 8-ій цього ж числа „Корисні курси для секретарів УНСоюзу" мене „перехрестили" на Володимира.

Василь Лучків,
Нью-Сити, Н.Й.

Від редакції. Перепрошуємо пана Лучківа за помилковий підпис під світлиною, яка надійшла з Нью-Сити. Водночас просимо всіх авторів дописів подавати на звороті світлин підписи до зображеного. Відсутність такого напису призвела до помилки.

У прес-клюбі говорили тільки про політиків України

З великим здивуванням і, правду кажучи, з сумом я прочитала листа з відділу СУА у Пармі, Огайо, в якому висловлено обурення з приводу мого, як написано, „нефортунного" виступу на засіданні Ужгородського прес-клюбу. Дуже дякую авторам листа, а особливо поважаній мною О. Кузьмович за її статтю з цього приводу.

Про що йдеться? 28 червня 2002 року в тижневику „Свобода" була надрукована стаття Олександра Гавроша про засідання, яке відбулося весною в Ужгородському прес-клюбі. Мушу визнати, що я була задоволена запрошенням на це засідання, яке пройшло цікаво і жваво, насамперед тому, що серед присутніх були, в основному, молоді люди, з якими, не зважаючи на специфічну атмосферу в Закарпатті, ми, старші, – проф. Осип Мороз і я – знайшли спільну мову. Мені здавалося, що наша дискусія і обмін думками (саме на Закарапатті!), стосовно нинішнього стану і ролі української політичної еліти була потрібною. Основним доповідачем був, очевидно, проф. О. Мороз, який мав багато критичних зауважень щодо так званих національних елітарних кіл в Україні і який, напевно вболіває з цього приводу. Підкреслюю, питання, що розглядалося в прес-клюбі, стосувалося української політичної еліти, ментальности українського „начальства", і ніякого відношення до шановних пань не могло мати.

Йшла мова про неґативні зміни, які відбулися в свідомості людей за понад 70 років більшовицького панування на сході України і 50 – в Галичині. Адже ми ці явища бачимо щодень і, як не сумно, насамперед на політичній арені. І саме це не завжди легко зрозуміти і з цим погодитись діяспорі, передусім галичанам, які пам'ятають політичну ситуацію в українському середовищі Галичини ще з 1939 року. Власне це я мала на увазі і, до речі, саме таку думку висловлює багато представників діяспори.

Я не читала статті О. Гавроша (від квітня наша бібліотека не дістає тижневика „Свобода"). В тім, сумніваюся, що цей розумний молодий чоловік міг написати про мій біль, як про насміхання над діяспорою. Так, чи інакше, але я не бажаю собі, щоб мої висловлювання оприлюднювались не особисто від мене, а через когось, бо тоді це виглядає на плітки, а не на поважну розмову. Плітки, які можуть зіпсувати взаємини з людьми, яких я щиро поважаю (і надіюсь, що вони поважають мене) і яким безмежно вдячна за ту колосальну допомогу бібліотеці, яку ми дістали від численних добродіїв з діяспори. Прикро, що згадані пані з СУА претензії до мене поєднали зі справою допомоги Бібліотеці ім. В. Стефаника і, як патріоти України, не подумали про наслідки. Скоріше чи пізніше я відійду, а бібліотека залишиться, як одна з найбільших скарбниць української культури у світі і на довгі роки зберігатиме вдячну пам'ять про тих представників діяспори, які так щедро їй допомагали.

Л. Крушельницька,
директор Наукової бібліотеки
ім. Стефаника, Львів

Від редакції: У статті О. Гавроша „Якою має бути завтрашня Україна?" виклад виступу Л. Крушельницької тотожний до пояснень з її листа. Невдоволення міг викликати його вислів про українську інтелігенцію: „Частина виїхала за кордон і застигла на рівні 1939 року".

Нашу газету редакція щотижня висилає до різних бібліотек, включно з бібліотекою ім. Стефаника. Причини затримки з доставленням слід шукати у Львові.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нововибрана Екзекутиви УНСоюзу провела перше засідання

Екзекутива УНС (зліва): Марта Лиско, Евген Іванців, Алберт Качковський, Стефан Качарай, Рома Лісович, Христина Козак, Зенон Голубець.

ПАРСИПАНІ, Н.Дж. – У понеділок, 9 вересня, відбулося перше квартальне засідання нововибраної Екзекутиви Українського Народного Союзу у приміщенні Головної канцелярії. У ньому взяли участь члени Екзекутивного Комітету: Стефан Качарай – предсідник, Марта Лиско – перший заступник предсідника, Евген Іванців – другий заступник предсідника, Алберт Качковський – директор для Канади, Христина Козак – головний секретар, Рома Лісович – касир. В засіданні також взяв участь Зенон Голубець – голова Контрольної комісії. Засіданням проводив предсідник Стефан Качарай. Відкриваючи засідання, він привітав членів нововибраного Екзекутивного Комієту, бажаючи їм усім всього найкращого на майбутні чотири роки. Ґрунтуючись на постановах 35-ої Конвенції УНСоюзу, яка відбулася у Чикаґо у травні 2002 року предсідник Качарай говорив про потребу спільної праці.

Касир Рома Лісович подала докладне порівняння приходів і розходів УНСоюзу у перші шість місяців 2002 року і перші шість місяців 2001 року УНС. УНСоюз виказує зменшення чистого доходу з вкладок, одначе прихід з пенсійних грамот збільшився – з огляду на високі процентові ставки, які УНСоюз виплачує за вкладені гроші у першому році. Союзівка, „Свобода“ і „Український Тижневик“ виказують зменшення приходів та вимагають зосередження на зменшенні недобору.

Прибутки Корпорації Дому УНСоюзу становлять 14,331 дол. чистого доходу. Площа 4,000 кв. стопи є вільна до винайму.

Зусилля збільшити приходи з продажу забезпеченевих продуктів будуть посилені, й одночасно треба інтенсивно продовжувати програму зменшення недобору видань і нашої оселі.

З огляду на нестійкий ринок, УНС зазнав втрат. Одначе, ці втрати могли б бути астрономічними, якщо б УНСоюз не був передбачливим, а будучи консервативним, інвестував тільки 5 відсотків в уділах (common stocks) з більшістю інвестицій у бондах.

Головний секретар Христина Козак подала звіт за час перших шість місяців. Видано 223 нові грамоти на загальну суму забезпечення 4,635,000 дол. з вкладками 74,441 дол. Найкращими організаторами у першій половині 2002 р. були: Любов Стрілецька – 10-ий Відділ, з найвищим числом нових грамот, виданих 12 членам на суму забезпечення 197,000 дол.; Микола Філь –13-ий Відділ, 11 грамот на суму забезпечення 600,000 дол.; працівник Головної канцелярії, професійний продавець і секретар 27-го Відділу Христина Бродин – 10 грамот на суму 150,000 дол. Поздоровлення та наша щира подяка усім першунам та усім секретарям і організаторам за їхню віддану працю для збільшення членства та збереження УНСоюзу.

Впродовж шестимісячного періоду шість нових секретарів почали виконувати свої обов'язки, а це: Ірена Сарахмон – 206-ий Відділ, Сузен Солдан – 441-ий Відділ, Михайло Куропась – 22-ий Відділ, Марія Ліщак – 1-ий Відділ, Володимир Каплун – 260-ий Відділ, Павло Білецький – 257-ий Відділ. Вітаємо їх та бажаємо успіхів у праці.

Алберт Качковський, директор для Канади, подав під розгляд плян праці, який, на його думку, оживить членство УНСоюзу в Канаді. А. Качковський вказав на незліченну кількість викликів, які він зустрічає, але підкреслив своє зобов'язання діяти продуктивно, як тільки можливо, щоб приєднати канадських громадян до УНСоюзу.

Другий заступник предсідника Евген Іванців висловив свої побоювання щодо становища Союзівки. Він уважає, що справа оселі УНСоюзу має першенство. Е. Іванців відвідав оселю, щоб поговорити з членами, гістьми і працівниками, зібрати думки і зауваження від осіб, яким майбутність Союзівки є важлива. Він надалі представляє УНСоюз на різних заходах у Вашінґтоні, чи то в посольстві, чи Конґресі та, оскільки УНС є членом Центральної Східньо-Европейської Коаліції, він бере участь у їхніх щотижневих засіданнях.

Перший заступник предсідника Марта Лиско, звітуючи, підкреслила, що головна її ціль у наступних чотирьох роках є створення бази, з якої УНС матиме змогу збільшити своє членство, посилити своє становище в громаді і приєднати нових членів. М. Лиско, як також члени Екзекутиви, відбули зустріч з Ігорем Вислоцьким, президентом Києво-Могилянської Фундації Америки. За ініціятивою Оксани Тритяк, координатора особливих проєктів і братської діяльности УНС, І. Вислоцький запропонував створити спільний проєкт між НаУКМА і УНС. Цей проєкт дасть можливість УНСоюзові і НаУКМА спільно працювати над придбанням потенціяльних добродіїв, які, купуючи забезпеченеву грамоту УНСоюзу, спадкоємцем, після їхньої смерти, визначать Києво-Могилянську Академію. Щорічні вкладки, які вплачують члени УНСоюзу, можна відтягати від податку. Засідання, заплянoване з д-ром В'ячеславом С. Брюховецьким, з огляду на його несподівану недугу, відкладено.

Для збільшення членства УНСоюзу необхідно мати професійних продавців. М. Лиско відбула зустріч з членами Екзекутиви УНСоюзу і представниками „Western Catholic Union“ – головним секретарем Павлом Ґрейв (Paul Grawe) і заступником президента у ділянці продажу Робертом Мічел (Robert Mitchell), які мають великі успіхи у вербуванні продавців для їхньої організації. Під їхнім проводом і досвідом УНС сподівається віддзеркалити такий самий рівень успіху, який вони осягнули для своєї братської установи.

Предсідник Стефан Качарай звітував про приділення нагород у сумі 18,050 дол. кваліфікованим стипендистам – членам УНСоюзу. Стипендії є поділені на чотири категорії: 125 дол., 150 дол., 175 дол. і 200 дол. УНСоюз надав 33 стипендії по 125дол., 19 по 150 дол., 21 по 175 дол. і 17 по 200 дол. Особлива категорія – це одна стипендія Осипа і Дори Ґаландюків на суму 2,000 дол., одна стипендія д-ра Дмитра і д-ра Марії Яросевичів на суму 1,000 дол. і дві стипендії Блакстону по 500 дол.

Як і сподівано, Союзівка була головною темою дискусії, оскільки С. Качарай накреслив широкий плян для оселі УНСоюзу. Він сказав, що навіть пляном віднови і запланованими поліпшеннями, ми не маємо ґарантії, що Союзівка успішно процвітатиме. Одним і тільки правдивим мірилом є час, процент винайманих приміщень і підтримка, яку Союзівка отримає від української громади в загальному. Тому що жовтень 2003 року наближається швидко, це вимагає невтомних зусиль цілої громади, щоб зібрати всі наші засоби, знання і все можливе, щоб зберегти це, що ми успадкували від наших батьків, з обов'язком передати наступним поколінням українців і українських американців, які Союзівку уважають своїм домом.

Затверджено одноголосно двох директорів Корпорації Дому УНСоюзу, це Євген Осціславський, який залишається на пості директора Корпорації Дому УНС, і Василя Лучкова.

З кінцем року Корпорація Дому УНС плянує провести охоронну систему, змінити килими в головному будинкові УНС і ввести інші невеликі поправи.

З огляду на незадоволення членів Головного Уряду, що вони не мають опису посадових обов'язків, запропоновано наступних осіб зформувати постійні комітети: Братський комітет – Евген Іванців – голова; Організаційний комітет – Христина Козак і Марта Лиско – заступники голови; Фінансовий комітет – Рома Лісович і Стефан Качарай – заступники голови; Канадський комітет – Мирон Ґрох- голова.

На річних нарадах Головного Уряду, які відбудуться 22 і 23 листопада 2002 року, члени Головного Уряду будуть запрошені вступити до постійних комітетів для здійснення ідеї і мети, котрі можуть бути осягнені у чотирьох роках на їхніх постах.

Христина Козак,
Головний секретар

Чого хоче Росія від Грузії?

На межі війни з Росією опинилася незалежна Грузія, якій президент Російської Федерації В. Путін 11 вересня виставив ультиматум: російське військо завдасть удару по грузинській території, якщо Грузія не позбавить чеченських бойовиків можливости перебувати на грузинській землі. Інтерв'ю з цього приводу дала „Свободі" аспірантка Тбіліського університету, історик Майя Шабурішвілі, яка тимчасово перебуває у США.

– Росія хоче воювати в Грузії! Невже її нічого не навчила війна у Чечні? Чеченців було колись тільки чверть мільйона, але вони й досі чинять активний опір імперським військам Росії. Населення Грузії у десять разів численніше і будь-яких озброєних чужинців воно зустріне зі зброєю в руках. Росія збирається вирішувати свої територіяльні проблеми на терені Грузії? Ви можете уявити собі здивування азербайджанців, яким грузини сказали б, що Грузія введе до їхньої країни своє військо, щоб вирішити свій конфлікт з абхазами?

– Чого шукає Росія в Грузії?

– Росія намагається зберегти імперію, яка розпадається. Повторюється те, що сталося у 1921 році, коли московське військо встановило свій режим у незалежній Грузії. Ми не забули і криваву розправу з мирним населенням в Тбілісі в роки „перебудови", коли уряд Горбачова намагався силою змусити грузинів до покори. Потім стався конфлікт з Абхазією, коли маленька автономна республіка раптом виставила проти своєї матері – Грузії досконалі танки, літаки, інше сучасне озброєння. Свідки тієї війни й досі дивуються, звідки взялися у бойових машинах синьоокі і русяві „абхази", які говорили російською мовою без звичного для кавказців акценту. Мені відомі випадки, коли абхази пропонували сусідам-грузинам на час війни заселити їхні житла, щоб вберегти їх від пограбування отими синьоокими танкістами. Росія скористалася силою, щоб ввести в Грузію своє військо, а коли два роки тому Грузія заявила, що не хоче мати окупантів, Росія негайно ввела для грузинів візовий режим.

Росія не може вибачити президентові Грузії Е. Шеварднадзе й того, що він у червні 1990 року, як міністер закордонних справ СРСР, підписав угоду про розмежування економічних зон і континентального шельфу Росії та США в Берінговому і Чукотському морях. Угоду Бейкера - Шеварднадзе, як її називають, відразу ж ратифікував Конгрес США, але досі не визнав її парлямент Росії. В результаті російські промислові судна продовжують заходити в економічну зону США.

– Але чи є чеченці в грузинській ущелині Панкісі?

– Це не виключено. Хоча не виключено й те, що російське військо навмисне витіснило їх з Чечні до цієї ущелини, щоб мати привід присікатися до Грузії. Відомо, що всесильна Росія добре стереже свої кордони, тож як вона могла випустити за свої межі великі озброєні формування? А коли В. Путін стверджує, що чеченці чинять з Грузії збройні випади проти Росії, то яким же чином вони знову переходять той пильно стережений кордон?

– Чи грузини видадуть Росії чеченських вояків і біженців?

– Мені це вигладає неможливим. Передовсім, усі ми – кавказці, нас ріднять наші гори. Закон кавказької гостинности забороняє господареві чимось зашкодити гостеві, який знайшов притулок у його хаті. Треба знати і шанувати наші звичаї. Окрім того, з давніх років грузини і чеченці пам'ятають образи, що сталися з вини Росії. Коли чеченський провідник Шаміль домовився про зустріч з грузинським миротворцем князем Орбеліяні, Шаміля перехопила російська засідка, а відповідальність за це лягла на грузинів. Не хотілося б, щоб повторилося щось подібне. Чеченська проблема не прийшла з Грузії в Росію, а навпаки – з Росії в Грузію. Ми не хотіли б, щоб на нашій землі запалали пожежі громадянської війни.

– Російсько-чеченська війна триває вже майже 10 років. Чому саме тепер Росія має намір конфліктувати з Грузією?

– Цей конфлікт, як уже сказано, триває давно. Нинішнє його загострення можна пояснити тим, що увага світової громадськости прикута до інших конфліктів – нападу терористів на США, подій на Близькому Сході, недавньої війни в Афганістані, конфлікту між США та Іраком. Росія зручно зобразила незалежну Чечню пристанищем терористів і скористалася рішенням Ради Безпеки ООН про право держав на самооборону. Москву непокоїть й поява американських радників та озброєння в грузинському війську. Імперія захиталася... Не щастить Росії і на Балтиці, де залишена їй після Другої світової війни частина Східньої Прусії – Калінінградська область – виявилася ізольованою. Щоб заручитися підтримкою громадської думки, Росія посилює антигрузинську пропаґанду. 13 вересня Дума Росії переважною більшістю голосів підтримала позицію російського президента стосовно Грузії. На запитання радіо „Ехо Москви", чи повинен вибачатися президент Росії, якщо буде доведено, що російські літаки штурмували грузинські території, 52 відсотки опитаних відповіли: ні! Отже, громадська підтримка можливої агресії забезпечена. Крім того, Росія хитрим маневром намагається обмежити Україну у Чорному морі, яка не має спільного з Грузією кордону і потребує морського шляху до неї. Відомо, що Грузія та Україна мають давні культурні зв'язки, які тепер доповнили політичні і економічні взаємини. Захопленням абхазького узбережжя Росія хоче зашкодити не тільки Грузії, а й Україні.

– А як ставляться грузини до росіян?

– До росіян вони ставляться позитивно, до Росії теж. У 1810 році Грузія ввійшла до складу Росії без особливого примусу, а щоб мати захист від войовничих персів і турків. Грузини - не тільки картвели, які складають основу нації, а й карталіни, кахетини, хевсури, пшави, тушини, імеретини, аджарці, месхи, гурійці та інші грузинські народності нашої країни не хочуть війни з північним сусідом, але в разі чого захищатимуть рідні гори з мужністю своїх пращурів.

Розмову вів **Л. Хмельковський**

Інформація про „Diversity Visa"

Знову є можливість виграти в еміграційній льотерії „DV-2004" право на постійне перебування в США. Заяви треба подавати від 7 жовтня до полудня 6 листопада 2002 року на аркуші паперу на адресу: DV Program, Kentucky Consular Center, 3003 Visa Crest, Migrate, KY 41903-3000 USA. Конверт мусить мати розмір 15-20 см (6-10 інчів) ширини і 9-11 см (3.5 - 4.5 інча) висоти. На конверті зверху в лівому кутку має бути написана назва країни, звідки аплікант подає просьбу, своє повне ім'я і прізвище та адресу. Прохання приймають лише звичайною поштою, будь-який інший спосіб буде відкинений. Вся інформація мусить бути подана англійською мовою.

В заяві треба подати такі відомості про себе: прізвище та ім'я (прізвище треба підкреслити), дату народження (день, місяць, рік), назву країни, де заявник народився, прізвище та ім'я чоловіка/дружини, дата народження чоловіка/дружини, прізвище, імена і дати народження всіх дітей віком до 21 року (діти старші 21 року зголошуються самостійно), теперішню адресу і власноручний підпис заявника. До заяви треба додати фотокартку заявника, чоловіка/дружини і дітей віком до 21 року, розміром 50 на 50 міліметрів (2x2 інчі). На зворотному боці фотографії мусить бути ім'я і день народження зображеного. Веб-сторінка програми: http://travel.state.gov. Додаткові інформації можна одержати, телефонуючи на число: (215) 728-1630, факсом: (215) 728-1631 або листовно на адресу: United Ukrainian American Relief Committee, Inc., 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111, або електронною поштою: uuarc@bellatlantic.net.

Методій Борецький

Applicant's full name (last name underlined):

Last name (surname), First name

Applicant's date of birth and place of birth:

Day, Month, Year *City, District, Country*

Applicant's native country if different from country of birth:

Name, date, lace of birth of spouse and unmarried children (21 or younger):
Spouse:

Last name, first name *Date of Birth* *Place of Birth*

Unmarried children:

Name (Child 1) *Date of Birth* *Place of Birth*

Name (Child 2) *Date of Birth* *Place of Birth*

Applicant's Mailing Address

Applicant's Signature

Зразок заяви на участь у льотереї DV-2004

14 жовтня - Свято Покрови

Свято Покрови Пресвятої Богородиці – небесної опікунки українського війська і всього побожного українського люду сягає своїм корінням у давнину, у нашу велику та героїчну історію, у добу української державности. Понад 950 років тому орди печенегів прорвались до Києва, але князь Ярослав Мудрий, у спілці з військами інших князів України, розгромив ворога у важких боях. Згодом на тому місці, де були розбиті вороги, князь Ярослав побудував у Києві церкву Благовіщення Пресвятої Богородиці.

Від 1037 року Богородиця Діва Марія стала хоронителькою та опікункою українського лицарства і усього українського народу. Цю традицію перейняли пізніше українські гетьмани і козацтво у XVI–XVII століттях. Запорізька Січ, як також і її церква, були присвячені Покрові Пресвятої Богородиці. Козацька старшина молилася перед образом, готуючись у походи на ворогів. У народній думі про ті героїчні часи розповідається, як Божа Мати охороняла Почаївський монастир від турецької облоги. Свято-Покровська традиція була відновлена в Україні після Української національної революції в 1917 році, в часі упадку царату. День Святої Покрови став великим святом українського воїнства. Як доказ цього, на бойових прапорах військових частин завжди знаходились образи Святої Покрови. Ця традиція не перервалась і у новітні часи. УПА на чолі з генерал-хорунжим Тарасом Чупринкою, за рішенням підпільного уряду УГВР, проголосила 14 жовтня святом УПА, святом української зброї.

Український народ пережив усі незгоди і тепер розправляє свої могутні крила. Процес духовного відродження народу змиває на своєму шляху все чуже і кладе тривкий фундамент для утвердження і закріплення України. Не дивлячись на економічні труднощі, будуються нові Божі храми, все більше відновлюються в народній пам'яті історичні місця, пов'язані з українським воєцтвом. Божа-Матір стала опікункою у державотворчих процесах України. Святкуючи на чужині, але разом із усім віруючим українським народом, День Покрови, ми не повинні забувати про матеріяльну та моральну допомогу нашим братам на рідних землях.

У Свято Покрови ми повинні віддати особливу шану усім тим, хто поліг у боротьбі за християнську віру та за визволення нашої Матері-України. Будемо кріпити нашу віру у Бога і віру в те, що під Покровом Пресвятої Богородиці ми остаточно закріпимо нашу омріяну і оспівану в піснях – Українську самостійну і соборну державу.

Осип Панчишин,
Чикаго

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Вшанували Патріярха Йосифа

ЧИКАҐО. – Українське громада, 7 вересня, відзначила 110-ту річницю народження Патріярха Йосифа. Дата 7 вересня є також датою смерти Патріярха у 1984 році . Тут є певний символізм. Так, як не вмирає людська душа, а тільки переноситься до вічного життя, так можна сказати про діла, діяння та „Завіщання" великого працелюба отця Йосифа, декана Богословської академії, Митрополита, Ісповідника віри Христової, Патріярха нашої Української Католицької Церкви, що вони не вмерли з його смертю, але продовжують жити між нами, як певний дороговказ, який ми передамо нашим наступним поколінням.

Святкування річниці народження Патріярха відбулось заходами парафії свв. Володимира і Ольги. Зранку в соборі свв. Володимира й Ольги була відслужена Свята Літургії. В ній, крім богомольців, що прийшли згадати в своїх молитвах Патріярха, також брали участь учні Школи Українознавства, бо це був для них початок шкільного року. Святу Літургію служив о. Мирон Панчук, який сказав відповідне слово. Після Літургії в авдиторії собору відбувся показ фільму для учнів: „Патріярх – життя Йосифа Сліпого", в залі Культурного осередку почалася наукова конференція, яка складалася з двох окремих сесій.

Конференцію організувала парафія свв. Володимира і Ольги під патронатом чикаґського осередку Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка та редакції „Енциклопедії української діяспори".

Конференцію відкрив Лука Костелина, а провадив нею д-р Павло Пундій, голова чикаґського Осередку НТШ.

В ранній сесії доповідачі змалювали життєвий шлях Патріярха Йосифа. Першою доповідала ред. Іванна Ґорчинська про діяльність Блаженнішого, як отця Йосифа, професора духовної семінарії, ректора Львівської богословської академії та, врешті, Митрополита Галицької Митрополії.

Наступним доповідачем був поет Володимир Ковалик. Він прочитав лист, присвячений Патріярхові й розповів про перебування Йосифа-Митрополита та Ісповідника віри на засланні, з яким він зустрічався в каторжному таборі.

Про приїзд Блаженнішого в Чикаго говорив о. Мирон Панчук, який зупинився на значенні двох символів, що їх залишив патріярх Йосиф в Чикаґо, – створення парафії свв. Володимира і Ольги та Філії УКУ.

Про перебування Патріярха Йосифа в Римі говорила Дарія Маркусь, насвітлюючи його духовну та організаційну діяльність, що була тісно пов'язана з церквою св. Софії в Римі та Українським Католицьким університетом.

Останнім доповідачем ранньої сесії був Л. Костелина, котрий згадував про перепохоронення Патріярха Йосифа з Риму до крипти в катедрі св. Юра у Львові, що відбулося згідно з його заповітом.

Після обіду відбулася друга сесія, за змістом – академічна. Першим доповідачем був Василь Колодчин з Дітройту, Миш., який зробив аналізу „Завіщання" Патріярха Йосифа, зокрема підкреслюючи те, що вже було виконане з його заповіту, й пригадуючи що ще багато залишилось до виконання.

Доповідач Євген Іванків говорив про нашу сучасну церковну дійсність в Україні на базі плятформи Блаженнішого. Він аргументував, що Ватикан на території України пішов більше на руку Римо-Католицькій Церкві, як нашій Українській Католицькій Церкві.

Особливо цікавою була доповідь проф. Дмитра Штогрина з Шампейн, Іл. Він розглянув кілька чужинецьких видань, в яких постать Патріярха була насвітлена тенденційно неґативно, з наміром її очорнити. З доповіді присутні довідалися, що існує багато неприхильної літератури про наших великих церковних діячів, зокрема про Патріярха Йосифа.

Проф. Василь Маркусь говорив про Патріярха та патріярхальний рух про велику працю, яку зробило мирянство в рамках патріярхального руху – видавничу, організаційну, у сфері пропагування патріярхального устрою Церкви.

Д-р Роман Смик, відомий збірач пропам'ятних матеріялів, пов'язаних з особою Блаженнішого, розповів про популяризацію постаті Патріярха в Україні та в діяспорі шляхом виставок. До речі, в суботу, 7 вересня, й наступного дня в авдиторії собору проходила виставка різних експонатів, що стосувалися діяльности Слуги Божого Йосифа.

Останнім доповідачем пообідньої сесії був о. митр. Іван Кротець, який висловив багато гарних думок про духову спадщину, яку нам залишив Блаженніший Патріярх.

Після виголошення всіх доповідей був час на запитання та коротку дискусію. Більшість з виголошених доповідей будуть надруковані в „Церковному Віснику".

Після короткого відпочинку, о 5-ій годині по полудні була відслужена Велика Вечірня в соборі свв. Володимира і Ольги, а відтак о годині 6:30 в авдиторії собору відбувся чудовий, на мистецькому рівні, концерт, присвячений Слузі Божому Йосифові.

Підготовкою концерту займався Богдан Косопуд. Про цей концерт появиться окремий допис, тут згадаємо тільки імена виконавців, а ними були: солісти – Мирослава Кука, Олена Новик, Богдан Косопуд, Василь Матвіїв, рецитатори – М. Климчак та М. Федащин, тріо бандуристок „Чар-зілля", струнний квартет та церковні хори парафії свв. Володимира і Ольги – „Благовість", диригент Олена Новик та „Прометей", диригент Роман Андрушко, концертмайстер – д-р муз. Материна Кишка.

Словом, весь день 7 вересня був присвячений в Чикаґо Патріярхові Йосифові. Це була скромна данина парафії свв. Володимира і Ольги великому церковному мужеві нашої доби.

Лука Костелина

24-27 жовтня: VIII конґрес СФУЖО

VIII конґрес СФУЖО відбудеться 24-27 жовтня ц.р. в Торонто, в готелі Шератон. Восьмий раз в існуванні та активній праці цієї 54-річної установи з'їздяться жінки з чотирьох континентів, делеґатки складових організацій СФУЖО, щоб спільно дати оцінку здійсненої праці, переглянути потреби сьогодення і визначити пляни на майбутнє.

На конґресі буде вибрано нову Екзекутиву СФУЖО. Відкриття конґресу відбудеться у четвер, 24 жовтня, о год. 7-ій в готелі Шератон. Промовцями на відкритті будуть Джін Авґустін – міністер багатокультурности Федерального Уряду Канади д-р Маруся Бек та Аскольд Лозинський – президент СКУ. Привіт від Президента та Уряду України виголосить амбасадор України в Канаді д-р Юрій Щербак.

Конґрес відзначатиме 60-ліття УПА спеціяльною сесією в п'ятницю, 25 жовтня, о год. 7-ій вечора, в Інституті св. Володимира. Там же, в часі сесії, в Документаційному центрі, відбудеться відкриття виставки УПА.

Також буде спеціяльна сесія, присвячена 55-літтю Акції „Вісла" в суботу, 26 жовтня, перед полуднем, в готелі Шератон.

Молитвою на Службі Божій в неділю, 27 жовтня, о год. 8-ій в залі нарад згадаємо жертви Голодомору 32-33 років у трагічну річницю 70-ліття. Крім того, приготовлено цікаві панелі та доповіді: „Майбутнє жіночих організацій очима молодшої ґенерації", „Стан української мови в діяспорі і Україні", „Наша праця в ООН" та інші.

Голова Національної Ради Жінок України Ірина Голуб'єва з Києва матиме доповідь про працю жіночих організацій в Україні. На святковому бенкеті в суботу, 26 жовтня, о год. 7-ій вечора головним промовцем буде Катерина Чумаченко-Ющенко з Києва. Буде проголошено висліди 28 Літературного конкурсу СФУЖО ім. М. Бек. Перед конґресом, 20 жовтня, буде відкриття виставки жінок-мисткинь о год. 3-ій по пол. в ґалерії КУМФ (Канадсько-Українська Мистецька Фундація, 2118 а вул. Блюр захід).

За дальшими інформаціями просимо слідкувати в пресі, або телефонувати до канцелярії СФУЖО на 416-536-6679 в понеділок, середу і четвер від год. 11-ої до 4-ої.

Екзекутива СФУЖО

Подарунки дітям Чорнобиля

ЕМЛЕНТОН, Па. – Літом в „Православному таборі Всіх Святих" діти-учасники – члени Української Православної Ліґи під керівництвом виховників Чаріси Мартін та Наталії Капелюк організували надзвичайну кампанію – збірку різдвяних дарунків особливо потребуючим дітям у кількох сиротинцях України. Зібрані забавки, ґіґієнічні вироби, одяг, шкільне приладдя передано для пересилки Фондові допомоги дітям Чорнобиля, котрий співпрацює з Українською Православною Церквою США стосовно реабілітації фізично і психічно ушкоджених дітей.

Від 1999 року ФДДЧ значно допоміг у відновленні житлових приміщень сиротинцям Залуччя (Івано-Франківська обл.) і Знам'янки (Кіровоградська обл.) та доставі обладнань, колясок, ліків, матеріялів для підтримання чистоти і т.д. Наступного літа Українська православна ліґа плянує вислати 20 молодих добровольців в Україну для допомоги адоптованих ними і ФДДЧ сиротинців. Зацікавлені в тому проєкті можуть сконтактуватися з Наталею Капелюк телефон (412) 488-9664.

Цієї осені ФДДЧ відкриває восьме з черги відділення інтенсивного лікування новонароджених і спонзорує сьому з черги Конференцію медичного вишколу в Україні. Крім того, ФДДЧ збирає фонди на закуплення респіраторів для новонароджених і лабораторійного приладдя, щоб унеможливити передання СНІД-у (AIDS) немовлятам від матерів. Датки для ФДДЧ можна відтягати від податків. Чеки висилати до: CCRF 272 Old Short Hills Road, Short Hills, New Jersey 07078.

ФДДЧ

В пам'ять героя-сумівця

ПАСЕЙК, Н. Дж. – 30 червня у ще незакінченому будинку швидкої допомоги відбулася зворушлива подія – будинок названо у пам'ять героїчного сумівця Івана Скали. Іван Скала загинув у трагічний день 11 вересня 2001 року. Участь у церемонії взяли члени міської ради Пасейку, пожежники, поліція, родина загиблого, приятелі та українська громада околиць Кліфтону і Пасейку, інших міст повітів Пасейк і Берген.

Іван Скала („Яш"), крім служби у поліції, працював поза годинами у місцевій швидкій допомозі. 30 червня йому виповнилося б 32 роки. Іван Скала був працівником поліції „Port Authority of NY & NJ", членом юнацтва Осередку СУМ в Пасейку, активним членом дирекції Української централі в Пасейку.

XVI Світовий конґрес СУМ, який відбувся в листопаді 2001 року в Чикаґо, відзначив посмертно Івана Скалу Залізним хрестом заслуги. Це найвище і перше в історії СУМ відзначення було вручено родині покійного під час маніфестаційної частини здвигу СУМ 1 вересня 2002 року на оселі СУМ в Еленвілі, Н. Й.

„Ми втратили героя, котрий, рятуючи інших, посвятив своє життя", – сказав посадник Пасейку Самуель Рівера. „Іван Скала за взірцеву працю в поліції одержав дві нагороди „Meritorious Duty Medals", – сказав шеф поліції Лен Меккензі. Конґресмен Бил Паскрел підкреслив, що церемонія має пригадати усіх, хто загинув 11 вересня.

Стефан Журавський

Свято України відзначено в Америці

ГАРТФОРД, Кон. – День 24 серпня став всенародним святом, об'єднавши українців усього світу. Долучились до свята і гартфордці. Парафіяни обох церков – православної та греко-католицької – зійшлися на спільний пікнік, щоб разом відзначити 11-ту річницю Незалежности України.

Ігор Рудько, голова організаційного комітету, привітав всіх, хто прийшов розділити спільну радість. Уся родина о. Мар'яна Чайківського, пароха православної церкви, узяла участь у святкуванні. 10-річна дочка Іринка продеклямувала поезію Іванни Савицької „Україна", а 8-річний син Михасик – вірш Л. Полтави „Наша батьківщина". Юний Назарко Пасько у вірші „Який твій край" зумів передати свою безмежну любов до рідного краю. Отець М. Чайківський у своїй доповіді наголосив, що народ України має бути господарем на власній землі, має право на повну державну суверенність у вільному світі. На цьому шляху своїми молитвами і працею супроводжуватиме його Українська Церква.

Степан Ладижинський звернувся до громади із закликом підтримати пересилку до вищих закладів Львівщини наукової літератури, подарованої „Capitol Community College" Гартфорду. Коротке зібрання закінчилося співом українського та американського гимнів.

Гостями пікніку були друзі і знайомі присутніх, тутешні мистці. Інженер Богдан Лесь привіз свою унікальну колекцію барельєфної скульптури історичних персонажів, яку виконав за власною методикою. Богдан Ошур, художник з України, спеціяльно до свята намалював чудові акварелі „Маки". Ігор Будзіашвілі, медик за професією та мистець в душі, приніс і свої картини, наповнені любов'ю до рідного краю. Святкування мало своє продовження у дружніх розмовах, дитячих забавах.

Галина Думанська

* * *

МІНЕАПОЛІС, Мін. – 8 вересня заходом місцевого Відділу УККА, українських церков та організацій відбувся Український фестиваль, присвячений 11-ій річниці Незалежности України. Вранці на площі перед будинком Українського центру, лунали звуки української оркестри. Були на святі українські страви, базар з різними виробами українського мистецтва, розваги для дітей, показ національного одягу з різних реґіонів України. Опісля почалася мистецька програма, якою провадив Володимир Анастасієвський.

Програму розпочала Ольга Хоролець патріотичною декламацією Івана Овечка „Пишайся, Україно", далі виступили дівчатка – Христина й Стефанка Корсунські та Дарця Кушнір, які заспівали пісні „Зеленеє жито, зелене" та „Україночки". Найменша та середня групи танцювального гуртка „Черемош", під керівництвом Кіндрата Матлашевського, виконали декілька танців. Заслужені артисти України Анна Чеберенчик та Ігор Боґдан розважали публіку веселими піснями.

Увечорі, в залі Українського центру, відбувся святковий концерт, який відкрив голова Міннесотського відділу УККА й голова організаційного комітету фестивалю Микола Мегец. З привітанням виступила донька посадника міста Р. Т. Райбек, а доповідь зробив Генеральний консул України в Чикаґо Борис Базилевський. Танцювальний гурток „Черемош" (старша група) виконав привітальний танець з рушниками та з хлібом-сіллю. В дальшій мистецькій програмі брали участь заслужені артистки України бандуристка-солістка Романна Василевич, соліст Ігор Боґдан, лавреат міжнародних конкурсів солістка Анна Чеберенчик, а також місцева співачка „Галина". Виконанням національного гимну України закінчився вечір. Після концерту Б. Базилевський відповів на запитання присутніх. Фоторепортаж зі свята опублікувала місцева газета „Northeaster".

11 вересня, в день жалоби з приводу річниці нападу терористів в православній церкві св. Михаїла о. Євген Кумка відправив Панахиду при співі церковного хору під керівництвом Галини Корсун.

14 вересня в залі церкви св. Михаїла відбулися українські вечорниці, які влаштувала й провела культосвітній референт Дарія Кумка. Столи були застелені синіми та жовтими обрусами, на яких стояли вази зі соняшниками. Грала оркестра „Чарівники". Вечорниці зблизили людей старшого віку і молодших.

Ольга Змага-Хоролець

Знову до школи

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Проминуло літо і знову гостинно відчинилися двері „Нашої української рідної школи" (НУРШ), де директором Олександер Лужницький. Школа працює в Українському освітньо-культурному центрі.

Перед початком навчання відбулася педагогічна нарада вчителів. Участь у ній взяв голова Шкільної ради при УККА Євген Федоренко. Хвилиною мовчання вшанували пам'ять померлого інспектора НУРШ Богдана Ясінського.

Нараду розпочав директор школи Олександер Лужницький, який привітав вчителів з початком нового шкільного року, побажав всім успіхів, творчости в праці, представив присутнім голову Шкільної ради НУРШ Марту Чайківську, нових вчителів і катехита школи о. Петра Семенича.

Д-р Євген Федоренко привітав вчителів та дирекцію школи від імені Шкільної ради, і зауважив, що українська громада не завжди усвідомлює значення тієї великої справи, яку роблять школи. В своїй доповіді д-р Є. Федоренко проаналізував діяльність Шкільної Ради, доповів про участь у виданництві нових підручників в Україні та для шкіл українознавства в діяспорі, коректування навчальних програм, обмін думками через журнал „Рідна школа" та проведення міжреґіональних педагогічних конференцій, а також літніх семінарів вчителів, поінформував про відвідини ряду шкіл та гімназій в Україні, свої спостереження та враження, про стан мови і шкільництва в українських школах та гімназіях різних реґіонів України, відповів на запитання вчителів.

Про педагогічні справи та вимоги до навчального процесу в НУРШ доповіла заступник директора НУРШ Віра Бей. Випускник школи Петро Левицький ознайомив присутніх з найновішим комп'ютером та його можливостями для застосування на лекціях в школі.

Після наради д-р Євген Федоренко відвідав шкільні приміщення та бібліотеку УОКЦ, яка обслуговує і учнів НУРШ та має в своїй колекції майже 16 тисяч українських та англомовних книжок про Україну, значну кількість періодичних видань, відео- і авдіокасет, шкільних лектур.

У перший день навчання в НУРШ розпочали 310 учнів та 24 вчителі. Шкільний рік в школі розпочався Молебнем, який відслужив катехит школи о. Петро Семенич. Голова Шкільної ради НУРШ Марта Чайківська привітала учнів, присутніх родичів та дирекцію школи і вчителів з початком навчання, ознайомила з деякими новинами, що стосуються навчання та поведінки учнів в школі, побажала всім плідної праці, успіхів та тісної співпраці батьків і школи.

Г. Д.

Радіологи зі США допомагають Україні

Доповідачі на семінарі радіологів у Львові літом 2002 року: М. Шулякевич, Р. Клюфас, Е. Ланґ, Л. Волянський, Т. Герман, М. Мічел, Ю. Іванов.

Д-р Лев Волянський, професор радіології університету Нью-Джерзі розповів кореспондентові „Свободи" про четвертий вже семінар з радіології, що його провели радіологи США для своїх колеґ з України. Семінар під наголовком „Практичні питання сучасної візуалізації в клініці" відбувся впродовж двох повних навчання днів у Львові, в приміщеннях готелю „Гетьман", із участю 285 радіологів з усіх частин України. Розуміється, як інформує д-р Л. Волянський, найбільше учасників було зі Львова, але поруч їх були радіологи дослівно із усіх областей України.

– *Ви організували вже чотири такі навчальні зібрання, щоб поінформувати своїх товаришів в Україні про усі нові удосконалення радіології. Як починалася ця праця?*

– Ця ідея зродилася в мене після першого з'їзду радіологів у Києві в 1995 році, що відбувся після Міжнародного лікарського кон-ґресу. Завваживши, що більшість доповідей відбувалася російською мовою, наша група українських радіологів вирішила проводити семінари українською.

У практичному організуванні багато допомогла проф. д-р Лариса Біланюк. Д-р П. Капп став головою нашого товариства, яке ми назвали „Приятелі радіології в Україні", дещо зробив і я. Ось так розпочалися семінари радіології у Львові, які влаштовуємо кожних два роки. Цьогорічний відбувся 28-30 серпня. На мою думку, він був дуже вдалий. Як я вже повідомив, у ньому взяло участь 285 радіологів, в тому числі із самого Львова – 169.

– *А скільки було доповідачів?*

– Тим разом десять осіб. Ми давали лекції, розуміється, українською мовою, бо ж це наша ціль, за вийнятком д-ра Томаса Германа. Але ми мали знаменитого перекладача – д-ра Юрія Іванова, що зумів відразу перекладати, що треба було, на українську мову. При цьому вже лікарі-радіологи України мають частину необхідних апаратів для своєї праці, а ми продовжуємо постачати їх при першій можливості. Тим разом офіційним спонзором семінару було відоме німецьке підприємство „Сіменс", що завдяки своєму українському працівникові інж. Юрієві Ведмедові подарувало різне знаряддя. Бачите, як це добре, що усюди маємо своїх людей. Вони подвоюють і потроюють нашу допомогу Україні.

– *Яку конкретну користь приносять семінари?*

– Йдеться про найновіші професійні знання, а також про різні додаткові інформації і матеріяли. Від 2001 року виходить в Україні „Український радіологічний журнал" під редакцією д-ра М. Пилишенка, а від 2002 року – журнал „Промежева діягностика – променева терапія". Матеріяли цьогорічного семінару вже повністю комп'ютеризовані, і ми разом із д-ром Ю. Івановим плянуємо видати їх на компакт-диску. Словом, наші семінари допомагають лікарям в Україні зробити великий крок вперед у ділянці радіології.

– *Ваша відданість і завзятість гідна подиву.*

– Це завдяки тому, що мені вдалося знайти цілу групу ентузіястів, що бажають допомогти українським лікарям стати врівень із західним лікарським світом у ділянці радіології. І тому ще раз хочеться їх усіх згадати і подякувати за поміч.

В першу чергу належиться подяка д-рові Ларисі Біланюк, д-рові П. Кнаппові, д-рові Е. Лангу, д-рові Т. Герману, проф. М. Войтовичеві, проф. М. Познякові, д-р Р. Клюфасу, проф. М. Мічеллл, д-рові Е. Козьоринській, д-рові М. Шулякевичеві. Багато допомогли фінансово наші спонзори, підприємство „Сіменс" та Ротарі-клюби „Львів" і „Львів-Леополіс". Всі вони однаково ентузіястично доклали свою руку до успіху семінару і до того, щоб передати нашим колеґам з України модерне професійне знання, а тим піднести стан здоров'я населення України.

– *Все ж скажіть, звідки у Вас таке завзяття до цієї справи, яку провадите вже від 1996 року?*

– Знаєте, про це я говорив навіть на прощальній вечері, після закінчення навчань. Моя покійна мати ред. Людмила Волянська завжди розповідала про свою родину Шарих, що стільки потерпіли за свою вірність українській справі. То ж я хотів би бодай щось добре робити для України.

Розмову вела **О. Кузьмович**

8-9 жовтня: наукова конференція „Україна та евроатлантична спільнота"

НЬЮ-ЙОРК. – На Третю конференцію щорічної серії „Україна на шляху до зрілої державности" організаційний комітет запросив понад 70 державних провідників, експертів з питань міжнародних взаємин та спеціялістів з дослідних інститутів і науковців. Вона відбудеться 8 та 9 жовтня у Вашінгтоні, у готелі „JM Mariott" на Пенсільванія-авеню. На конференції виступатимуть колишній прем'єр-міністер України, провідник бльоку „Наша Україна" Віктор Ющенко, а від США – голова Комітету збройних сил Сенату Карл Левін, а також Олександер Чалий, державний секретар Міністерства закордонних справ; Генадій Удовенко – голова комітету ВР з питань прав людини; Сергій Осика – голова Українсько-Американської міжпарляментської комісії у ВР; Микола Томенко – голова комісії ВР з питань інформації; Борис Тарасюк – голова комісії ВР з питань европейської інтеґрації; Юрій Єхануров – голова комісії ВР з питань промисловости та підприємництва; Ігор Осташ – віце-президент Парляментської Асамблеї ОБСЕ, та Роман Шпек, спеціяльний посланник України до ООН.

Серед промовців з американського боку в конференції братимуть участь – співголови Конґресового українського кокусу – Боб Шейфер, Марсі Каптур, Курт Велдон, директор Европейсько-Евроазійського відділу Національної Ради Безпеки США Сара Ленті; другий заступник секретаря оборони США з питань Европи та НАТО Іян Бжежинський; генерал Микола Кравців – президент Інституту Дюпуй; Шон Доннелі – другий заступник державного секретаря з питань економіки та бізнесу; Вільям Тейлор – координатор допомоги США країнам Европи та Евразії, та Андерс Аслунд – старший співпрацівник Фундації Карнеґі.

З боку Европи свою участь підтвердили Джеймс Шер – старший радник Королівської військової академії в Сендгерсті; Ґінтер Бюргард – голова делеґації ООН до США; Андреас Ґрос – віце-президент ПАСЕ, та Карл Гарцель – старший дорадник політичного відділу Генерального секретаріяту Ради ЕС.

За інформацією про участь у конференції просимо звертатися до Тамари Ґалло, координатора організаційного комітету, на тел. (212) 228-6840 або електронною поштою на адресу ucca@ucca.org

УККА

Як „Свобода" вже повідомляла (9 серпня, ч. 32) 21-ша щорічна українознавча конференція в Ілинойському університеті була присвячена проблемі збереження і наукового опрацювання українських архівів у Північній Америці. У багатьох виступах, зокрема проф. Дмитра Штогрина проф. Петра Потічного, проф. Тараса Гунчака та інших науковців підкреслювалася особлива історична цінність архівних матеріялів про боротьбу Української Повстанської Армії, 60-річчя якої українська громадськість відзначатиме.

На фото: група учасників конференції (зліва): Петро Потічний, Ярослав Розумний, Тарас Гунчак, Раїса Братків та Ірина Антонович.

Про відзначення 60-ліття УПА

НЬЮ-ЙОРК. – Підготовка до відзначень 60-ліття УПА, як в Україні, так і за її межами, має подвійну мету – вшанувати пам'ять героїчних борців за волю і права нашого народу, а також виявити вимогу визнання ветеранів ОУН УПА воюючою стороною за волю України, тому комітет закликає громаду до чисельної участи у святі. Урочисті відзначення відбудуться в неділю, 20 жовтня, в церкві св. Юра в Нью-Йорку. Комітет запрошує всі комбатантські і молодечі організації прибути в одностроях з прапорами на збірку святочного апелю на 11-ту год. біля церкви св. Юра. Апель відбудеться о год. 11:30. Після Апелю, о 12-ій годині, будуть відслужені в церкві св. Юра Служба Божа й Соборна Панахида.

Святочний концерт відбудеться о 2:30 по полудні, в залі Академії св. Юра, на 6-ій вул. в Нью-Йорку. Святочну доповідь виголосить д-р Роман Ґоляш. У програмі візьмуть участь хор „Думка" з Нью-Йорку під керівництвом Василя Гречинського, дівочий хор „Пролісок" та декляматор Володимир Курило.

Іван Буртик,
пресовий референт комітету

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Жовтень 2002 р., ч. 26

Чому не було згадки про І. Багряного в „Розстріляному відродженні"?

В кількох листах Івана Багряного до Григорія Костюка, в той час голови Об'єднання українських письменників в екзилі, читач знайде відповідь на вище поставлене питання. Юрій Лавріненко (Дивнич) деякий час був членом партії УРДП, яку очолював Іван Багряний, а пізніше її симпатиком. Коли Багряний був у лікарні, Юрій Лавріненко взявся бути редактором газети „Українські вісті", що виходили в Новім Ульмі. Він в той час жив у таборі в Міттенвальді й мусів приїздити потягом до Нового Ульму.

Юрій Лавріненко був у складі делегації УРДП на першу сесію УНРади, коли реорганізувався Державний Центр УНР в екзилі, на початках творення ДОБРУС-у брав активну участь у його праці. Подаємо частину листа з 12 листопада 1962 року від Івана Багряного до Гр. Костюка:

„Дорогий Григорію Олександровичу! Дякую за листа. Скаржишся на втому й „старість"? Можу тебе потішити, що буває гірше. Вчора вмер мій друг і приятель Федір Пігідо через хворобу серця, а твій покірний слуга, хоч і молодший на цілих 20 років, теж у той бік поглядає, власне – серце його. Цими днями трохи дуба не врізав. Маю тяжке захворювання коронарних судин і, брате, крутить мене ця біда в ґудзик. Так що, може, оце напишу тобі листа, а вдруге чи й доведеться. Але це все між нами, не люблю нарікань і не хочу. щоб їх хтось від мене чув. Це тільки для того, щоб ти був у курсі справ в разі довго не писатиму, друже мій.

Щодо виставлення й мого імени в Комітеті увічнення пам'яти Осьмачки, не протестую. Дякую. До речі, останній раз я його бачив у лікарні в Мюнхені розбитого паралічем і безпам'ятного, в ліжку витягнутого на увесь зріст, суворого як Данте... Всіма забутого й покинутого, бо ніхто з української еліти Мюнхену і не здумав його одвідати. Ця разюча подібність задуманого в безпам'ятстві, вимученого й вже потойбічного Осьмачки до Данте потрясла мене до самої глибини душі...: І я тоді мало не заламався навіки в моїй вірі в нашу людину українську, для якої і найкращі сини нації – це порожнеча.

Не знаю коли, але якщо ще моє серце трохи потягне, якщо його не доконає швидким темпом наша сумна й замрячена дійсність, я вирізьблю той образ Осьмачки, який лишився в моїй душі, і хай він лишиться... Але, гарними намірами вимощена дорога до пекла, – річ відома.

Ну й що ще наостанку, друже мій? Ти згадуєш про Юрка Андр. Я його згадую теж іноді. І кожного разу якось не можу вийти з дива, чому він так учинив зі мною, укладаючи свою антологію „Розстріляне відродження". Власне, я знаю чому, але – навіщо! До речі, мушу тобі сказати, що серед усіх свинств і мерзостей, як мені зроблено за ці скоро два десятиліття не еміграції, найбільше свинство зробив і найболючішого удару завдав Юрко. Я мовчав і мовчу, але в моїй голові те все ніяк не вміщується. Адже Юркові не треба було ані вигадувати щось, як у випадку з деким, кого він увів у реєстр імен того періоду, ані натягати шкірку опозиційности до режиму, а тільки треба було взяти статтю Правдюка (*О. Правдюк помістив статтю проти Івана Багряного в журналі „Критика" – органі ЦК КП(б)У (ч. 10 за 1931 рік) під назвою „Куркульським шляхом". Після появи цієї статті І. Багряного арештували й заслали на Сибір. –* ***Ред.***) й подати з неї кілька абзаців, навіть без коментарів, і це була би й правда, й портрет живого персонажа з тої епохи, про яку він узявся писати, й культурно, й порядно. Я ніколи не підіймав питання про те, хто що „тоді робив", бо ж я не севеушник і далекий від думки навіть в такий спосіб говорити з упорядником антології, викладаючи свої жалі. Ні. Я й жалів не маю, я тільки маю здивовання. Навіщо Юрко зробив це свинство? Це ж підлість, якщо говорити прямо.

Але можна зробити щось згарячу, а потім все таки продумати все чесно та й виправити. Ні, Юрко виправити не збирався, здається. І в тім диво. Смішний він. Та ж він на тім нічого собі доброго не зискає, крім зіпсуття репутації потім. Адже люди, і не менші знавці від нього, можуть внести корективу в його „сочінєніє". От ти згадуєш Бориса Дмитровича Антоненка-Давидовича. Так от уявім собі, що про розстріляне відродження одного разу буде писати ця людина, людина з великої літери, виключної відваги й чесности, який, до речі, був не тільки моїм географічним земляком, а й моїм духовним патроном. Ну то й якого носа матиме Юркова моральна фізіономія в обличчю такого факту, як його дріб'язкова й нікчемна мстивість на мені тільки за те, що я був шефом „Українських вістей", де такий „Важничка" (М. Степаненко) без мого відома взагалі (бо ж я був кілька років у санаторії!!) прислав, а редактор взяв та й надрукував гострий памфлет проти Юрія Дивнича за його якшання з доленківською махновщиною. Ну то хіба за це свинство, зроблене Степаненком, треба робити підлість такого характеру, як спроби виколупати моє ім'я з історії української літератури? А я вважаю, що воно в історію записане (і то в історію тих років!) хочби й якими малими штришками, а серед них аніоднісінького такого, якого я мав би цуратися чи соромитися! – то ж виколупувати моє ім'я з історії милому нашому Юркові Андріяновичу ніяк би не личило. Це нехай вся та сволота, що так запопадливо „судила" тебе й мене, і Юрка, і інших. Але я вже казав, що не маю зла, і повторюю це. Нехай. Повиростають наші діти і якось колись розберуться в дурницях своїх батьків. Та може я ще поживу трішки й писатиму мемуари на дозвіллі, то тоді я покепкую".

Нові книги

Фундація ім. І. Багряного перевидала у видавництві „Смолоскип" в Києві дві книги – „Розстріляне відродження" Юрія Лавріненка (Ю. Дивнича) та „Велика вітчизняна війна" Федора Пігіда. На презентації обох книг був голова Фундації Олександер Скоп. В 1959 році Ю. Лавріненко видав в польському видавництві „Культура" книгу, яка містить поезії, прозу, драми та есеї за роки 1917–1933 поетів та письменників, що зазнали переслідувань та заслання. Проте у ній не було творів І. Багряного.

Управа Фундації хотіла з перевиданням книги „Розстріляне відродження" додати твори з тих років Ів. Багряного, Д. Гуменної та інших, які б мали бути в антології. Але видавництво „Культура" не дало нам дозволу перевидати їхню книгу з додатками, а вже було запізно припинити друк книги. Тому Ігор Качуровський пропонує, що він візьметься за видання другого тому „Розстріляне відродження", в який увійдуть твори осіб з діяспори та з України, які заслуговують бути в ній.

Другою книгою Фундації є книга Федора Пігіда „Велика вітчизняна війна" – активного члена УРДП, заступника І. Багряного в партії, в якій він розповідає про злочини комуністичної влади, яка гнала на смерть неозброєних людей, зривала греблі без попередження населення про затоплення сіл, спалювала збіжжя на полях, щоб не лишити тим, хто мав опинитися в німецькій окупації. Та війна не була вітчизняною війною.

Фундація започаткувала в 1990 році нагороду ім. Ів. Багряного по одній тисячі долярів нагороди особам, які зробили значний внесок у розбудову незалежної України. Під час презентації однієї з книг грамоти і грошові нагороди вручено Євгенові Сверстюку, Анатолієві Погрібному та Вадимові Усаню – представникові Фундації в Харкові. В майбутньому премії будуть вручатися у день народження Ів. Багряного.

Дякуємо!

До каси Фундації надійшли пожертви на видання книжки представника Фундації в Києві, Олександра Шугая „Горові Ковалі" старанням Леоніда Царика, в якій автор розповідає про Федора Коваля, якому тільки за те, що не хотів записатися в колгосп на хуторі Горові Ковалі, вісімнадцять разів руйнували хату, репресували його, пізніше мобілізували на війну боронити тих, хто не давав йому жити по-людському. Надіслали 100 дол. – **Тамара і Павло Панкевичі** та 25 дол. – **Богдан Пашковський**. В світлу пам'ять Івана Шморгуна прислало пожертву **сестрицтво св. Ольги** УПЦ св. Андрія з Вашінгтонської метрополії – 100 дол. для потреб Фундації.

Всім жертводавцям – щира подяка!

Твори Івана Багряного вивчають в гімназії

На початку минулого літа я відвідав Першу міську гімназію в Черкасах, яка є асоційованою школою ЮНЕСКО. Заступник директора Наталя Коритан розповіла мені:

– Ми маємо навчальні обміни з Великою Британією, Францією, Данією, Німеччиною, США. Цього року сім учнів за проєктом Конгресу США виборoли почесне право наступний навчальний рік провести в США. У ці дні в школі працює викладач одного з американських університетів, який проводить навчання з учителями англійської мови. Оновлено усі підручники. Але ми - українці, наша мова - українська, тому багато конкурсів, творчих робіт проводимо з українознавства. Це - фолкльор, участь у проєктах на здобуття ґрантів. Беремо участь у Міжнародному конкурсі знавців української мови імені Петра Яцика і до всеукраїнського фіналу вийшла наша учениця.

Розповідь продовжила вчитель-методист української мови і літератури Любов Гафінова:

– Серед багатьох імен, котрих ми раніше не знали, до гімназії прийшли твори Івана Багряного. Нам надіслали з Фундації імені Івана Багряного його хрестоматію „Вірю!", але, на жаль, тільки один примірник. Проте й за цією книжкою ми підготували окремі тематичні програми. Готуємо вечір пам'яті Івана Багряного на базі обласної національної бібліотеки ім. Т. Шевченка. Касету з записами художнього читання творів Івана Багряного нам подарував артист і педагог Ростислав Василенко зі штату Нью-Джерзі. У серпні відбудеться конференція педагогічного товариства ім. Г. Ващенка, на якій серед провідних тем буде творчість Івана Багряного.

Син Любови Гафінової, учень гімназії Василь, став автором проєкту поглибленого вивчення української мови на комп'ютерах. Кінцева мета проєкту: виявлення творчо обдарованих дітей области на базі кількох шкіл в районних центрах, які працюватимуть за програмою проєкту на місцях.

Левко Хмельковський

Наталя Коритан і Любов Гафінова

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо слати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights, IL 60005 USA
Сторінку редагує Олексій Коновал

Перший дзвінок у „Рідній школі"

ПАСЕЙК, Н. Дж. – Школа українознавства – одна з перших у нашому місті „освітянських ластівок", започаткованих понад 50 років тому, розпочала навчальний рік.

У день першого дзвінка, що є символічним знаком початку навчального року, принагідно слід щиро подякувати всім добродіям, які започаткували таку неоцінимо важливу і корисну суспільну справу. Значною мірою завдяки „Рідній школі" українські еміґранти зберегли свою мову, традиції, інші культурні надбання.

Згадаймо засновників школи в Пасейку, її організаторів і перших учителів. Це – відома родина Чованів та Гірняків, особливо Никифор Гірняк. Ветерани освітянської ниви – Стефанія Квасовська, яка тепер є інспектором, Юрій Яцикевич, який радо ділиться досвідом з кожним новим учителем, Ірина Дибко-Филипчак, українська й американська письменниця, яка ще донедавна була вчителькою у нашій школі, а її методичні посібники й досі у пригоді вчителям.

В числі перших учителів Школи українознавства – Микола Дупляк, довголітній головний редактор газети „Народна Воля", який не покинув свого улюбленого вчителювання, лише тепер, на жаль, працює не у Пасейківській „Рідній школі". Багато часу промайнуло від тих далеких перших літ, багато чого помінялося у світі... А все ж потреба в українознавчих суботніх школах є актуальною в українській громаді.

Діти у „Рідній школі" – свої серед своїх, оточені дружнім товариством, доброю опікою вчителів – педагогів високої кваліфікації.

Колишні випускники шкіл українознавства займають важливі професійні й бізнесові позиції у США, але пам'ятають, з якого роду-племені вони, тепло згадують перших учителів своїх і роки навчання у „Рідній школі", куди привели їх батьки, щоб кожної суботи навчатись української мови історії й культури. Набуті тут знання аж ніяк не завадили їм в дорослому житті, а користь була безперечною, особливо коли впали „залізні" кордони радянської імперії і можна вільно подорожувати в Україну, щоб відвідати близьких чи далеких родичів, свою історичну Батьківщину.

Тепер у „Рідній школі" яскраво помітна зміна поколінь, бо колишні випускники радо записують сюди своїх дітей, внуків. Отже, старше покоління студентів змінюється молодим, потім – ще молодшим. А ще багато молоді з родин новоприбулих, з так званої „четвертої хвилі" іміґрантів. Найменші школярики нашої школи – віком від 3-ох років, а всього тепер є 92 учні і 12 педагогічних працівників, усі з вищою та середньою спеціяльною освітою, в основному, з нових іміґрантів з України.

Всі ми радо зустріли новий навчальний рік у вже оновленій, помолоділій „Рідній школі". Директор школи Володимир Кривоніс привітав із цим святом всіх студентів, їхніх батьків та вчителів. А парох церкви св. Миколая о. Павло поблагословив присутніх по Службі Божій.

Серед випускників цього року – Олекса Касанова, Ніна Целюх, Оксана Палюх, Галина Федусь, Наталія Чучвара. Бажаємо випускникам та усім юним студентам найкращих успіхів у навчанні та у майбутньому скласти свої перші важливі матуральні іспити тільки на „відмінно". Адже вони – гордість „Рідної школи" в Пасейку.

Учні молодших кляс школи в Пасейку виступають на Святі Мами.

Оксана Булах,
вчителька українського народознавства

Байройтці зустрілися на Союзівці

КЕРГОНКСОН, Н. Й. – Вже в п'ятницю, 6 вересня, колишні учні гімназій, інших шкіл, курсів, і мешканці табору „переміщених осіб", які жили в музичному місті Байройті, Німеччина, почали приїжджати на свій одинадцятий з'їзд. Приємні зустрічі і гутірки тривали до ночі. Комітет очолювали Рося Огроднік-Гарасимович, а їй допомагали члени комітету. В суботу вранці при реєстраційному столі сиділи Дарія Кочерган-Федак і Соня Бабій-Данилюк. Учасники та учасниці з'їзду зустрічались поцілунками й обіймами, як рідні, обмінювались найновішими особистими та родинними новинами, новинами з України.

Присутні оглядали гарну виставку про Байрот, яку влаштувала Рося. Експонати вислав Росі міський голова Байроту. О 3-ій годині учасники зустрічі зійшлись до авдиторії головного будинку, щоб послухати доповідь професорки Байройтської гімназії, д-ра Іванни Мірчук-Ратич – про книжку „Листи так довго йдуть", якої вона була спонзором. Світляна Кочерга, директорка музею Лесі Українки в Ялті, працювала з листами з архіву Лесі Українки, який віднайдено у Празі, книжка вже появилась. Після традиційної спільної знімки відбувся бенкет. Відкриваючи бенкет, Рося попросила о. Михайла Пися до мікрофону. Він привітав присутніх і похвалив, що вони на чужині зберегли українську мову та так гарно нею розмовляли. Хоч більш як півстоліття тому покинули Україну, але вона живе в їхніх домах і серцях. З'ясовуючи, чому байройтці знову зійшлись, Рося ствердила, що в Байройті зародилась вічна приязнь і дружба, а тоді прочитала привіт від проф. Володимира Мелька та інших і попросила Наталку Палідвор-Соневицьку провадити програмою вечора.

Однохвилинною мовчанкою присутні вшанували тих, що відійшли, між ними були: Мирослава Захаріясевич-Салдан, Володимир Захарій, Ляриса Біденко, Іриней Гарасим'як, Софія Недільська, Ярослав Городецький, Галина Гарасовська-Заяць і Софія Луців-Шумська. Під час вечері Оля Леськів-Городецька прочитала спомини про директора гімназії д-ра Костя Кисілевського, відтак були спомини Бориса Захарчука та Люби Шумської-Сілецької.

Ярослав Ликтей, якого звали „Китастим", виступив з бандурою, але в присутніх заграла молодеча кров і вони дружно підхопили пісні і, як колись у Байройті, всі почали співати з бандуристом. При акомпаніяменті Росі, Наталка заспівувала коломийки, а Степан Мартюк виконав куплети. Після заключного слова Росі всі пішли на веранду головного будинку, де продовжували співати при звуках бандури аж до пізньої ночі.

В неділю, після Св. Літургії, відбулись сходини. Вирішено збиратися кожного року на Союзівці, бо, по-перше, це наша оселя і байротці не хочуть, щоб вона пропала, а по-друге – . там справді гарно і затишно. Створено комітет подорожі до Байройту. Також виділено одну стипендію для учителя з України та закуплено три комп'ютери для бібліотек в Україні, через Ореста Ганаса.

Я. Л.

Учасники 11-го з'їзду байройтців на Союзівці 6-8 вересня ц.р.

За „круглим столом" – про проблеми еміґрації

КИЇВ. – Фестиваль „Нашого цвіту – по всьому світу", що його від 1999 року провадить Інститут досліджень діяспори, організував „круглий стіл": „Четверта хвиля еміґрації: реґіональні особливості". В його праці взяли участь відповідальні працівники міністерств закордонних справ, внутрішніх справ, праці та соціяльної політики, Державного комітету у справах національностей та міграції, Державного центру зайнятости Київської міської державної адміністрації, науковці, представники українських громад зі США, Канади, Греції, Естонії, представники двадцяти українських та закордонних засобів масової інформації.

Перший секретар Управління гуманітарного і культурного співробітництва МЗС Олександер Акімов на прикладі Греції поінформував про соціяльний, статевий та професійний склад представників української трудової еміґрації, про проблеми заробітчан у країнах перебування. Лейтмотив виступу начальника управління Державного комітету національности та міграції Андрія Попка – відсутність належної поінформованости потенційних еміґрантів з України про те, що чекає на них за кордоном.

Марина Єгорова з Державного центру зайнятости увагу приділила міждержавним угодам (діючим й тим, що готуються до підписання), які покликані захистити українських заробітчан за кордоном.

Заступник начальника відділу Державного департаменту у справах громадянства, еміґрації та реєстрації фізичних осіб МВС України Василь Губський порушив проблему торгівлі людьми, зокрема для секс-індустрії в Росії.

Докторант Державної академії управління, кандидат історичних наук Олена Малиновська повідомила, що нині трудова еміґрація становить 2,5-7 мільйонів осіб, з яких четверта частина перебуває в Росії і Білорусі, решта в Чехії, Словаччині, Португалії, Еспанії та Італії. Четверта частина трудової еміґрації – незворотня, тобто українці залишаються за кордоном назавжди.

Заступник голови Світової Федерації Українських жіночих організацій Наталія Даниленко наголосила на проблемі торгівлі українськими дівчатами, зокрема у США. До цього причетні міжнародні злочинні угрупування, які мають леґальні „прикриття" й використовують привабливі назви.

Член ради Товариства „Українсько-грецька думка" Галина Фоміних, яка сама є типовим представником „четвертої хвилі", повідомила, що переважна більшість українців-заробітчан в Греції мають „західньоукраїнське" коріння; а з усього загалу заробітчан лише 15 відс. становлять чоловіки.

Голова Конгресу українців Естонії Віра Коник сказала, що її звернення до відповідних інституцій цієї держави з проханням надати інформацію про кількість представників „четвертої хвилі" з України залишилось безрезультатним. Також було висловлено подив слабкою поінформованістю загалу щодо того, що робить Українська держава для впорядкування процесу еміґрації.

Генеральний секретар Світового Конґресу Українців Віктор Педенко розповів про діяльність СКУ в сенсі структуризації організованого життя українських громад, зокрема в Португалії та Еспанії. Він зазначив також, що нині у США та Канаді в українських громадах чимало вчителів та майже всі мистецькі колективи – це представники „четвертої хвилі". Нагальною є потреба збільшення чисельности працівників консульських установ України в країнах південно-західньої Европи.

Голова Суспільної служби Союзу Українок Надія Самуляк розповіла про проєкт цієї інституції – „Попередження торгівлі людьми". Союзянки чимало працюють з молоддю, проте через брак відповідної інформації (зокрема про умови праці за кордоном) ефективність такої діяльности не є належною.

Голова секретаріяту Української Всесвітньої Координаційної Ради Валерій Рябенко поінформував про проєкт „Вікно в український світ", який, спільно з Інститутом досліджень діяспори, реалізовуватиметься на Першому національному телеканалі і має на меті ознайомити широкий вітчизняний загал із життям українців за кордоном.

Матеріяли „круглого столу" плянується видати окремою збіркою. Докладніша інформація – на вебсайті Інституту http://idd.ukrsat.com. Поштова адреса Організаційного комітету та секретаріяту Фестивалю: а/с 126, Київ, 01034, електронна (е-маіл): idd@users.ukrsat.com. Телефон у Києві -(044) 244-2911.

Ігор Винниченко,
директор Інституту
досліджень діяспори

Восьмий том англомовної „України-Руси"

Обкладанка тому, прикрашена зображеннями козацьких прапорів.

Вийшов з друку восьмий том монументальної праці Михайла Грушевського „Історія України-Руси" під назвою „Козацька доба, 1626-1650". Він присвячений „козацькій добі" і складає третій англомовний том 10-томної праці видатного українського історика, надрукований у Видавництві КІУСу на замовлення Проєкту перекладу Грушевського при Центрі досліджень історії України ім. Петра Яцика. Видавництво КІУСу і Центр ім. Петра Яцика є складовими частинами Канадського інституту українських студій (КІУС) при Альбертському університеті, котрий має також свої бюра при Торонтському університеті.

Цей том і досі становить найповнішу реконструкцію одного з найдраматичніших періодів історії України і може служити цінним посібником для фахівців та студентів, які займаються проблемами історії Східньої та Центральної Европи, Туреччини, Росії, єврейського населення Европи, а також проблемами революційних рухів та державного будівництва у ранньо-модерній Европі.

Видання 8-го тому „Історії" стало можливим завдяки щедрій пожертві Ганни Мороз-Мазуренко (Торонто) для увічнення пам'яті її чоловіка, св. п. Данила Мазуренка. Дотацію на переклад надала Національна фундація для розвитку гуманітарних наук (США). Переклад тому англійською мовою було здійснено редактором і перекладачем Мартою Дарією Олійник (Монреаль). Доктор Френк Е. Сисин, директор Центру ім. Петра Яцика і головний редактор Проєкту перекладу Грушевського, виконував функції редактора-консультанта. Він також написав об'ємний вступ до восьмого тому, в якому визначив місце цієї праці в українській історіографії. Головним літературним редактором восьмого тому є Мирослав Юркевич. У редаґуванні тому взяли участь Сергій Плохій, Уляна М. Пасічник, Марта Горбань-Царинник, Марко Стех, Андрій Горняткевич, Душан Беднарський, Таня Плавущак-Стех, Олена Плохій та Лада Басса. Андрій Ґречило і Ярослав Федорук працювали над бібліографією та доповненнями до неї. Серед наукових консультантів, які спричинилися до видання восьмого тому, слід назвати Ігоря Шевченка, Марію Субтельну, Віктора Остапчука, Джефрі Вілльса, Дейвіда Фріка, Пауліну Левін та Миколу Павлюка.

Замовлення на восьмий том праці Михайла Грушевського „Історія України-Руси" слід надсилати на адресу: CIUS Press, 450 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2E6, факс (780) 492-4967, e-mail: cius@ualberta.ca. Просимо скористатися короткочасною знижкою ціни видання, і придбати його за 90 канадських дол. (включаючи податок на додану вартість), і 90 долярів США за межами Канади. До кінця травня 2003 року, вартість 10 томів (11 книг) становитиме 1,000 дол. (за умовою негайної підписки). Після цього восьмий том коштуватиме 119 долярів, а ціна підписки—1,200 дол.

КІУС

16 листопада: 50-ліття осередку СУМ у Гартфорді

ГАРТФОРД, Кон. – Осередок Спілки Української Молоді (СУМ) ім. генерала-хорунжого Тараса Чупринки відзначає 16 листопада своє 50-ліття в залі Українського народного дому при 961 Weathersfield Ave. Програма почнеться о 6-ій вечора. За інформацією можна звернутися телефоном (860) 296-6955.

Організаційний комітет

УКРАЇНА І СВІТ

Книжкової кризи у Львові нема

Р. Л. Хомяк

ЛЬВІВ. – Наприкінці вересня у Львові киплять книжкові пристрасті.І вже дев'ятий рік поспіль!

Навіть протестна масова демонстрація 16 вересня, що називалася „Повстань, Україно!"і яка у Львові зібрала більше осіб, ніж в інших обласних центрах України, блідла перед цьогорічним Форумом видавців, який відбувся 20-22 вересня. Бо демонстрація-віче тривала пару годин одного дня і вступ на неї був вільний, а форум тривав три дні, з ранку до вечора і щоб дістатись до нього народ стояв в чергах (в суботу навіть в дощ, під парасолями), платив гривню вступу, і з задоволенням обмінював свої заощадження на нові книжки, які українські видавці там виставляли і продавали.

Олександра Коваль, яку можна назвати книжковим революціонером України нумер 1, задумала цей щорічний ярмарок ще 1994 року і вже тоді зібрала 90 учасників – переважно видавців, але й поліграфістів, продавців комп'ютерних систем, державних чиновників. Цього року учасників було майже 600 і, як зазначила на пресконференції Леся Коваль, форум відбувся без допомоги спонзорів; виключно за гроші Громадської організації „Форум видавців". Звичайно ж, учасники за місце „під дахом форуму" платили.

Під час форуму відбулася низка презентацій, круглих столів, інформаційних сесій (нариклад, чиновник податкової адміністрації пояснював бухгальтерам видавництв, як вираховувати податки й прибутки на податкових звітах), семінари (наприклад, про авторські права).

Була й така сесія: „Українська книга: як подолати кризу". Це – цьогорічний варіянт регулярного питання на порядку денному львівського форуму. Але з року в рік ця тема виглядає трохи недоречною. Якщо є криза, то це те, що ані львівські урядовці, ані інвестори досі не здогадалися збудувати просторого виставочного центру, де такі виставки як Форум видавців та інші могли б приміститись, бо Палац мистецтв на вулиці Коперника, поруч з відновленим Палацом Потоцьких, вже торік був замалий для того роду масових заходів. А вони ж приносять місту доходи, бо самі тільки учасники форуму – ті які виставляють книжки і послуги – протягом тижня десь живуть і десь харчуються. Деякі заходи форуму відбувались і поза стінами Палацу мистецтв, в музеях, в Будинку вчителя, в Клюбі Лялька, у філармонії, так що зацікавленим треба було бігати з місця на місце.

Але в Україні ніколи не бракує охочих до дискусій про кризи. Цього року з Києва на форумівську дискусію приїхали депутати Верховної Ради Лесь Танюк і Володимир Яворівський і новий голова Держкомінформполітики Іван Чиж (Президент Леонід Кучма призначив його на цю посаду після того, як зняв з неї Івана Драча і той подався в депутати.)

„Криза" в українській книгопромисловості полягає в тому, що уряд не розкидає дотаціями і пільгами, і як завжди – в дискусії є згадки про Росію, де з видавців беруть нижчі податки, і ностальгічні згадки про те як було „за Союзу".

Депутат Танюк, наприклад, нарікав, що його колеги-депутати не відчувають потреб культури і надто пильнують потреби інших частин державного бюджету. Він доводив, що навіть відомі демократи зменшили запропоновані податкові пільги для книговидавців. А чиновник І. Чиж, голова інформаційного „держкому" не заперечував цього, але нагадав, що закони не завжди перфектні, бо, наприклад, з діючого закону найбільше скористали поліграфісти, які друкують етикетки і святочні картки з побажаннями, наприклад, до „Дня танкіста" (а таких „днів" в Україні чимало). І. Чиж також зізнався, що недавно купив своїм онукам гарні українські дитячі книжки, видані ... в Росії. І обіцяв, що його відомство посприяє книжникам кращою версією законопроєкту.

Представниця мережі книгарень совєтської ери закликала учасників рятувати те що ще залишилось з тієї мережі, бо система добре діяла, доставляла книжки в „глибинку", а тепер багато з тих книгарень в районних центрах перетворені на приватні крамниці, які торгують усім тільки не книжками. Як звичайно, люди, які з ностальгією згадують „ті гарні часи" забувають, що наприклад, протягом 20 років у знаменитій совєтській мережі книгарень не було книжок Ліни Костенко, бо вони просто не видавались. А „коґнощенті" тих часів, які хотіли купити нову збірку Миколи Вінграновського, або Івана Драча, їхали до районного центру в Одеській або Миколаївській області, де ці томи припадали порохом, бо система доставила 20 чи 30 примірників, „як полагалось", а місцевих покупців було п'ять.

Зрештою, на програмі Форуму була також презентація київської книгарні-супермаркету „Буква", яка відкрилась місяць тому. Там, на вулиці Толстого, біля Володимирської – отже, в центрі столиці – є чотири поверхи книжок (45 тисяч томів на полицях) і ресторан у підвалі. Світлана Зоріна, президент „Букви" казала, що цей бізнес працює на мінімальних прибутках, але великих обертах, і тому має чотирьох аналітиків, які постійно перевіряють, „що йде", як це роблять в усіх супермаркетах, від харчевих до побутових. „Я хочу, щоб книжки продавалися швидко", – сказала вона і додала, що хоче працювати з усіми українськими видавництвами.

А Володимир Яворський, який торік здобув на Форумі видавців нагороду „найкращого розповсюджувача" книжок, почав з малого кіоску в новому київському підземному комерційному центрі, тепер там же має багату книгарню (її оренда уп'ятеро вища за оренду кіоску), і казав мені, що скоро відкриє ще більшу книгарню на Подолі, біля Києво-Могилянської академії. А пан Яворський – приватний підприємець, як зазначено в каталозі учасників форуму – продає виключно українські книжки.

Стільки про кризу в українському книговиробництві, і ностальгію за тими часами, коли держава „дбала за культуру".

В нинішній Україні також діє Асоціяція видавців і книгорозповсюджувачів – лобістська організація. Її президент Олександр Афонін повідомив на форумі, що ще цієї осені асоціяція плянує серію заходів перед Верховною Радою, за підтримку кращого законодавства для книжників. І це також позитивне явище; в покійному Союзі такого не було.

За частинним збігом обставин, під час форуму почала виходити нова, повного формату щоденна „Львівська газета". Її продають не в кіосках колишнього Союздруку, які беруть солідну частину собівартости видань, а на вулицях, молодими людьми в чорному: чорний, широкий, „батярський" кашкет, чорні сорочка й штани, через плече – чорна торба, і на всьому цьому білий логотип: „Львівська газета". На відміну від інших газет з совєтською традицією, „ЛГ" має окрему сторінку коментарів, включно з підписаними редакційними-передовицями. Газета має кольорові фотографії і рекляму, а тексти реклямного типу позначені літерою „Р" у квадратику.

Крім того, часопис „Критика", яку створив у Києві і редагує гарвардський професор Григорій Грабович, вперше вийшов з числом, виключно присвяченим львівській тематиці. Під час форуму відбулась презентація цього числа, і Андрій Мокроусов, відповідальний редактор „Критики", казав, що це експеримент; редакція ще не вирішила, чи буде готувати подібні однотематичні випуски в майбутньому, чи буде досить матеріялу для дніпропетровського чи донецького видання. У випадку Львова, книжок про це місто не бракувало, щоб заповнити цілий випуск рецензіями і статтями.

Колишні львів'яни і любителі Львова по всьому світі не приймуть це число „Критики" однозначно. Один з авторів, львівський історик Ярослав Грицак, сказав на презентації, що у своїй статті-рецензії він розглянув певну шизофренію львів'ян: те, що вони думають про себе і те, як діють – дві різні речі. Вони думають про себе як европейців і націоналістів, а поступають як совєти. Проф. Грицак казав, що часто чує запит, чому Львів не виконує своїх обов'язків щодо України? Він поставив собі завдання відповісти на це запитання, коли взявся до писання статті „Страсті по Львову" для „Критики".

В Україну прибуде копія Туринської Плащаниці

ЛЬВІВ. – Туринська Плащаниця – це полотно прямокутної форми, виткане з чистого льону, жовтого кольору. З 1534 року підшите білим голяндським полотном для зберігання після пожежі 1532 року. У липні цього року під час реставрації це полотно було замінене. На полотні є два образи чоловічого тіла на весь зріст, розміщені симетрично один до одного, голова до голови. На одній половині Туринської Плащаниці – образ чоловіка зі складеними спереду руками і рівно покладеними ногами; на другій половині – те саме тіло, зображене ззаду.

Образ на Туринській Плащаниці неяскравий, проте досить виразний. Неозброєним оком можна побачити риси обличчя, бороду, волосся, вуста, пальці. Добре видно передпліччя і долоні, схрещені внизу живота, ліва долоня на правій; лікті зігнуті. На Туринській Плащаниці помітні сліди крови від численних ран на тілі. З чола і з волосся начебто стікає кров. Сліди крові від ударів бича простягаються на груди, спину й навіть ноги. На зап'ястях і на стопах видно сліди, схожі на плями застиглої крові, що витекла з ран, спричинених цвяхами. В боці – велика пляма, яка з'явилася, очевидно, через глибоку рану, що досягла серця.

Вважають, що образ на Туринській Плащаниці з'явився тоді, коли тіло Ісуса Христа, згідно з описом у Євангелії, поклали в печеру. При цьому Його тіло лежало на одній половині Туринської Плащаниці, а друга половина, перекинута через голову, накривала Його зверху. Очевидно, Плащаниця була закріплена навколо тіла з допомогою кількох смужок тканини, що створювало ефект упакування.

У 1898 році в Парижі відбувалася міжнародна виставка релігійного мистецтва. На неї привезли Плащаницю з Турина і представили її як твір давніх художників, який погано зберігся. Археолог і фотограф-аматор Секондо Піа зробив знімок і, проявляючи негатив, виявив позитивний фотографічний портрет Христа Спасителя.

Відкриття викликало великий резонанс. Позитивне зображення дозволило розглянути не тільки в обличчі, але й у статурі такі деталі, які раніше побачити було неможливо. Підтвердилося, що зображена на плащаниці людина була розп'ята і що перед стратою піддалася жорстокому побиттю.

Вчені знайшли на тканині пилок рослин, що ростуть тільки в Палестині; сама тканина виготовлена давно втраченим способом, що застосовувався на початку нашого тисячоріччя на Близькому Сході; усі рани на тілі цілком відповідають євангельським описам страждань і смерти Христа і не могли бути у жодної іншої людини (сліди від тернового вінця, пробитий списом бік).

Виникла проблема, пов'язана зі спробою визначити вік Плащаниці радіовуглецевим методом, результати якого були отримані в 1988 році. У цьому році було дозволено відрізати від Плащаниці шматочок тканини. Датування здійснювали три незалежні лябораторії, які прийшли до однакового висновку: Туринська Плащаниця була виготовлена у XIV ст., а, отже, не є оригінальною Плащаницею Ісуса Христа.

Двадцять років знадобилося, щоб довести, що Плащаниця все-таки справжня, а в радіовуглецеву хронометрію закралася помилка. Зробили це росіяни. Група дослідників під керівництвом директора Інституту криміналістики ФСБ Анатолія Фесенка з'ясувала, чому радіовуглецева аналіза, зроблена в лябораторіях Арізони, Цюріху й Оксфорду, „омолодила" тканину на цілих тисячу триста років. Причина помилки в датуванні - сліди рослинної олії, яку ще в середньовіччі реставрували Плащаницю після пожежі. Ці внесені у тканину ззовні органічні речовини пізнішого походження і „омолодили" її, поважно вплинувши на результати дослідження. Таке відкриття стало арґументом, який вказує, що Туринська Плащаниця – це те саме полотно, у яке Йосиф Ариматейський загорнув тіло розп'ятого Господа нашого Ісуса Христа.

Цю реліквію не можна вивозити за межі Турину, отож в Україну прибуде копія Туринської Плащаниці з Мінська. Унікальність цієї фотокопії полягає в тому, що вона виконана в кольоровій гамі, яка повністю відповідає оригіналові. Розмір фотокопії також збігається з розміром оригіналу. Сьогодні у світі, крім цієї, є ще шість таких фотокопій. Одна з них знаходиться у храмі Стрітенського монастиря в Москві.

Завдяки зусиллям настоятеля костелу свв. Симона і Єлени (РКЦ) Синдологічний Туринський центр виділив сьому копію Плащаниці для християн Білорусі. Вона була освячена в Турині 28 квітня 2002 року. У момент церемонії освячення, яка відбувалася під час Святої Літургії, копія Плащаниці була покладена на оригінальну Туринську Плащаницю.

Мінська копія Туринської Плащаниці прибуде в Україну 28 вересня 2002 року.

О. Ігор Яців,
пре-секретар Глави УГКЦ

Помер о. Василь Оберишин

У суботу, 14 вересня, на 98-му році життя помер о. Василь Оберишин, найстарший священик Львівської Архиепархії УГКЦ. Він народився 19 жовтня 1904 року в с. Потік, Рогатинського повіту на Станіславівщині, в селянській родині. До 1939 року служив у парафії с. Пеняки Бродівського повіту, відтак – у церкві в Остаповичах та у присілку Мерищів, Перемишлянського району. Відмовившись перейти на службу до Православної Церкви, в 1950 році переїхав до Львова та працював на світській роботі. 2 лютого 1953 року отця заарештували і засудили на 25 років позбавлення волі. В 1956 році йому дозволили повернутися до Львова, однак органи КГБ відмовили йому у праві на проживання і він був змушений виїхати на Волинь. У 60-их роках повернувся до Львова, де різні заробіткові праці поєднував з виконанням обов'язків священика підпільної церкви. Похорон о. Василя відбувся 17 вересня.

Прес-секретаріят Глави УГКЦ

Перший єпископ УГКЦ у Донецьку

Екзарх УГКЦ в Донецьку Степан Меньох (справа) і о. Теодор Врублицький

О. Теодор Врублицький, директор з розвитку Української католицької епархії св. Миколая в Чикаго, навчав в Україні християнському управлінню, коли отримав запрошення взяти участь у возведенні єпископа Степана Меньока в сан екзарха новоствореного Донецько-Харківського екзархату. Нижче подаємо його звіт про цю подію.

10 травня я був серед тих людей, що вирушали зі Львова до Донецька. Мене схвилювало запрошення бути присутнім на возведенні Степана Меньока в сан екзарха Донецько-Харківського екзархату Української Греко-Католицької Церкви. Колишній ректор семінарії Святого Духу в Рудні, він допомагав мені готуватися до рукоположення і представляв мене єпископові. Я також був схвильований, бо ніколи не був так далеко на сході Европи. По дорозі було видно безмежні поля, засіяні пшеницею, ячменем, житом та гречкою. Виглядало на добрий урожай! Я молився, щоб вродило якнайкраще і щоб це допомогло економіці та заробило багато потрібної валюти. Одне, чого не було видно на цих східніших територіях, – церков. Це, безперечно, свідчить про понад 70-річне домінування комуністів.

В Донецьку нас зустрів о. Ростислав, знайомий священик, і привів до єпископа Степана Меньока. Владика Михаїл Гринчишин, який прибув кількома днями раніше, привітав нас.

Церква зараз в процесі будівництва, воно триває вже п'ять років. Потрібно вставити вікна і обладнати інтер'єр. Коли громада трохи назбирає грошей, закуповуються матеріяли, і церква просувається трохи ближче до завершення робіт. Собор має дах і три бані, непокриту бетонну підлогу, цегляні стіни. Намет служить каплицею.

Архиєрейська Свята Літургія возведення в сан служилася перед парадним входом. Єпископи і священики облачались у наметі. Навколишній аскетизм ні на йоту не применшив урочистости. На Літургії були присутні чотирнадцять священиків і Патріярх Любомир. Співали монахи з монастиря св. Альфонса. Патріярх Київський Філарет прислав свого священика-секретаря з вітаннями.

Після Літургії були прочитані булли та документи, що свідчили про законність встановлення екзархату та возводили єпископа Степана в сан екзарха, чим церемонія і закінчилася. Папський нунцій Архиєпископ Микола Етерович закінчив формальну частину святкування змістовною вітальною промовою, бездоганною українською мовою.

Потім усі пішли в місцевий готель, де столи були вкриті українськими стравами. Після прийняття ми повернулися до університетського помешкання єпископа, щоб подивитися теленовини.

Україномовна програма правдиво висвітлила всі події цього дня. А російськомовна, якою, як вважають люди, маніпулюють, головними дійовими особами показала Архиєпископа Любомира, Єпископа Степана та нунція, заявивши, що Римо-католицька Церква вторгається в „православну країну". Українська Греко-католицька Церква була неправильно потрактована, а Владика Любомир названий тільки кардиналом, а не Верховним Архиєпископом УГКЦ. Також не згадали і про те, що Київський патріярхат УПЦ прислав вітання новому єпископові.

Перед нашим від'їздом до Львова Єпископ Степан розповів про труднощі нового екзархату. Тут є близько 40 греко-католицьких парафій. Всі вони перебувають у скрутному фінансовому становищі, бо парафіяни не можуть багато жертвувати. У деяких парафіях є церкви, у деяких – шатра, а деякі використовують ще якісь приміщення або римо-католицькі храми.

Більшість людей на Донбасі – поза Церквою. Це слушна нагода для нашої Церкви, але пов'язана з багатьма труднощами та складнощами.

Хто бажає фінансово посприяти розбудові екзархату УГКЦ в Донецьку, може надіслати пожертву на адресу: St. Nicholas Ukrainian Catholic Eparchy, Donetsk-Kharkiv Fund, Stewardship & Development Office, 2245 West Rice Street, Chicago, IL 60622. Повідомте ваше ім'я та адресу, щоб ми могли надіслати квитанцію для записів від податку. Всі зібрані гроші передаємо безпосередньо до Степана Меньока, Єпископа Донецько-Харківського екзархату.

У Кінґірі загинуло не менше 5 тисяч в'язнів

Останнім часом у деяких засобах масової інформації з'являються публікації про придушення повстання в'язнів табору в Кінґірі у 1954 році, які подають неточні дані про цю подію. Наприклад, Леся Бондарук в газеті „Шлях перемоги" 25 серпня у статті „Кінґірське повстання у московських документах" пише, що Кінґірське повстання оповите „леґендами". Не можна порівнювати Кінґірську трагедію з леґендою. Цілий світ знає про цей злочин, а також знає, що партійці та службовці СССР писали звіти для їхньої потреби, щоб не стягнути вини чи кари на себе. Архівні документи Москви не передають правди про звірське насильство в Кінґірі.

Три живі свідки з Казахстану в 1997 році та казахський повнометражний фільм „Людоїди" засвідчили мені великі розбіжності з російським архівом. У статті говориться про смерть 200 жінок під колесами танків, а свідки зізнають, що жертв – тільки жінок – було понад 600.

Свідок Іван з Львова та дві жінки, які просили не згадувати їхніх прізвищ, розповіли, що в'язні, розбивши таборовий арсенал зброї, завдали втрат і енкаведистам, вибухівкою знищили один танк.

В таборі було близько 21,000 в'язнів, половина з них – українські політв'язні (за деякими джерелами – дві третини). Жінок було 4.5 тисячі. У згаданих архівах замовчується, що організаторами страйку й повстання були члени ОУН Михайло Сорока і Задорожний. До українського таборового підпілля першими прилучилися литовці. Тюремники перевели до Кінґіру 600 кримінальних злочинців, але українці побили їх і вигна-ли за дроти табору.

Коли я перебував у Казахстані, підійшов до мене кремезний казахстанець і передав відеокасету з фільмом „Людоїди" про трагедію в Кінґірі. Російськомовний фільм з англійськими написами створив син Кузнєцова, голови таборового комітету опору, на базі збереженого архіву. Влада не дозволила його висвітлювати. Копія фільму була передана до України, але, на жаль, ніхто її не оглянув, бо вона пропала.

Старший казах, колишній учасник погрому, показав місце, де був глибокий яр, до якого бульдозерами згребли тисячі мертвих і напівживих, засипали камінням і зарівняли піском. Завдяки Раді оборони і допомоги українцям УККА та щедрим жертводавцям в Америці ми спорудили перший пам'ятник в Кінґірі на вічну пам'ять і славу незнаним жертвам.

Зрозуміло, що можуть бути з обох боків якісь неточності у висвітленні фактів, але чи ми маємо прийняти московське применшення злочину за правду? В Казахстані було ще 22 табори, а що ми знаємо про долю ув'язнених в них людей? Живі свідки вмирають, а з ними вмирає найкривавіший розділ нашої історії. Якщо ми не напишемо правду про ці злочини тепер, то наші нащадки будуть читати історію такою, як Росія намагається написати її за нас, тобто „узгоджену".

Очевидці подій в Кінґірі, колишні в'язні Адольф Шільде, Люба Варшавська та лікар Варкопі з МВС засвідчили, що у Кінґірі загинуло не менше 5 тисяч людей.

Іван Буртик,
голова РОДУ при УККА

ЗУАДК включено до національної кампанії допомоги

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. – Єдина українська допомогова установа в Америці – Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК) – знову включена до крайової збіркової системи „Combined Federal Campaign National List" під назвою „Independent Charities of America (ICA)" і одержала кодове число 1221.

Ми знаємо, що кожний працівник Федерального уряду і члени збройних сил всіх формацій США заохочені жертвувати на збіркову кампанію допомоговим установам.

Ця кампанія почалася у вересні ц. р. так що ми закликаємо всіх українок та українців, які працюють у Федеральному уряді, зголошувати свої пожертви на цілі допомогової української установи – ЗУАДК-у під числом 1221.

Степан Гавриш,
екзекутивний директор

Полуденки для студентів

Пересилаю до „Свободи" листи з Києво-Могилянської Академії, які інформують про маловідому сторінку з діяльности НаУКМА – „Полуденки для студентів" – сиріт, напівсиріт та інвалідів, яка здійснюється з допомогою українців зі США. Бажаючих допомогти студентам просимо виписувати чеки на „Mohyla Academic Society" з позначкою „Полуденки" і пересилати на адресу: I. J. Danylenko, 121 Harvard Ave, Somerdale N. J. 08083.

І. Даниленко

Від 1 лютого щодня в їдальні НаУКМА харчуються 25 студентів. Ми видаємо талони на весь місяць з розрахунком по 5 гривень на день. Студенти у зручний для них час приходять до їдальні, замовляють їжу, а якщо те, що вони замовили, коштує трохи менше, то їм на залишок пропонують печиво, цукерки. Вони, як правило, беруть повний обід: юшка чи борщ, м'ясо чи рибу з ґарніром, солодке.

Ми щотижня забираємо в їдальні використані талони і відразу бачимо, хто харчується регулярно.

Студентів, які ввійшли до цього списку, ми ретельно відбирали: крім сиріт та інвалідів, там є діти з сімей, де помер хтось один з батьків. В першу чергу ця допомога скерована на першо- та другокурсників, не киян, бо їм треба адаптуватися до проживання у великому місті. Студенти старших курсів уже потроху шукають підробітки, і це допомагає їм поповнити бюджет.

Олена Третякова,
декан з роботи зі студентами

Хочу чесно зізнатися, що мені було б дуже тяжко вчитися без допомоги з Америки. Але зараз, маючи таку підтримку, я вже не думаю про те, як і що їсти, де знайти харчі, а все більше і краще навчаюся. Дітям-сиротам тепер важко в Україні, тому що наша держава зараз не в найкращому економічному та політичному стані, а нашій владі ніколи думати та піклуватися про дітей та студентів, які прагнуть чогось досягти в цьому житті, зробити все можливе, щоб наша країна та українські люди були шановані у світі та заможні. Щоб не ми просили в когось допомоги, а самі допомагали іншим.

Віктор Саутін,
студент факультету гуманітарних і суспільних наук

Примітка: *Віктор Саутін виграв конкурс на право вчитися у Празькому університеті, Чехія.*

* * *

Дуже приємно знати, що в цей складний для нашої країни час є люди, які піклуються не лише за свій добробут, але й знаходять час, сили та кошти для допомоги іншим людям, яких вони не знають і, можливо, навіть ніколи не побачать. Щиро вдячна вам за надану підтримку. Бажаю, щоб добро, яке ви робите, обернулося вам з надлишком, і люди ставились до вас з таким же розумінням. Думаю, що всі ті, кому ви допомогли, також поділяють ці почуття, вдячні вам та приєднуються до моїх побажань.

Галина Юскевич,
студентка факультету інформатики

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Концерт у пошану Миколи Лисенка

КЛІВЛЕНД, Огайо. – 12-ий Відділ ім. Олени Пчілки Союзу Українок Америки започаткував осінній сезон імпрез концертом у пошану Миколи Лисенка і водночас відзначив 35-ліття своєї діяльности. А діяльність відділу була плідною, особливо в допомозі потребуючим, утриманні дитячої світлички, видавництві кухарської книжки і участи в багатьох проєктах клівлендської громади.

Концерт відбувся в неділю, 22 вересня, в залі парафії Покрова Пресвятої Богородиці у Пармі. Імпрезу відкрила Катерина Немира, член екзекутиви СУА.

У вступному слові Д. Федорів, голова 12-го Відділу СУА, розповіла про всесторонню діяльність відділу у громадській і культурній площинах. Голова округи СУА Огайо І. Шкарупа відчитала привіт І. Куровицької – голови головної управи СУА, передала грамоту і також привітала присутніх від округи Огайо.

Слово про М. Лисенка виголосила перша голова 12-го Відділу Д. Городиська, яка розповіла про життєвий шлях композитора і вплив його матері та М. Старицького на формування світогляду мистця. Композиторові довелося працювати в умовах наступу на українську культуру.

Музична спадщина М. Лисенка багата і всестороння: композиції для хористів і солістів, головно на вірші Т. Шевченка, обробки народних пісень, опери і оперети, праця в музичних інститутах. Музична спадщина композитора допомогла українському народові пізнати багату національну культуру і збагатити духовність що, в свою чергу, невтралізувало тиск російського уряду.

Концертову частину програми виповнили Мирослава Кука – сопрано, Василь Матвіїв – тенор, скрипачка Марта Малюца, Наталя Боєчко і Оксана Криштальська – піяністки, квартет „Троянда" у складі Орисі Гудз, Андреї Комічак, Діяни Продан і Тамари Сопка. На закінчення ведуча програмою К. Немира попросила всіх виконавців на сцену, подякувала їм за участь в програмі, і відспіванням „Боже великий єдиний" закінчено концерт. Для присутніх була також виставка експонатів про працю 12-го Відділу СУА.

Євген Бачинський

Талановита піяністка з роду Сковороди

Професор Новосибірської консерваторії ім. М. Глінки Лариса Смешко – українка, народилася в 1958 році в Омську, Росія. Батьки її походять з Переяслава-Хмельницького на Київщині, а рід веде свою історію від Григорія Сковороди. Прабабуся її була на призвище Параска Сковорода і народилася в с. Чорнухи на Полтавщині, де народився й великий український філософ.

Л. Смешко як талановита піяністка здобула своєю наполегливою працею і своїм талантом визнання не лише в Росії та Україні, але і в інших країнах, про що свідчать дипломи на міжнародних конкурсах піяністів в Італії, Еспанії та Півдeній Кореї. Після закінчення Новосибірської консерваторії вона працювала як педагог з кляси фортепіяно, через деякий час стала деканом, вела майстер-кляси в різних містах Росії, в Сибіру і на Алтаї, а також за кордоном (Італія, Еспанія, Південна Корея).

Концерт фортепіянної музики композитора С. Рахманінова у її виконані в 1983 році записаний в Москві. 27 студентів професора Л. Смешко брали участь в міжнародних конкурсах піяністів і стали дипломантами. Серед них Тетяна Прушинська, Станіслав Тен, Олена Нестеренко, Олег Шитін (троє останніх відзначені на міжнародних конкурсах в Італії). Проф. Л. Смешко дістала нагороди за виконання творів композиторів Росії, Італії, а також українських композиторів Лисенка, Ревуцького, Леонтовича та Г. Сковороди.

Як солістка фортепіяно вона брала участь з симфонічною оркестрою Новосибірська у концертах в Еспанії.

Григорій Приймак,
президент Товариства
ім. Г. Сковороди,
Річмонд, Вірджінія

НОВІ ВИДАННЯ

„Літописець рідного краю"

Фотомистець Ярослав Коваль

У львівському видавництві „Астрон" вийшла книжка Любови Василечко „Літописець рідного краю" – розповідь про видатного фотомистця, одного із трьох засновників Товариства „Уфото", діяльність якого нині продовжує журнал „Світло й тінь", етнографа-краєзнавця, громадсько-культурного і політичного діяча Ярослава Коваля.

Тридцять дев'ять днів і ночей у камері смертників, одинадцять років каторги у Воркуті – таким було його випробування як члена ОУН.

Книжка ілюстрована фотографіями Ярослава Коваля, на яких – Митрополит Андрей Шептицький з професором Мар'яном Панчишиним, брат Митрополита – отець-ігумен Климентій, єпископ Іван Бучко, генерал УГА Мирон Тарнавський, український письменник і громадський діяч Олександер Лотоцький і багато інших відомих постатей.

Ярослав Коваль створив серію портретів художників – Олекси Новаківського, Романа Сельського, Григорія Смольського, композиторів – Станіслава Людкевича, Миколи Колесси, Анатолія Кос-Анатольського, письменників – Ольги Дучимінської, Романа Федоріва, Михайла Романишина.

89 років прожив Ярослав Коваль і з них 66 років – з фотоапаратом. Фотовиставки його творів відбулися у Львові, Києві, Запоріжжі, Івано-Франківську та інших містах, де автор дістав схвальні відгуки, був нагороджений дипломами.

Великий успіх мала виставка до 120-річчя від дня народження Митрополита Андрея Шептицького в США та Канаді у 1994 році.

Ярослав Коваль постає у своїх творах як поет і літописець рідної землі.

Щоб отримати книжку „Літописець рідного краю" за 15 дол. з пересилкою, слід звернутись на адресу: Luba Vasylechko, 4255 Post Drive, Flint, MI 48532.

Д-р Любомир Коваль

Фестиваль християнської пісні

ОДЕСА. – На стадіоні Державної юридичної академії 27 вересня відбувся Фестиваль християнської пісні, у ньому взяли участь усі християнські церкви, які діють у місті. Проігнорувало запрошення лише духівництво УПЦ Московського патріярхату. Ініціяторами проведення фестивалю виступили Міжнародний фонд „Реформація" та Фонд церковно-світської злагоди. Керуючий справами Одесько-Балтської епархії УПЦ (Київський патріярхат) єпископ Паїсій сказав: „Найкращим засобом єднання християн може бути саме Фестиваль християнської пісні".

Владика Паїсій вважає, що Московська Церква остаточно визначила у міжхристиянських взаєминах позицію самоізоляції. Це вже не перший приклад такої поведінки.

Кожен учасник фестивалю, який тривав в Одесі три дні, одержав у подарунок Біблію. Місія „Гедеон", яка вже десять років поширює Святе Писання в Україні, передала людям 18 мільйонів примірників Євангелії. В Одесі поширено 800 тисяч примірників.

Радіо „Свобода"

ПОСТАТІ

Венесуеля пам'ятає його

До 130-річчя від народження і 50-річчя з дня смерти відомого українського мистця Василя Кричевського

31 грудня ц. р. виповнюється 130 років від дня народження, а 15 листопада – 50 років від дня смерти відомого українського мистця Василя Кричевського.

Визначний маляр і педагог народився на Полтавщині, студіював архітектуру в Харкові, вивчав українське народне мистецтво, зокрема дерев'яну архітектуру, мандруючи по містах та селах Слобожанщини, Полтавщини та Київщини.

В часи Української Народної Республіки В. Кричевський став професором Української академії мистецтва в Києві. Він був автором державного герба, державної печатки УНР, проєктував паперові гроші. Працював у школах як педагог і дослідник-науковець, як маляр, графік, мистецький дорадник і автор проєктів для театру та в кіно. Як маляр В. Кричевський створив близько трьох тисяч творів, віртуозно володіючи технікою акварелі, малював олійними фарбами. Це переважно краєвиди Полтави, Києва, Харкова й Криму. З особливим пієтизмом він змальовував старі київські церкви і монастирі, з яких сьогодні вже багатьох нема.

Мистецтвознавці вважають В. Кричевського засновником сучасної української книжкової графіки. Він проєктував обкладинки книжок, видавничі знаки, заставки, ілюстрації, рисував портрети діячів культури, виготовляв екслібриси. Для самого лише видання „Українські пісні" він дав майже 300 заставок з мотивами українського народного орнаменту. За проєктом Кричевського постав у Києві пам'ятник на могилі Михайла Грушевського, а в Чернігові – пам'ятник на могилі М. Коцюбинського.

В лихоліття Другої світової війни почалась дорога родини Кричевських на Захід. Короткий час перебував у Львові, був там ректором мистецької школи. Далі – Словаччина, Німеччина. По закінченні війни переїхав до Франції до свого сина Миколи. В 1948 році В. Кричевський виїхав з Франції, до Венесуелі. Поруч краєвидів Венесуелі малював не забутий рідний край.

Коли українська громада Каракасу своїми мистецькими силами поставила дві опери – „Наталка Полтавка" та „Запорожець за Дунаєм", обидві художньо оформляв

Василь Кричевський

В. Кричевський. За його проєктом український павільйон на етнічному фестивалі в столиці Венесуелі зайняв перше місце. Український Народний дім в Каракасі також був розмальований В. Кричевським. Проф. В. Кричевський подарував для православної церкви створений ним образ Покрови та Плащаницю. Обидві дочки В. Кричевського, Катерина і Галина – також мисткині.

До 100-ліття з дня народження славного художника УВАН видала монографію „Василь Григорович Кричевський", написану Вадимом Павловським, багато ілюстровану.

Помер Василь Кричевський 15 листопада 1952 року у Каракасі. У похороні брав участь і висловив співчуття родині від української молоді автор цих рядків. У серпні 1975 року заходами Митрополита УПЦ в США Мстислава і української громади Венесуелі на чолі о. Леонідом Лотоцьким тлінні останки св. п. В. Кричевського і його дружини перевезено на цвинтар у Бавнд-Бруку.

Вшановуючи пам'ять В. Кричевського, пошта України видала в 1998 році поштовий значок і конверт з його портретом. Відбулось урочисте відкриття пропам'ятної бронзової дошки на будинку в Києві, де він жив, а в національному Художньому музеї України діє постійна виставка творів з його живописної та графічної спадщини.

Осип Панчишин,
колишній мешканець Венесуелі

Василь Кардаш – диригент і вихователь

Минуло 60 років від початку диригентської діяльности Василя Кардаша. У 1939 році він закінчив з відзнакою курс диригентури.

Від січня 1965 року Василь Кардаш став мистецьким керівником чоловічого хору „Прометей" у Торонто, організував дівочий хор „Діброва" та духовий оркестр „Батурин", якими керував понад 20 років.

Працюючи з ансамблями, Василь Кардаш формував світогляд й ідейне обличчя учасників. І в студіях, і в мистецькій праці з ансамблями найближчим співробітником В. Кардаша стала його дружина Лариса, яка створювала стилізації ансамблевих строїв, переписувала партитури.

Кардаші відновили народні традиції, звичаї та обряди – різдвяні концерти і колядування „від хати до хати" хоровими і оркестровими групами, Андріївські вечори, неперевершені правічною немеркнучою красою своїх хороводних формацій і соціопсихологічною вагомістю гаївки. Ансамблі концертували у найбільших містах Канади й США, виступали на національних академіях, записали 8 платівок, у тому числі – Службу Божу з Патріярхом Йосифом Сліпим і Владикою Ізидором Борецьким.

В 1972 році Кардаші з хоровим комітетом організували перше турне ансамблю (250 осіб) по Европі, мали виступи на телебаченні, радіо Бі-Бі-Сі й радіо Ватикану, концерт і прийняття у Папи Павла VI. У 1975 році Василь Кардаш зі своїм хором здобув перше місце на конкурсі українських хорів Східної Канади.

Василь Кардаш був автором рецензій, статтей, оглядів, членом НТШ, одним з основників Онтарійської ради мистецтв.

Від 1985 року В. Кардаш очолював Українські молодіжні ансамблі (УМА) – хори „Оріон", „Левада", оркестру „Авангард" і прапороносців. Першими найвпливовішими прихильниками ансамблів були Владика Ізидор Борецький та о. митрат Богдан Остапович. Отець Іван Труш став капеляном ансамблів. Позитивно поставилися до них радіокоментаторка програми „Прометей" св. п. Женя Менделюк, Семен Лантух і мистець Володимир Беднарський.

З ініціятиви Лариси Кардаш було створено групу юних барабанщиків, як складову частину оркестри „Авангард".

Влітку 1990 року відбулося незабутнє, тріюмфальне турне УМА по Україні. Задум і його реалізація – це, в основному, заслуга Ігоря Прокопчука. Владика Ізидор Борецький надхненно, продуктивно співдіяв з ансамблевим комітетом. Ансамблі в тритижневій поїздці відвідали найголовніші міста України. Служби Божі і Молебні відправлялись перед концертами. Ансамблі відвідали Львів (тричі виступали на стадіоні „Україна", оперному театрі ім. Івана Франка, провели марш до його пам'ятника, де відбулося урочисте проголошення Деклярації про суверенітет України, похід і Панахиду на Личаківському цвинтарі, Службу Божу у Шевченківському гаю) Тернопіль, Івано-Франківськ, Коломию, Київ (Палац „Україна", виконання „Заповіту" перед пам'ятником Тарасові Шевченку, перемарш Хрещатиком і Архиєрейська Служба Божа на Володимирській гірці, подорож Дніпром до Канева, Панахида на могилі Тараса Шевченка і відспівання „Заповіту"), Стрий. Всюди – духовне піднесення і ентузіязм.

Владика Івано-Франківська Софрон Дмитерко сказав: „Ви прибули ніби з іншої планети. Усі усміхнені, в чудових строях, зразково організовані". Михайло Горинь сказав, що за оркестрові строї належиться найвища державна нагорода.

З турне по Україні випущено три відеокасети. Крім того, ансамблі випустили касетки Різдвяної і Великодньої Служб Божих, коляд, гаївок, а останньо – записи „Воїнам УПА" і „Збудись, могутня Україно". За кожним з цих звершень стоїть праця і посвята Василя Кардаша, який вже відійшов від нас.

Богдан Гнідь

РОДИННА ХРОНІКА

Родинне свято д-ра Василя й Оксани Марчуків

Д-р Василь і Оксана Марчуки

23 серпня в Овк-Брук, Ілиной, відбулося святочне прийняття, що його організувала пані Оксана з родиною для свого чоловіка д-ра Василя Марчука з нагоди його 80-ліття.

Святослав Личик попросив до першого слова дочку Ліду Марчук, яка привітала батька від родини та підняла тост на здоров'я і многоліття ювілята. Після вечері виступив д-р Мирослав Коленський з вітальним словом від д-ра Павла Пундія та Українського Лікарського Товариства (УЛТПА) в Чикаґо.

Д-р Василь Марчук народився 20 серпня 1922 року в селі Олеськ на Волині, у хліборобській родині Миколи і Марти Марчуків. Після гімназії медичні студії почав у Львові в 1943 році, а закінчив їх у Мюнхенському університеті в 1950 році. Під час студій був активним членом української православної парафії на Дахавер Страссе та головою Українського студентського товариства.

В 1950 році еміґрував до Америки, де після інтернатури почав свою спеціялізацію у загальній хірургії в лікарні св. Елізабети у Чикаґо. Під час своєї резидентури був покликаний до Американської армії, відтак 16 місяців служив у Кореї як військовий хірург на фронті. В 1956 році він одружився з Оксаною Голіян, з якою прожив щасливо 46 років, виховав четверо дітей (Ліду, Данила, Марту і Марічку) і має восьмеро гарних внуків. Д-р Василь і Оксана Марчуки є щедрими жертводавцями на культурні і церковні цілі нашої громади.

У 1973-75 роках д-р Василь Марчук очолював Ілинойський відділ УЛТПА, а в 1987-89 роках був ефективним головою Головної управи УЛТПА. Він дописував до „Лікарського Вісника" та виступав з доповідями на лікарських з'їздах. У 1989 році він був нагороджений Почесною грамотою УЛТПА.

Після виступу д-ра Коленського зять ювілята Михайло Хариш подав короткий життєпис д-ра В. Марчука по-англійськи для американських гостей. Далі від родини говорив син Данило, який тепло сказав про батька та зложив щиру синівську подяку. Доні Марта і Марічка висвітлили цікаві прозірки із родинного життя та про військову службу батька в Кореї. Від гостей мав слово про ювілята його кум і земляк Славко Білецький, а паніматка Ніна Білецька згадала добрим словом про ювілята, як доброго приятеля родини покійного отця протопресвітера Федора Білецького. Братова д-р Оксана Голіян згадала про приємні спомини із родинного життя.

На кінець ювілят подякував дружині Оксані й родині за тепле ювілейне прийняття, всім гостям за привіти і присутність на його святі. Він відзначив, що серед гостей були присутні колишній учень і колеґа з державної гімназії у Володимирі-Волинському Петро Дишкант та колеґа з медичних студій у Мюнхенському університеті д-р Неоніля Шерстюк-Личик.

Також згадав про численні привіти від родини і приятелів в Україні – від сестри Дуні Винничук, лікарки-емеритки в Івано-Франківську, від д-ра Мілетія Костицького із Івано-Франківської обласної лікарні та від Петра Марчука і родини із рідного Олеська на Волині.

Крім цього, надійшли привіти від свахи Анастазії Хариш і від Віри Хрептовської та інших приятелів. На кінець внуки ювілята заспівали „Happy Birthday", а всі гості ще раз заспівали „Многая літа".

Д-р Павло Пундій

В Самборі, слідами батька

Висівши з вагону на залізничній станції Самбора 12 грудня 2001 року, було важко пройти крізь глибокий сніг. Оті білі „метелики" юрмились так густо, що я ледве впізнав мого давнього знайомого, журналіста Михайла Костіва із „Самбірських вістей", який вийшов був мені назустріч. Тому, що юність мого батька Романа проходила в Самборі, ввічливий М. Костів ще в 1994 році водив мене по слідах батька і його родини.

З великою цікавістю оглядав я тоді будинок, в якому на початку 20-их років діяв кіно-театр німих ще фільмів, до котрих 13-літній Ромко Савицький (за окремим дозволом директора школи) додавав з хистом фортепіяновий дострій. Побував я тоді теж на старенькому цвинтарі, розпізнавав родинні пам'ятники, оті останні самбірські зупинки... перед вічністю.

Треба теж знати, що Самбірщина дала життя кільком визначним музикам. У самому Самборі розпочав був свою життєву мандрівку найстарший композитор України, маестро Микола Колесса. У селі Лука, коло Самбора, прийшов на світ композитор-модерніст Антін Рудницький. До них слід долучити всесвітньовідомого піяніста і педагога Едварда Штоєрмана.

Отож разом із М. Костівим ми подались біленькими вулицями до бюра маестра Романа Паньківа, високого, стрункого диригента місцевої симфонічної оркестри, яка недавно відзначила 40-ліття своєї праці.

Зненацька, мов з-під землі, вийшов до нас мій добрий супутник таких подорожей, музикознавець В. Грабовський із Дрогобича. За перекускою ми спільно обмірковували плян мого чергового виступу. Оподалік просторий, акустичний костел, із прегарним органом-інструментом, якого колись любив слухати батько Роман. Мене просили розповісти студентам про саму постать батька, про побут і працю Р. Савицького на цьому самбірському терені. Є й старожили, які пам'ятають батькові концерти давніх літ. Оживити такі спогади може найкраще син...

Входимо до переповненої органної залі. Настрій особливий, святковий. Мене тепло представляє В. Грабовський, який заповідає тему та подробиці мого виступу. Виходжу перед мікрофон і вдивляюся у молоді обличчя нового покоління, в обличчя вже нової України. Після кількох щирих слів привіту контакт з публікою встановлений.

Заля повна по вінці, але панує цілковита тиша. Скріплені місцевою технікою записи батькового голосу і фортепіянові звуки композитора В. Барвінського линуть під склепіння костелу, торкаються струнких труб органу і людських душ, не лишають нікого байдужими. Веду програму і водночас її переживаю сам. А почуття дивне, рідкісне – у цьому ж костелі мій батько колись слухав органну музику. Після багатьох десятиліть він мов повертається до міста, до органної залі свого дитинства. В одному записі батьків голос доречно згадує коротке перебування в Ірляндії, „країні бідній, але гордій за свою незалежність"...

А потім зустрічі, обійми і прощання, потиски рук і в декого – непрошена сльоза.... На душі тепло, хоч на вулиці білий, морозний грудень...

Повен вражень час „стаккато", мов у механічній, модерній симфонії. Я повертаюсь із грудневого Самбора, а в думках – дивно теплий жовтень і кольоритний Міжнародний, львівський, музичний фестиваль „Контрасти" (керівник: Володимир Сивохіп). Немов чую величну симфонію, а „бабине літо" знову кличе у Стрийський парк, у „Шевченківський гай"...

У подумках повертаюся до знайомих музик, викладачів, спеціялістів, завжди радих допомогти, готових потоваришити у мандрах по місту. В уяві – Стефанія Павлишин, Наталя Кашкадамова, Оксана Паламарчук, Люба Кияновська, колеги Юрко Булка, Олег Купчинський, Юрій Ясіновський, Олександер Козаренко, ввічлива Ксеня Колесса, берегиня історії роду Колессів, Галя Слобода з її часто потрібним фотоапаратом, Оленка Онуфрів із радіо...

Незабутні всі ви і незаступимі.

Роман Савицький, мол.

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ – ВІДДІЛ УККА В НЬЮ-ЙОРКУ

повідомляє, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КОМІТЕТУ-ВІДДІЛУ

відбудуться

в п'ятницю, 18 жовтня 2002 року, о год. 6-ій веч.

в залі УККА, при 203 2-га Евеню, Нью-Йорк, Н. Й.

Запрошуємо всіх платників Національного фонду, представників усіх Товариств і Організацій взяти активну участь.

Слава Ісусу Христу!

Звертаємося до Вас, дорогі рідні в діяспорі.

Так сталося, що доля наших людей розкинула всіх нас по цілому світі. Деякі з Вас знають нашу парафіяльну спільноту і нашу рідну церкву в Команчі. Ви багато піддержували нас в роках вісімдесятих, коли будувалася наша святиня.

Ваша фінансова підтримка помогла вибудувати цей храм. Сьогодні ми також звертаємося до Вас, дорогі рідні, щоб Ви по змозі, порятували нас у нашій потребі.

Як знаєте, наша спільнота є невелика, а святиня вимагає консервації. Хочемо помалювати її зі зовні і поміняти 16 вікон. Також хочемо вставити огрівання. Зимою є дуже холодно і старші особи та маленькі діти не можуть брати участи в недільних Богослуженнях.

Просимо Вас о поміч. Кожна грошева підтримка з Вашої сторони буде для нас дуже помічною. З молитвою і пошаною до всіх Вас.

о. Андрій Журав, парох **Володимир Пінчак**, голова церковної ради

Чеки виписувати на церкву в Команчі, номер конта #409 і висилати на адресу: **Ukrainian Washington Federal Credit Union, P.O. Box 19228, Alexandria, VA 22320, USA**.

За додатковими інформаціями телефонувати:

Іван Кривуцький тел.: (301) 935-5455

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

повідомляє, що

РІЧНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГ Бафало і Ніягара

— відбудуться —

в суботу, 12 жовтня 2002 р., о год. 4:30 по пол.

в залі Української Католицької церкви св. Миколая

308 Fillmore Ave., Buffalo, NY

В організаційних нарадах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружних комітетів, конвенційні делегати, та по два делегати наступних відділів:

127, 304, 360, 412, 416, 427, 458, 461, 462

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

Христина Е. Козак – Головний секретар УНСоюзу
Осип Гаврилюк – радний УНСоюзу
Мирон Ґрох – радний УНСоюзу

За управу Округ:

Осип Гаврилюк – голова Округи Баффало
Богдан Долішний – голова Округи Ніягара

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ Округи Нью-Йорк

— відбудуться —

в п'ятницю, 18 жовтня 2002 р., о год. 6-ій веч.

в будинку товариства „Самопоміч"

98 Second Avenue, New York, NY 10003

В організаційних нарадах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружного комітету, конвенційні делегати та по два делегати наступних відділів:

5, 8, 16, 86, 130, 184, 194, 204, 256, 267, 293,

325, 327, 361, 450, 489

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

Стефан Качарай – предсідник УНСоюзу
Варка Бачинська – радна УНСоюзу
Проф. Василь Лучків – радний УНСоюзу
Йосип Лисогір – почесний член Головного Уряду

За Управу Округи:

Варка Бачинська - голова
Мотря Мілянич - секретар
Іван Хома - касир
Почесний голова округи – **проф. Василь Лучків**

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ Округи Балтимор, Мд.

— відбудуться —

в суботу, 19 жовтня 2002 р., о год. 3-ій по пол.

в залі Української Католицької Церкви св. Михаїла
2401 Eastern Ave., Baltimore, MD 21224

В організаційних нарадах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу, члени управи Окружного комітету, конвенційні делегати та по два делегати наступних відділів:

15, 55, 290, 320

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо:

У нарадах візьме участь:

Марта Лиско – перший заступник предсідника УНСоюзу

За управу Округи:

Павло Ґ. Фенчак – секретар
Павло Фенчак – касир

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ Округи Коннектикат

— відбудуться —

в суботу, 19 жовтня 2002 року, о год. 2-ій по пол.

в залі церкви св. Покрови

255 Barnum Ave. Bridgeport, CT

В організаційний нарадах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружного комітету, конвенційні делегати, та по два делегати наступних відділів:

12, 59, 67, 253, 254, 277, 350, 387, 414

Гостей та членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьме участь:

Христина Е. Козак, Головний Секретар УНСоюзу

За управу Округи:

Ігор Е. Гайда, голова
Степан Тарасюк, секретар
Тарас Сливінський, касир

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ Округи – Монтреаль, Квеб., Канада

— відбудуться —

в суботу, 19 жовтня 2002 р., о год. 2-ій по пол.

в приміщенні Конгресу Українців Канади
3244 Beaubien E. Rsmt., Montreal, Canada

В організаційних нарадах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружного комітету, конвенційні делегати, та по два делегати наступних відділів:

434, 465, 473

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьме участь:

Текля Мороз, Почесний член Головного Уряду

За управу Округи:

Текля Мороз - голова
Ярослава Бачинська - секретар
Сергій Джула – касир
Олександра Дольницька – організаційний референт

СПОРТ

Шахи

30 вересня закінчилися змагання за Чашу европейських чемпіонів, яка дісталася боснійському клюбові „Босна-Сараєво“.

За цей клюб грали найсильніші шахісти світу – Майкл Адамс, Теймур Раджабов, Олексій Широв, Іван Соколів, Сергій Мовсесян і Зденко Кожул.

Попередній володар Чаші – клюб „Норільський Нікель“ – посів друге місце, відставши на півточки. Третє місце зайняв польський клюб „Полонія“, за який виступали Юдіт Полгар, Бартоломей Мачея, Михайло Красенков, Едуардас Розенталіс, Бартош Сочко і українець Василь Іванчук. Кращий з українських клюбів „Данко Донбасс“ був п'ятим, „Галичина“ – на 15-му місці, донецький „Момот“ – 17-ий.

Гокей

Київський „Сокіл“ у чергових змаганнях Східньо-европейської ліги 30 вересня вдруге переміг російську команду „Капітан“ зі Ступіно. У першій грі кияни виграли з рахунком 3:1, а у другій були сильнішими за команду Росії – 4:1. Свої наступні змагання у цій лізі „Сокіл“ проведе з командою Московського державного університету. У турнірній таблиці після 6 ігор „Сокіл“ посідає четверту позицію.

Футбол

„Ювентус“ – „Динамо“ – 5: 0

Після феєричної перемоги над англійським „Ньюкаслом“ київська команда „Динамо“ зазнала поразки у другому змаганні Ліґи чемпіонів від італійського „Ювентуса“ – 5:0. Останній раз такого програшу динамівці Києва зазнавали 10 років тому, у Чаші европейських чемпіонів від „Бенфіки“ – також 5:0.

Перевага „Ювентусу“ була приголомшуючою і результат не забарився. Ді Вайо виграв двобій за м'яч у Сабліча і відправив його ударом голови до воріт Реви – 1:0.

Через кілька хвилин Гіоане поблизу свого карного майданчика втрачає м'яч, він іде до Дель П'єро і той відправляє його у ворота. З перших хвилин другої половини гри італійці постійно нагнітали небезпеку біля воріт „Динамо“. Третій гол стався на 52-ій хвилині після удару Ді Вайо.

На 69-ій хвилині добре знайомий українцям Давідс робить рахунок 4:0. Остаточну крапку у грі поставив Недвед, який з краю карного майданчика потужним ударом змусив Реву діставати м'яч з воріт.

Після гри тренер киян Олексій Михайличенко зазначив, що його команді подали добру науку. Наступна гра динамівців – на виїзді проти „Феєнорда“, який з мінімальним рахунком 1:0 переміг „Ньюкасл“. Можливо, саме ця голяндська команда є основним суперником динамівців за другу путівку до Ліґи чемпіонів.

* * *

Київське „Динамо“ у змаганнях групового турніру Ліґи чемпіонів зіграло з голяндським „Фейєнордом“ внічию – 0:0. „Динамо“ за три тижні прийматиме „Фейєнорд“ у себе вдома і матиме нагоду довести, хто ж сильніший.

* * *

Дива, у яке так вірили гравці донецького „Шахтаря“ напередодні гри у відповідь за Чашу Кубку УЕФА з віденською „Аустрією“, не сталося. Гірники перемогли з мінімальним рахунком 1:0, проте до 1/32 фіналу турніру за сумою двох зустрічей (5:2) вийшли австрійці. Перемога „Шахтаря“ принесла Україні додаткові точки в коефіцієнті УЕФА, а володарям золотих медалів чемпіонату України залишається чекати старту чергового єврокубкового сезону та зосередити зусилля на національній першості з футболу.

* * *

Як відомо, два місця в Лізі чемпіонів мають країни, що посідають в таблиці коефіцієнтів УЕФА позиції з сьомої по п'ятнадцяту. Нинішня ситуація, враховуючи слабкі перспективи клюбів України в Чаші УЕФА, дуже небезпечна.

Після змагань цього тижня становище країн на „відрізку України“ має такий вигляд (коефіцієнт старт/залишилось):

12. Бельгія	24,000	4(4)
13. Швайцарія	23,000	4(3)
14. Україна	22,833	4(4)
15. Ізраїль	22,332	3(3)
16. Австрія	21,625	4(4)
17. Росія	19,041	4(4)

Підсумковий результат таблиця матиме наступної весни і визначатиме представництво федерацій в евротурнірах у сезоні 2004-05 років. Отож, необхідно фінішувати не нижче 15-го місця, що не так вже й просто зробити. Ізраїль відстає від України на одну перемогу. Австрія поступається Україні трохи більше, але має нагоду реваншувати після перших виїзних невдач. Росія навряд чи наздожене Україну, оскільки малоймовірним виглядає вихід до наступного кола Чаші УЕФА ЦСКА і „Зеніта“.

* * *

11-13 травня 2003 року в Києві відбудеться міжнародний футбольний турнір, присвячений пам'яті Валерія Лобановського. Турнір розіграють київське „Динамо“, донецький „Шахтар“, московські футбольні клюби „Спартак“ і „Локомотив“.

* * *

З Суддівського комітету УЕФА на адресу Комітету арбітрів Федерації футболу України надійшов лист щодо призначення українських суддів на найближчі три місяці. У жовтні три бригади українських арбітрів вирушать до Европи для обслуговування змагань найвищого рівня.

* * *

27 вересня у Києві відбулися змагання, присвячені 50-річчю кращого гравця континенту 1975 року, володаря Чаші чаш і Суперчаші Европи народного депутата України Олега Блохіна. Гра відбулася під сильною зливою. На поле вийшли ветерани в футболу. О. Блохін у кожній половині грав за різні команди і забив гол. Гра закінчилася з рахунком 4:4. Після її закінчення зірки футболу минулих часів отримали подарунки від футбольного керівництва України.

Спортивне орієнтування

Єдину нагороду для України – срібну медалю- на другому чемпіонаті Европи зі спортивного орієнтування, який триває в Угорщині у рамках етапу Чаші світу, здобув 30 вересня 31-річний Юрій Омельченко, який походить з Чернівців.

Переможець двох останніх змагань за Чашу світу з паркового орієнтування показав другий результат на середній дистанції після росіянина Міхаїла Мамлєєва.

„Крилаті“ успішно розпочали футбольний сезон

„Крилаті“ – „Мі Перу“ – 3:1

ЙОНКЕРС, Н.Й. – В першій грі нового сезону чемпіонату першої дивізії Східньої футбольної ліґи штату Нью-Йорк, чоловіча команда спортивного клюбу „Крилаті“ при осередку СУМ в Йонкерсі, зустрілась 22 вересня з командою „Мі Перу“ – чемпіоном ліґи в попередньому сезоні 2001-02 років.

Гра ропочалась у швидкому темпі, при технічній контролі м'яча з боку обох команд. Спочатку суперники мали територіяльну перевагу, але футболісти „Крилатих“ – чемпіони ліґи в сезоні 2000-01 років – невдовзі вирівняли гру. Протягом 25 хвилин обидві команди навзаєм створювали небезпечні ситуації і мали реальні шанси здобути перевагу, але воротарі і захисники обох команд рятували ворота.

На 25-ій хвилині захисник „Мі Перу“ швидким випадом по лівому флангу перевів м'яч до правого нападаючого, який сильним ударом у правий кут воріт „Крилатих“ відкрив рахунок 1:0.

Дві хвилини пізніше „Крилаті“ відповіли атакою. Сергій Райко вирвався вперед, але захисник „Мі Перу“ збив його в карному майданчику і суддя призначив карний. Марко Гованський не змарнував цієї нагоди і вирівняв рахунок – 1:1.

Від того часу ініціятиву взяли „Крилаті“, які збільшили натиск на суперника. На 38-ій хвилині Сергій Райко опинився один-наодин з воротарем противника і сильним ударом послав м'яч на ворота суперників, воротар відбив його під черговий удар Райка, котрий точно перевів м'яч до Володимира Брика, який використав ситуацію. „Крилаті“ ведуть – 2:1.

В другій половині „Крилаті“ знову продовжили атакувати, постійно тримаючи противника в напрузі, і на 17-ій хвилині Володимир Круглий перевів м'яч вперед на Сергія Райка, котрий скористався помилкою захисників та воротаря і майстерно перекинув м'яч головою у ворота – 3:1.

Останні 12 хвилин „Крилаті“ оборонялися вдев'ятьох, після видалення двох гравців. Коло воріт „Крилатих“ виникало чимало небезпечних ситуацій, але захисна лінія на чолі з воротарем вміло відбивала атаки перуанців.

Усій команді належиться визнання за цю перемогу, а особливо взірцево грали: Роман Гриньків – воротар, Марко Гованський і Роман Герин – захисники, Михайло Протів – середина, Володимир Брик і Сергій Райко – нападаючі.

„Крилаті“ виступали в складі: Роман Гриньків, Юрій Греб, Марко Гованський, Роман Герин, Зенон Павлишак, Ілля Ільчишин, Микола Надянош, Володимир Круглий, Михайло Протів, Валерій Каток, Тарас Срумінський, Сергій Райко, Валерій Чукхін, Роман Плісак і Сергій Козак. Провідник – Марко Гованський, тренер – Роман Гриньків.

Впродовж літа футбольна команда „Крилатих“ зустрічалася 30 червня на „Лемківській ватрі“ в Еленвілі, Н.Й. з командою „Леви“ зі Стамфорду, Кон., яку перемогла 3:2; 20 липня брала участь в турнірі „Чорноморської січі“, де перемогла команду „Ватра“ з Лонґ-Айленду – 2:0 і команду „Чорноморської січі“ – 1:0 та здобула перше місце; 1 вересня під час здвигу на оселі СУМ змагалась з командою „Чорноморської січі“, яку перемогла - 3:0.

15 вересня вперше був організований турнір в Йонкерсі на Українському фестивалі, де перше місце здобула команда „Ватра“ з Лонґ-Айленду. На жаль, турніру перешкодив сильний дощ.

Стефан Гованський

Команди „Чорноморська січ“ і „Крилаті“ під час змагань 1 вересня в Еленвілі, Н.Й.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ
ОКРУГИ – ОЛБАНІ, Н.Й.

— відбудуться —

в суботу, 19 жовтня 2002 р., о год. 2-ій по пол.

в приміщенні Українського Клюбу

402 25th St. Watervliet, NY

В організаційних нарадах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружного комітету, конвенційні делегати, та по два делегати наступних відділів:

13, 57, 88, 200, 266

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьме участь:

Рома Лісович – касир УНСоюзу

За управу Округи:

Микола Філь – голова
Володимир Літинський – секретар
Володимир Кривулич – касир
Павло Шевчук – почесний член Головного Уряду

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

повідомляє, що

ОСІННІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ
Округи Піттсбург

— відбудуться —

в суботу, 19 жовтня 2002 р., о год. 12:00 пол.

В приміщенні 161-го Відділу

600 Glenwood Ave., Ambridge, PA 15003

В організаційних нарадах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружного комітету, конвенційні делегати та по два делегати наступних відділів:

53, 56, 63, 96, 113, 120, 161, 264, 296, 338, 481

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

В нарадах візьме участь:

Стефан Качарай – предсідник УНСоюзу

За Управу Округи:

Микола Дяківський – голова
Осип Полатайко – заступник голови
Слава Комічак – секретар
Ілля Матіяш – касир

• РІЗНЕ •

Вп. Пань **МАРІЮ ЛИСЯК** і **ОЛЮ** з **ЮЗИЧИНСЬКИХ ДУТКЕВИЧ-СМАЛЬ** просить ласкаво відізватись на номер **тел.: 1-718-468-5120**
Евген Бучма

Д-р МИХАЙЛО ФУЛЬМЕС, лікар-резидент „Fairview Hospital" у Клівленді, Огайо, готує проєкт створення нового протиракового препарату і шукає охочих підтримати цю справу.
Тел.: (216) 476-7000
електронна пошта: **mfulmes@hotmail.com**

„СВОБОДА" запрошує до праці продавців *реклями*

Ви можете прислужитися громаді й українській пресі, збираючи реклямні оголошення та передплатників для „Свободи", а також продавати газету у Вашій місцевості, отримуючи при тому винагороду. За детальними інформаціями просимо звертатися до Марійки Осціславської на тел.: (973) 292-9800, дод. 3040

***Smiles Unlimited* DENTAL CENTER**
Emil T. Kesler, D.D.S. Valentina M. Kesler, D.D.S.

Випускники Львівського та Нюйоркського університетів з досвідом роботи в Україні та Америці

косметичні пломби • коронки • містки • протези • відбілювання зубів • видалення зубів •лікування ясен.

Безболісне лікування зубів на високому професійному рівні.

Надаємо невідкладну допомогу при болі зубів.
Приймаємо всі види страхування. Доступні ціни.
Понеділок – п'ятниця: 8:30 ранку – 8:00 веч.
Субота: від 9:00 ранку до 1:00 по пол.
(908) 722-5511
60 South Main St., Manville, NJ 08835 (напроти „Fleet " банку)

ALBATROSS TRAVEL, Inc.

LOT — WESTERN UNION

Ціни від 17 вересня до 31 жовтня 2002 р.

- Квитки на місцеві і міжнародні літаки;
- вакації в Мексику, на Караїбах і Гаваях;
- подорожі на люксусових кораблях;
- пересилку грошей через „**WESTERN UNION**"
- квитки на літаки з **НЬЮ-ЙОРКУ** до:

ЛЬВОВА	**615 дол. + податок**	(в обидві сторони)
	410 дол. + податок	(в одну сторону)
РИГИ	**535 дол. + податок**	(в обидві сторони)
	370 дол. + податок	(в одну сторону)

МІНСЬКА, СОФІЇ, ТАЛІНА, ВІЛЬНА, КИЄВА, СТ. ПЕТЕРБУРҐУ, МОСКВИ

580 дол. + подадок	(в обидві сторони)
395 дол. + податок	(в одну сторону)

74 Nassau Ave., Brooklyn, NY 11222
Tel.: **(718) 383-7211 • (718) 383-0083**
Fax: **(718) 349-1767** • Free tel.: **1-800-603-7973**
http://www.albatravel.com **e-mail:albatravel@aol.com**

ЗМІНА АДРЕСИ

❑ **„Свобода"** ❑ **„The Ukrainian Weekly"**

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

RUFCU direct™

Great Rates, No-fee Services, Free Checking, and Now...Free On-line Banking.

What more could you ask from a financial institution? How about member ownership. Not only do you get the most attractive rates in town, as a member, you are an owner. And ownership does have its rewards.

In addition to earning interest on your deposits, you stand to earn dividends on your account. Plus, you benefit from a wide array of financial instruments and no-fee services, at rates unmatched by other banks.

More important, you can now do your banking online from just about any place in the world, free of charge! What better reasons to become a member of one of the most service oriented credit unions in the country. Join us to today! Call us or visit us online at ***www.rufcu.org***.

Check Our Financial Services and Attractive Rates

- Savings Accounts
- Share Draft & Checking
- Credit Cards
- Vehicle Loans
- Mortgage Accounts
- Signature Loans
- Business Loans
- Commercial Loans
- CD's & IRA's
- Investments
- Youth Accounts
- Direct Deposit
- Fund Transfers
- International Transfers
- Audio Response System
- Notary Service
- Translation Services
- Student Scholarships

Rochester Ukrainian Federal Credit Union
Serving Our Members' Financial Needs

Main Office	Capital District Branch
RUFCU Rochester	**RUFCU Albany**
824 Ridge Road East	1828 third Ave.
Rochester, NY 14621	Watervliet, NY 12189
Tel: (585) 544-9518	**Tel: (518) 266-0791**
Fax: (585) 338-2980	Fax: (585) 338-2980

Bank Online!
www.rufcu.org
e-mail: rufcu@frontiernet.net

Out of State, Call Toll Free 1-877-968-7828 – Audio Response Line: 585-338-2980

Український Народний Союз

Ukrainian National Association, Inc.

Низькі Рати!

УНСоюз уділяє своїм членам по доступних відсотках Гіпотечні позички
******MORTGAGES******

Потелефонуйте сьогодні!
(800) 253-9862 дод. 3036

CONROY FUNERAL HOME

"Compassionate service, guaranteed lowest cost"

21 E. 2nd St. Bound Brook, NJ; Glenn Scarponi, lic. mgr.

1-800-430-5188

Serving St. Andrew's Church and Cemetery In South Bound Brook, NJ since 1955

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(973) 375-5555

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО - директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.10009
(212) 674-2568

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла у вічність моя найдорожча ДРУЖИНА

бл. п.

ВІРА ТАРНАВСЬКА МАЗЯР

Переживаючи цей біль в покорі сприймаю цю Господню волю. Я з родиною почуваюся до обов'язку зложити сердечну подяку всім приятелям і знайомим, які своєю присутністю у похоронних відправах вшанували її пам'ять.

Зокрема моя щира подяка для о. Олекси Костика, пароха церкви св. Володимира в Ґлен Спей та для о. мітрата Нестора Коваля, пароха церкви свв. Петра і Павла в Ґлен Спей, за похоронну відправу. Рівнож сердечна подяка для о. Богдана Карася за уділення єлеопомазання.

Щира моя подяка паням-союзянкам 62 Відділу СУА, які в пошані до покійної Віри попрощали її в час поминальної Панахиди китицями рож. Також сердечна подяка паням церкви свв. Петра і Павла за приготування полуденку після похоронних відправ.

У сороковий день після смерти були відправлені поминальні Богослужби за упокій душі Покійної, які відправляли: Владика Василь Лостен – Стемфорд, Конн., о. Богдан Карась – Бруклин, Н.Й., о. Олекса Костик – Ґлен Спей, Н.Й., о. Богдан Сліпий – Торонто, Канада, о. мітрат Нестор Коваль, Ґлен Спей, Н.Й. Всім Вам дорогі Отці моє сердечне християнське спасибі.

В пам'ять покійної Віри з рамени 62 Відділу СУА переведено збірку

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ:

по	50 дол.	Осип Голинський, Іван і Наталія Олексин, Марія Величкоська, Осип і Заїда Левицький, Юрій і Ніна Курилко, Володимир Мазяр, Петро і Наталія Буняк, Степан і Людмила Ладанай;
по	30	о. Богдан Карась, Анна Плескун, Богдан і Галина Кандюк;
по	25	Софія і Зюна Мартинець, Надя Мандрусяк, Осип і Ярослава Гапій, Роман і Оля Кобрин;
по	20	Гнат і Климентина Полюга, Володимир і Галина Балабан, Марія Клюфас, Орися Саляк, Юхим і Евгенія Харченко, Богдан і Ольга Бродин, Юстина Попович;
по	10	Василь Пелехатий, Іван Ґеба, Евген і Марія Піддубний, Надя і Валентин Котляров, Стефан Палилик, о. Нестор Коваль, Ярослав Закаляк, Стефанія Полегенька, Надя Райш;
по	5	Юлія Добош, Наталія Гаврилюк, Катерина Ковальська, Агафія Дідик, Стефанія Вишинська, Йосип і Анна Грицковян.

НА ФУНДАЦІЮ „УКРАЇНСЬКА НАУКА І ОСВІТА":

50 дол. Василь Шевчук

Разом 955 дол.

Усім жертводавцям щире спасибі

ВОЛОДИМИР МАЗЯР з РОДИНОЮ

КУРІННА СТАРШИНА 10 КУРЕНЯ УПС „ЧОРНОМОРЦІ"
В глибокому смутку повідомляє, що наш довголітній член

бл. п.

ЗЕНОН ОНУФРИК

„РЕКІН", ЧМ

організатор морських пластових таборів, кол. курінний „Чорноморців"
і Крайовий комендант пластунів у ЗСА

відплив в останній рейд, 24 вересня 2002 р.

Друзі Чорноморці відпровадили „Рекіна" в останню мандрівку 30 вересня 2002 р.

Опечаленій Родині й Залозі Атлянтийського океану-Захід
складаємо найглибші співчуття.

У пам'ять Покійного можна складати датки на Фонд Розвитку Морського Пластування (ФОДОРОМП) на адресу: Volodymyr Pylyshenko, 915 Winona Blvd., Rochester, NY 14617 (чеки на Plast – Chornomortsi).

КУРІННА СТАРШИНА

Повідомляємо зі смутком, що 27 вересня 2002 р. у Міннеаполісі відійшла у вічність на 78-му році життя наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА і БАБУСЯ

бл. п.

добродійка

АННА КУДАНОВИЧ

з дому ІЛЬЧЕНКО

нар. 15 лютого 1925 р. в м. Очеретово, на Харківщині, Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися:

- 30 вересня 2002 р., о год. 7-ій веч. – ПАНАХИДА у похоронному заведенні Миколи Радуловича;
- 1 жовтня чин Похорону о год. 10-ій ранку в церкві св. Михаїла в Міннеаполісі;
- 4 жовтня перед полуднем у церкві св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. – продовження похоронних відправ.

Покійна Анна спочиватиме біля своєї улюбленої доньки Ірини.

Залишились у глибокому смутку:

о. протопресвітер МИХАЙЛО
сини – ІГОР, ІВАН і МИРОН
невістки – НЕНСІ і РАЯ
внуки – ДАНИЛО, ГРИГОРІЙ, МИХАЙЛО та ІЗАБЕЛА
брати – ІВАН і ПИЛИП (Україна).

Вічна Її пам'ять!

В пам'ять покійної Анни можна складати пожертви на закінчення будови Української автокефальної православної церкви у місті Сарни, Україна і висилати на адресу:
Very Rev. Michael Kudanovych, 2301 McKinley St., NE, Minneapolis, MN 55418.

Ділимося сумною вісткою, що 23 серпня 2002 р. відійшов у вічність на 79-му році життя

бл. п.

ВОЛОДИМИР КОЗОВСЬКІЙ

нар. в Рудниках, Україна.

Покійний був широко-знаним майстром струнних музичних інструментів і заснував свою власну майстерню у Філядельфії в 1990 р. Покійний Володимир працював в копальнях у Бельгії, де заощадив настільки, що переїхав до Нью-Йорку в 1950 р.

Тут познайомився з Дмитром Дудченком, майстром струнних інструментів і впродовж 17 років був його підмайстром.

Ціле своє життя посвятив будові інструментів.

Володимир здобував міжнародні нагороди за здібність у творенні досконалого „тону".

Його скрипки знайшли своє місце в славній музичній школі „Julliard", в Ньюйоркській філармонії, в Ньюйоркській симфонії та інших оркестрах по цілому світі.

„Lehigh University" накрутив документальний фільм про його життя, пробуючи відкрити секрет його досконалого „тону".

Залишилися у смутку:

кузинка – МАРІЯ РУЩАК і син МИХАЙЛО РУЩАК
з дружиною КІМ
та донька ВІРА КУТНА з родиною.

Вічна Йому пам'ять!

У 40-ий ДЕНЬ ВІДХОДУ У ЗАСВІТИ
найдорожчого ЧОЛОВІКА та ЛЮБОГО БАТЬКА

СВ. П.

БОГДАНА ПЕВНОГО

буде відправлена

ПАНАХИДА

в українській православній церкві св. Володимира в Нью-Йорку, в четвер, 17 жовтня 2002 р., о 9-ій год. ранку.

Про молитви за спокій його душі просять рідних, приятелів і знайомих:

дружина – ХРИСТИНА
дочки – ОЛЕНКА і ЛАРИСА
син – ТАРАС з дружиною ШАРЛЬОТКОЮ

Ділимося сумною вісткою, що 20 вересня 2002 р., у Львові відійшов у вічність на 88-му році життя, колишній довголітній заслужений секретар 39 Відділу УНС у Сиракюзах, Н.Й. і багаторазовий делегат на УНСоюзові Конвенції

СВ. П.

ІВАН ПИНДУС

Нар. 17 листопада 1914 р. в с. Настасів, Тернопільського повіту в Галичині.

Тлінні останки Покійного спочили в українській землі біля його дружини Меланії.

Складаємо щире співчуття синові Покійного Богданові з дружиною, дітьми та внуками.

УПРАВА 39 ВІДДІЛУ УНС У СИРАКЮЗАХ

В ДВАДЦЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність незабутнього МУЖА, БАТЬКА й ДІДА

СВ. П.

д-ра ПЕТРА ОРИШКЕВИЧА

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

5 жовтня 2002 р., о год. 8-ій ранку
в церкві Пресвятої Родини у Вашінгтоні, Д.К.

У цей день після короткої, але тяжкої недуги відійшов у вічність неструджений виховник української молоді, видатний педагог, вчений і громадський діяч. Працювати для нації, для громади, а передусім – для української молоді, це були ідеї, яким Покійний присвятив своє життя.

Про молитви за душу Покійного просять:

дружина – ЯРОСЛАВА
син – д-р ЯРОМИР з дружиною ХРИСТЕЮ
внуки – АДРІЯН, ОЛЕКСАНДЕР, АНДРІЙКО
брат – д-р ОСИП ОРИШКЕВИЧ з родиною
сестра – СУЗАННА ТЕЛІШЕВСЬКА з родиною
брат – д-р РОМАН ОРИШКЕВИЧ з родиною

У смутку повідомляємо, що в неділю, 29 вересня 2002 р. відійшов у вічність наш найдорожчий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ і БРАТ

бл. п.

ОСИП ГАЦ

нар. у Верхраті, Україна.

ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 1 жовтня 2002 р., о год. 7:30 веч. в Yonkers Funeral Home, Inc.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в середу, 2 жовтня 2002 р., о год. 10-ій ранку в українській католицькій церкві св. Михаїла, а відтак на українському цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Залишені у глибокому смутку:

дружина – СТЕФАНІЯ БОЖИК-ГАЦ
сини – РОМАН
– ЗЕНОН з дружиною ЛЮБОЮ
– ЯРОСЛАВ з дружиною ЛЮСІЄЮ
– ВОЛОДИМИР
сестри – СЛАВКА і АННА в Польщі
внуки – СТЕФАН, НИКОЛА, ДАЄНА
та ближча і дальша родина в Польщі.

Вічна Йому пам'ять!

З волі Всевишнього 26 вересня 2002 р. відійшла у вічність
наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ОЛЬГА ЯРИМОВИЧ

нар. 22 січня 1905 р. в Нью-Йорку.

У глибокому смутку залишилися:

син – МИХАЙЛО з дружиною РОКСОЛЯНОЮ
внучка – ТАТЯНА ТОМПСОН з чоловіком СКАТОМ
правнуки – КАЛИНА і ДЖЕФРЕЙ
внук – МИКОЛА з дружиною КАМІЛОЮ
правнучка – АНЯ ВІКТОРІЯ
родини – АБРАМЮКІВ
– ВОЛИНЦІВ
– КРУЧОВИХ
– СТЕШИНІВ і
– ЯРИМОВИЧІВ

Вічна Їй пам'ять!

Родина просить, замість квітів, складати пожертви на потреби Союзу Українок (UNWLA, 203 Second Avenue, New York, NY 10003) або Львівської Богословської Академії (Ukrainian Catholic Education Foundation, 2247 West Chicago Ave., Chicago, IL 60622)

У глибокому смутку повідомляємо, що 24 вересня 2002 р. відійшла у вічність на 75-му році життя наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ, СЕСТРА

бл. п.

АННА
БОДНАР НАБОЛОТНА

нар. 5 грудня 1926 р. в селі Чернів, Україна.

ПАНАХИДА ВІДБУЛАСЯ в неділю, 29 вересня 2002 р., о год. 7:00 веч. в Parker Brother Funeral Home, Watervliet NY.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в понеділок, 30 вересня 2002 р. в українській католицькій церкві св. Миколая у Watervliet NY, а відтак на церковному цвинтарі.

Залишені у смутку:

доньки – ДАРЦЯ СПЯК з чоловіком ДЖЕКОМ
– ГАЛЯ КОШИКАР з чоловіком ВОЛОДИМИРОМ
– ДІЯНА ПЕСЕНЕЛА з чоловіком ТОНІ
внуки – РОМАН, ХРИСТІЯН, МАРКО, ҐЕНЕК, ТОНЬО, МИХАСЬ
сестра – МАРІЙКА КОРГУН з чоловіком МИХАЙЛОМ
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді, Україні і Аргентині.

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів в пам'ять Покійної просимо складати пожертви на церкву св. Миколая у Watervliet, на бібліотеки і школи в Черневі і Ukrainian-American of Freedom Foundation і висилати чеки на адресу: Helen Koshykar, 6 Elmwood Dr., East Greenbush, NY 12061.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040*